

Sári László
A Himalája arca
5. rész

**Ember és
gondolat**
Passuth Krisztina

Kertész Ákos
Isten tervei
és a
tudomány

Színház
Mozi – Video

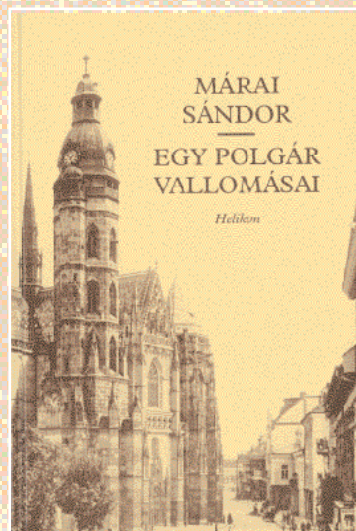
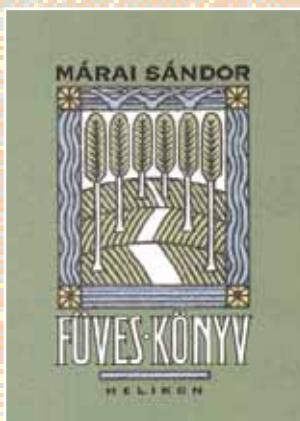
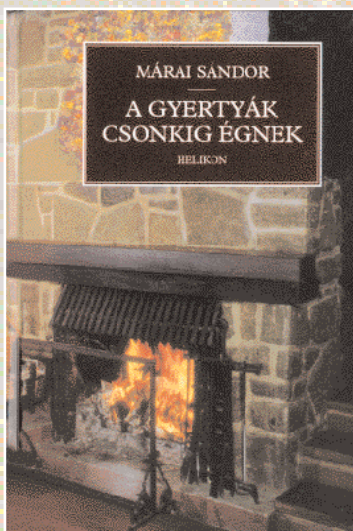

Interjú
Cserna-Szabó
Andrással
Földes Annával
Kolosi Beátával

Nyerges András
Egy poéngyilkos
beismerő
vallomása

Írófaggató
Mezei András

Száz éve született MÁRAI SÁNDOR

WK KÖNYVKERESKEDELMI KÖZPONT

1033 Budapest, Szentendrei út 89-93.

T.: 388-7558, 437-2443, F.: 437-2442

Nyitvatartás: H-Cs.: 8-16h, P.: 8-13h

E-mail: vevoszolg@wkdc.hu

AKADÉMIAI KIADÓ

E-mail:

custservice@akkrt.hu

Internet: www.akkrt.hu

Visy Zsolt: A Ripa Pannonica Magyarországon3200 Ft

Magyar néprajz VIII. Társadalom6586 Ft

Majerszky Klára: A Sántha-ügy1280 Ft

Molekuláris növénybiológia4200 Ft

Szerkesztette: Balázs Ervin és Dudits Dénes

A politikatudomány arcai4200 Ft

Szerkesztette: A. Gergely András – Bayer József – Kulcsár Kálmán

Gyermek kardiológia I-II.14 000 Ft

Szerkesztette: Lozsádi Károly – Környei Vilmos

Mérnöki építmények és szerkezetek tervezése4000 Ft

Szerkesztette: Kollár Lajos

MŰSZAKI
Könyvkiadó

E-mail:

vevoszolg@muszakikiado.hu

Internet: www.muszakikiado.hu

Bálint Miklós: Molekuláris biológia I-II.5600 Ft

Elméleti villamosságtan5900 Ft

Tóth Tibor: Készüljünk az érettségire! Magyar nyelvtan1490 Ft

KJK KERSZÖV

E-mail:

vevoszolg@kjk.hu

Internet: www.kjk.hu

Erdős Gabriella – Földes Gábor – Ôry Tamás – Véghelyi Mária:

Az európai közösség adójoga5040 Ft

TB Társadalombiztosítási jogszabályok 20003584 Ft

Bakacsi – Bokor – Császár – Gelei – Kovács – Takács:

Stratégiai emberi erőforrás menedzsment3584 Ft

Keresse Partner boltjainkat!

AKADÉMIAI KIADÓ	MŰSZAKI KÖNYVKIADÓ	KJK – KERSZÖV
KIS MAGISZTER KÖNYVESBOLT 1053 Budapest, Magyar u. 40. Tel.: 327-77-96	MŰSZAKI KÖNYVÁRUHÁZ Líra & Lant Rt. 1069 Budapest, Liszt Ferenc tér 9. Tel.: 342-1317	KÖZGAZDASÁGI ÉS JOGI KÖNYVESBOLT 1051 Budapest, Nádor u. 8. Tel.: 317-40-35 Fax: 318-16-52

A költészet napja április 11.

A költészet még mindig fontos az embernek. Ez az egyszerű kijelentő mondat oly sok mindent foglal magában, a mondat szavait külön-külön hosszasan lehetne értelmezni, választ adva a legalapvetőbb kérdésre: mi az? Mi az, hogy költészet, mi az, hogy még mindig, mi az, hogy fontos és mi az, hogy ember. Mi Magyarországon a költészetet annak a költőnek a születésnapján ünnepeljük, aki új verseskötetéből, ha igaz a legenda, megjelenésekor, a könyvnapon a pult mögött állva, csak két példányt tudott eladni, és öngyilkos lett harminckét évesen. Az UNESCO a költészet világnapjává a csillagászati tavasz első napját nevezte ki. Világunk világnapokkal van tele, örvendetes, hogy jut egy a költészetnek is. Igazolja ez az első mondat érvényességét, az egész emberiségnek fontos a költészet. Meddig még? Előttünk áll-e még több ezer év költészete, mint ahogy több ezer év költészetére tekinthetünk vissza? Számíthatunk-e arra, hogy a most kezdődő új évezred megszüli az új József Attilát, Homéroszt, Goethét, Shakespeare-t, Milont, Kosztolányit, Radnótit, Adyt? Ha megszüli is, most ne vizsgáljuk, hogy milyen társadalmi háttére lesz befogadásuknak, hogy milyen intézményrendszer közvetíti majd szavaikat, verseiket a közönséghez, hogy milyen formában jelennek majd meg: míves könyvben vagy a világhálón, csak bizzunk benne, lesz költészet. Mindentől függetlenül lehet, mert tudjuk, hogy a költészet, az idők kezdetén a szóbeliség művészete volt, szájhagyomány útján őrződött meg nemzedékeken keresztül. S ha már itt tartunk, eszembe jutott egy kérdés: születnek-e ma népdalok? Vagy az is a jövő évezred újdonságja lesz egyszer, hogy újra szájról szájra adják majd az összetartozó emberi közösségek a hangulataikat, érzelmeiket, gondolataikat, lelküket leginkább kifejező verssorokat? Ünnepeljük hát a költészetet minden évben április 11-én, s ha ezer éven keresztül kitarunk, biztosak lehetünk benne, hogy lesz még költészet ezer év múlva is.

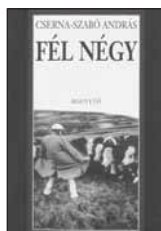
Kiss József

KÖNYVHÉT

A TARTALOMBÓL

Sári László
A Himalája arca
Utazás egy tibeti kolostorba
4. oldal

Interjú
Cserna-Szabó András
6. oldal

Kertész Ákos
Isten tervei és a tudomány
12. oldal

Írófaggató
**Mezei András faggatta
Nádra Valéria**
14. oldal

4 Sári László
A Himalája arca
Utazás egy tibeti kolostorba 5. rész

6 **Mégiscsak játék**
Interjú Cserna-Szabó Andrásal
(Orosz Ildikó)

7 **Száz éve született Márai Sándor**
Beszélgetés Mészáros Tiborral
(Aczél János)

8 **Beszélgetés Bodor Pállal
és Földes Annával Az interjuról**
(Hegedűs Eszter)

9 **Földes Anna: Az interjú**
(Bodor Pál)

10 MOZI-VIDEO

11 EMBER ÉS GONDOLAT
**Passuth Krisztinával
beszélget Nádor Tamás**

12 **Kertész Ákos:**
Isten tervei és a tudomány

13 OLVASÓSZEMÜVEG
Nyerges András:
Egy poéngyilkos beismerő vallomása

14 ÍRÓFAGGATÓ
Mezei András
kérdte Nádra Valéria

15 HANGRÖGZÍTŐ

16 SIKERLISTA

17 SZÍNHÁZ

19 KÖNYV ÉS INTERNET
www.fokuszonline.hu
Interjú Kolosi Beátával
(Bagota Edit)

20 **Tudok valakit**
(Tarján Tamás)
A részletekből kiderül
(Istváni Zoltán)

21 KÖNYVAJÁNLÓ

23 MEGJELENT KÖNYVEK
2000. MÁRCIUS 9-23.

Megjelenik kéthetente • Ára: 144 Ft • Előfizetőknek: 120 Ft • Előfizetési díj: 2880 Ft egy évre • Kiadja: Kiss József Könyvkiadó, Kereskedelmi és Reklám Kft. • Szerkesztőség, hirdetésfelvétel, előfizetés: 1114 Budapest, Kanizsai u. 41. • Telefon/fax: 466-0703, telefon: 209-1875, 209-9140, 209-9141 • E-mail: konyvhet@dpg.hu • Főszerkesztő, felelős kiadó: Kiss József • Főszerkesztő-helyettes: Csokonai Attila • Lapmenedzser: Könyví Judit és Orosz Csaba Gábor • Művészeti vezető: Szabó J. Judit • Szedés, tördelés: Recent Stúdió, Blasits Ildikó • Nyomás: Szikra Lapnyomda Rt. • Felelős vezető: Lendvai Lászlóné vezérigazgató • ISSN 1418-4915 • A hirdetésekben közöltekért a kiadó és a szerkesztőség nem vállal felelősséget • Terjesztés: árusításban: a HÍRKER Rt., az NH Rt., a Bibliofil Kft., a Libri Kft., a Lira és Lant Rt.

Sári László

A Himalája arca

Utazás egy tibeti kolostorba

5. rész

A kanami kolostorban a szerzetesjelöltek valóban egy cédrustörzsön jutnak föl az emeletre vagy a kolostor lapos tetejére. Az épület sarkába, az emeleti karzathoz támasztott fatörzsön – ha jobban szemügyre veszi az ember –, jobbról is, balról is néhány kisebb, baltával faragott mélyedés látható. Csak annyira mély, hogy amikor a szerzetes belelép, a nagylábujja egy pillanatra elférjen benne, majd lendületből máris elrugaszkodhasson belőle. A normál járás lendületével egyenes derékkal lépnek fel az első bemélyedésbe, ugyanebben a tempóban a másik lábbal máris a következőbe, vagyis testhelyzetükön nem is változtatva, mintegy a levegőben lépegetve, pillanatok alatt érnek fel az emeletre.

Nem létrát ácsolnak tehát, azon mászni kell, nem lépcsőt építenek, hanem csak odatámasztják a sarokba ezt a fatörzset, s a mélyedéseit alig érintve, szinte felrepülnek rajta.

Íme a repülő tibeti szerzetesekről szóló évszázados legenda magyarázata. Ha se lépcső, se létra nincs a kolostorban, ami az emeletre vezet, a szerzetesek pedig mégis fönn vannak, akkor csakis fölrepülhettek. Állították századokon keresztül azok az utazók, akik nem találtak magyarázatot a közlekedési rejtélyre. Bizonyára régebben sem volt lépcső minden kolostorban, de ebből mégsem következik, hogy az ilyen kolostorokat csakis szárnyas szerzetesek lakták.

Mentségükre szolgáljon még az utazóknak és a képzelődőknek, hogy ha éppen nem sétáltak szerzetesek ezen a sarokba támasztott fatörzsön, föl sem tűnhetett nekik a sok hasonló között, amelyek oszlopként szolgáltak. Különben is őszintén meg voltak győződve róla, hogy a tibetiek mindenféle varázslatra képesek. Miért éppen repülni ne tudnának?

*

A tibeti szerzetesek ugyanis, főleg a remeték, kint a hegyek közt, mintha tényleg röpködtek volna. Többen is láttak, főleg nyugatiak, lepke módra föl-fölröppenő szerzetest a hegyoldalon, aki, ráadásul, rendkívüli sebességgel haladt. Pedig a hegyoldalon, ahol út sincs, normális embernek legfeljebb araszolni lehet. Valóban lehet lassan, óvatosan lépegetni, mászni, araszolni is, de a Nyugat-Himalájában a

hegylakók jól tudják, hogy a laza szerkezetű grániton jobb könnyű, nagy szökellő lépésekkel haladni, mert ha az ember az egész súlyát beleadja a lépésbe, bizony könnyen megindulhat alatta a hegy. Valójában puha, vékony kis balettcipőben lenne itt ésszerű közlekedni, hogy az ember azonnal megérezze, mikor indul meg a talpa alatt egy kő vagy a törmelék, hogy máris továbbszökelljen onnan, nehogy valóban repüljön, leszálljon a szakadékba. Így közlekednek tehát errefelé a hegylakók, mind a mai napig. Egészen könnyű lábbelivel viselnek, s ruganyosan nagyokat lépnek, szinte ugrálva közlekednek a meredek hegyoldalakon.

Ilyenek az útleírások repülő szerzetesei a kolostor falain kívül. Ám van egy harmadik fajta repülés is, s ez a legtitokzatosabb. A 19. században és a 20. század elején elterjedt a hír Nyugaton, hogy a tibeti szerzetesek a Himalájában birtokában vannak a lebegés, a levitáció misztikus képességének.

*

Sokan állítják ma is, hogy a meditáció egy bizonyos fokán a szervezet működése annyira lelassul, hogy tulajdonságai teljesen megváltoznak. Arról lehet szó inkább, hogy a meditációba mélyedt szerzetes „pszichés determináltsága” változik meg, vagyis ilyen állapotban képessé válhat nagyobb fizikai terhelést elviselni, s így saját testével is egészen meglepő dolgokat művelni. Ebben a transzféle állapotban egy gyengébb fizikumú ember is képes lehet nagyobb fizikai erő kifejtésre mint máskor, így például emelhet vagy ugorhat nagyobb, futhat sebesebben. Azt azonban nehéz elképzelni, hogy meditációban a súlytalanság állapotába kerüljön valaki, és ennek következtében egy helyben ülve vagy állva a föld fölé emelkedjen. Ám az, hogy ebben az állapotban, az imént leírt módon, vagyis szökellve, futva,

minden lépésnél sokkal erősebben rugaszkodjon el, ennek következtében nagyobb távolságokat „repüljön” át, ezáltal gyorsabban haladjon, az talán elképzelhető.

*

Állítólag Milaraszpa, a már nekünk is ismerős 12. századi tibeti remeteköltő, a drágaköszikla magasában meditálva, szert tudott tenni erre a képességre. Ilyenkor, futva, percek alatt jutott el egyik himalájai faluból a másikba.

De birtokában volt egy másik tudásnak, a hőfejlesztés képességének is, amelyet a tum-mo jóga gyakorlásával ért el. A tum-mo tibetiül önkívületet, önkívületi állapotot jelent, s gyakorlatai iránt érdeklődött már a nyugati orvostudomány is. Sőt, vizsgálatokat is végeztek. Megállapították, hogy a tum-mo gyakorlása közben a szerzetesek testhőmérséklete akár 10 Celsius fokkal is megemelkedhet, s ezt kívül és belül a test több pontján mérték. A hőmérséklet emelkedésének azonban nem lett semmilyen káros következménye. Szervezetük nemhogy felmondta volna a szolgálatot (ahogy egy lázas betegségben ez velünk történik már 42 fok körül), de képesek voltak az egész álló éjszakát kint tölteni a havas hegyoldalon anélkül, hogy testhőmérsékletük csökkent volna. Sőt, meg tudták szárítani forró testükön a hidegvizes lepedőt. Megfigyelték, hogy mindeközben a szerzetesek oxigénbevitelük jelentősen csökkent. Percenként hét lélegzetvételt számoltak az orvosok. Effélének manapság egyre többen lehettek már tanúi, tibetiekéről szólván szinte közhely tum-móról beszélni, ám érdekes, hogy a jelenségre milyen magyarázatot talált a tudomány.

A méréseket végző orvosok úgy gondolják, hogy az elmének a meditációban szerephez jutó folyamatai képesek a testben felhalmozott ún. barnaszír tartalékok elégetésére, amiről korábban úgy vélték, hogy az csak a téli álmat alvó állatok szervezetére jellemző. A barnaszír szabadítja fel tehát a szerzetes testében

a hőt, de hogy a magas hőmérséklet miért nem zavarja meg a test egészségének működését, arra máig nem találnak magyarázatot a kutatók.

Az említett megfigyeléseket az amerikai Harvard Egyetem egyik orvoscsoportjának vezetője, Herbert Benson végezte a dalai láma hozzájárulásával Indiában, 1979-ben. Azóta sem tud többet senki.

*

Ha Milarasza csodás képességeit csak a későbbi legendáknak köszönheti, s a valóságban semmi köze nem volt sem a misztikához, sem a jógához, akkor sem kell szégyenkeznie. Népszerű és főleg kitűnő költő volt, idéztük egyik szép versét. Mindennek tetejébe pedig buddhista szent, életének története terjedelmes legendárium.

A feljegyzések szerint hosszú életéből tizenegy évet a hindu és buddhista mitológia legfontosabb eseményeinek színterén, a Kailása-hegyen töltött. Természetesen ott is, mint mindenütt, remeteként. A Kailása-hegy már az indiai határ túlsó oldalán, Tibetben van. Ez már a Himalája másik arca: a hűvös, a fenséges. A Kailása a szintén nevezetes Manaszarovartó partján áll. A hegy és a tó a tibetiek leg híresebb istenpárosát alkotják, a férfit a hegy testesíti meg, a nőt az átlátszó, tiszta vizű tó, melyet a fény erejével ruháznak fel. A Kailászat a hinduk és a buddhisták is gyakran azonosítják a Meru, vagyis a Világheggyel. Remetek és misztikusok kedvelt tartózkodási helye volt minden korban, itt élhettek a legszorosabb közelségben isteneikkel. Jelenlétük és a róluk szóló legendák még tovább növelték a hegy híret.

A tibetiek legszebb álmái közé tartozik elzárandokolni és körüljárni a szent hegyet. Az út, melyen a zarándokok megkerülik, itt is elég nagy magasságban húzódik, és nincsenek az út mentén pihenőhelyek, menedékek. Ezért aztán a dermesztő hidegben igyekeznek egy nap alatt végigjárni, de ez keveseknek si-

kerül. Többnyire három-négy napig tart az út gyalogosan, ezért olykor visznek magukkal egy jakot, hogy csomagjaikat és a kisgyerekeket föl pakolják rá. Aki a Kailászat egyszer kerüli meg, az megszabadul bűneitől, aki száznyolcszor járja körül, az egyenesen a nirvánába jut.

Henry Landor, 19. századi festőművész és utazó (vagy inkább kalandor), aki annak ellenére, hogy egyáltalán nem kedvelte Tibetet és a tibetieket, így ír a Világhegyről:

„A Kailása, a nagy szent hegy, sajátos alakja következtében rendkívül érdekes. Hasonlít egy templom óriási boltozatához, csak híjával van az ívek szelíd hajlásainak, aminők láthatók például Japánban a Fudzsiujamán. Művészi szempontból ez a legszebb hegy, melyet valaha láttam. A Kailása szögletes, kellemetlenül szögletes. A festő szemének akkor volt a legtetszetősebb, amikor felhők lengték körül és enyhítették formáit. Így például nagyon szépek láttam napkeltekor. A felkelő nap pirosra és sárgára festette egyik oldalát, a sziklatömeg fenségesen elvált a fénylő aranyhoz hasonlító háttértől. Magasra nyúló ormát kerek felhőcskék tömege koszorúzta és fantasztikusan terjedtek szét a különben tisztán égen. Távcsovennimmel különösen keleten, tisztán láthattam a szorost, amelyen az imádók körüljárják az istenek 6700 méter magas lakhelyét. És tisztán látszott a csúcson húzódnó csík is a hegy körül, melyet a monda szerint az ördög kötele okozott, amikor megpróbálta lerántani az istenek trónját.”

*

A Kailászára, erre az egyszerre mitológiai és valóságos hegyre költözött fel tehát a 12. századi tibeti költő, Milarasza. A szent hegy, a hindu és buddhista istenek lakhelye, otthont adott a remetének is. A Himalája hegyeinek és vizeinek szellemeivel és isteneivel jó viszonyban éltek mindkét vallás hívei. És nem is volt nagy ára ennek a barátságnak. A jámbor, éretny élet gyakorlása, az imákkal és kisebb áldozatok bemutatásával kifejezett lojalitás és tisztelet a szellemvilág és az istenek iránt, mindig elegendőnek bizonyult jóindulatuk elnyeréséhez. Így aztán hegyeivel, vizeivel és isteneivel békében élt az ember. Nem vágytak egymás birodalmára.

Ugyanebben a korban, jó évszázaddal később, a világ nyugati felén is kinézett magának egy szép magas hegyet egy híres

európai költő, és föl is mászott rá. Pedig ezen a tájon akkoriban nem volt szokásban ilyesmi. Petrarca, a neves itáliai humanista vállalkozott rá 1336-ban, hogy öccsével, Gherardóval szemlét tart az ellentétben, az embert örökös fenyegető hegyek, vizek, sűrű erdők sötét világában, s jó humanistaként bevilágítja ezt a sötétséget az emberi szellem fényével. Félelmét legyőzve a két fivér megmászták tehát az Avignon környéki Mount Ventoux-t, a Szeles-hegyet. S hogy a természet sötétségét beragyogja az emberi szellem világossága, a csúcson elővették és hosszan, megrendülten olvasták Szent Ágoston Vallozásait. Amikor lejöttek, azt mondták mindenkinek, s ma is így tudjuk, hogy ezt jelképes hegymászásnak szánták. A szándékuk pedig az volt, hogy „a költészet nevében birtokba vegyék a hegyet”. „Birtokba vegyék a hegyet.” Itt, a Himalája vidékén, ez nem történhetett volna meg.

*

Míg az apát a kanami kolostorban megtartotta a szerzetesjelölteknek a délelőtti foglalkozásokat, az öregek irányításával a világiak és az apácák elkészítették az ebédet. Az étkezés a tibeti kolostorokban általában nem nagy esemény. Mintha sokkal több időt és figyelmet fordítanak az ételek elkészítésére, mint az elfogyasztására. Valójában úgy esznek, ahogy teát isznak: mindig egy kicsit, de szinte folyamatosan. Kortyolgatnak, csipegetnek, olyan fegyelmezetten, mintha orvosi előírásra tennék. A szervezet számára ez a legkevésbé megterhelő, ez a legegészségesebb.

A tibetiek többsége nem vegetáriánus, hiszen – főleg főtt a magasabb hegyekben – ritkaság a zöldség. Egyszerűen nem terem meg a fagyos, köves földben. Így aztán a kolostorokban is a hús a legfőbb táplálékuk, annak ellenére, hogy több korai buddhista szerzetesi szabályzat is említi, a szerzeteseknek és az apácáknak kerülniük kell a hús fogyasztását. De hát mit tegyenek, ha Tibetben ez szinte betarthatatlan? Még a világiak is tiszteletben tartják azonban az állatok leölésének tilalmát. Buddhista nem ölhet meg állatot azért, hogy az táplálékul szolgáljon neki vagy másoknak. Ám ha ezt a munkát már elvégezte valaki más, akkor a hús elfogyasztása nem ütközik semmiféle tilalomba. Ezért aztán a tibetiek régebben a mészárosmunkát mindig a muzulmánokra hagyták.

Tibet fővárosában, Lhászában, évszázadokon át több ezer muzulmán élt, virágzó, gazdag közösségben, legtöbbjük foglalkozása természetesen mészáros volt. Még mecsetet is emeltek a városban. A buddhista tibetiek tehát szabadon vásárolhattak boltjaikban, de nem rendelhettek tőlük húst, mert az már az állat leölését jelentette. Így van ez ma is, ilyen különös viszonyban állnak a tibetiek a húsvéssal.

Következő számunkban folytatjuk

Mégiscsak játék

■ Cserna-Szabó Andrásnak két éve jelent meg Fél négy címmel novelláskötete a Magvetőnél. A szentesi születésű, huszonhat éves szerző írásai most is rendszeresen olvashatók a legjobb folyóiratokban. Egy pesti kávézóban – eleve ellentmondásos helyzetben – beszélgettünk vidéki létről, mindenféle elvárásokról, meg az irodalom komolyságáról.

– Grecsó Krisztián a magyar Alföld hiteles ábrázolójának nevezett. Miben látod a vidéki és a fővárosi élet legfontosabb különbségét? Összeegyezhető-e ez a két létforma, akár esztétikai, akár konkrét életmódbeli síkon?

– Nagyon szeretem azt a létformát, ami Szentesen van, de már nem tudok benne élni. Már én is meg vagyok fertőzve Budapesttel. Iszonyatos nosztalgám van, hiszen Szentesen telt a gyerekkorom, a gimnazista éveim, most is ott élnek a szüleim, a barátaim, és csak ott tudom magamat teljesen önmagamnak érezni. Tulajdonképpen aberrált országban élünk: az emberek egyötöde él Budapesten, mégis úgy tűnik, mintha minden fontos dolog itt történe – ha nem vagy itt, akkor nélkülöd. Az a baj, hogy most már én is így érzem, ami valahol beteges dolog. A fővárosi embernek fogalma nincs arról, hogy mi történik mondjuk Kunszentmártonban, és hogy milyen jó dolgok lehetnek ott is. Vidéken teljesen más az emberek gondolkozása. Nagy baj, hogy a szentesi ember meg van róla győződve, hogy ő alacsonyabb rendű, csak mert vidéki.

– Mintha az alföldiség felfokozott állapota lenne magyarságnak, tágabban kelet-európaiságnak.

– Az, hogy milyen kelet-európainak lenni, vidéken tényleg sokkal kézzelfoghatóbban jelentkezik. Ahogy itt ülünk, nem sokban különbözik attól, mintha Párizsban ülnénk egy belvárosi kávéházban. Vidéken más a nyomor és a jólét, más a vidámság, más a szomorúság. De valószínűleg mégis van valami átjárás a dolgok között. Nekem óriási meglepetés volt, hogy Szentesen megértik Ganxta Zolee szerepeit, tudják mi az, hogy nyolcker. Ők is valamin kívül állnak, és ez a két kívülállás valahogy közel áll egymáshoz.

– Irónia, humor jó adag érzelmességgel társul nálad, valamiféle – Ke-

mény István kifejezésével – derűs párosszá áll össze. Ez könnyen válhat érzélgőssé. Milyen eszközökkel lehet kivédeni?

– Biztos, hogy nem mindig tudom kivédeni. Mivel kívülről látom az Alföldet, ezért egyrészt nagyon szentimentális kapcsolatom van vele: én, aki lemegyek egy hónapban kétszer Szentesre, sokkal több jót látok benne, mint azok, akik ott maradtak. De ugyanakkor sok rosszat is meglátok, amit az ott élők nem. Látom a provincialitást, hogy rengeteg dolog miért nem működik. Tiszta vagyok vele, hogy a vidéki-ség emigráció. Az egy más ország. Amikor feljöttem Budapestre, meg kellett tanulnom pestiül beszélni, pestiül viselkedni, át kellett alakítanom az értékrendemet. Évek múlva viszont rájöttem arra, hogy ezt mégsem kell, és nem is lehet. Szentes a mai napig nagyon sokat ad nekem, feltöltődve jövök el onnan. Persze Pesten is vannak történetek, de azok nem olyan mélyről jönnek.

– Gyakori motívum novelláidban az apokalipszis, a megálló idő, és ehhez kapcsolva a világmegváltás, ami többnyire Szentes talponállóiból indul ki.

– Ez a könyv akkoriban íródott, amikor közel volt 2000, és ez benne volt a levegőben. Másrészt én is olyan korszakban voltam, vagyok, amikor az ember ezen töri az agyát: hogy le kéne harapni valamit az égről.

– Ez életkorhoz kötődő kérdés?

– Talán igen. Lassanként elmúlik, bár ha szerencséje van az embernek, akkor nem feltétlenül. Úgy érzem, hogy nálam például nem múlik, és ebből elég sok konfliktusom is támad. Egy ideig nagyon jól viselik, ha a saját fejed után mész: friss vagy, mert nem akarsz olyan lenni mint mások.

Amikor viszont rákerülsz egy sínre, akkor kiderül, hogy azért vannak elvárások. Ha ezeknek nem akarsz megfelelni, akkor megkapod, hogy nem kellene ilyen vadnak lenni, kicsit komolyabban kéne venni a dolgokat. Amit a szentesi léteimből meg tudtam tartani az az, hogy a mai napig úgy gondolom: nem XY kritikusnak vagy akárki másnak kell megfelelnem, hanem annak a közegnek, ahonnan jöttem, és amibe még most is beletartozónak érzem magamat.

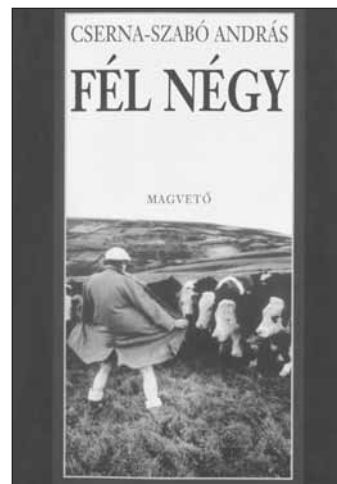
– Említetted a komolytalanság vádját. Sokan könnyed olvasmánynak tartanak, néha viszont csak annak. Nem tartasz a jópofa, vidám legény skatulyájától?

– Biztos, hogy sokan így látnak, de ezzel végül is nincsen semmi baj. A baj pont az, hogy ha valaki egy kicsit oldottabb, egy kicsit jobban tud örülni a dolgoknak, akkor abban a pillanatban megvonják tőle a mélység jogát. Pedig a vidámság nem feltétlenül jelent felszíniességet, ráadásul a történeteim annyira nem is vidámak. Én nem akarok mindenáron okos lenni, állandóan azt bizonyítani, hogy elolvastam Wittgensteint. Ha azt hiányolják az írásaimban, hogy nem lépek rá azokra az esztétikai aknára, amiket mások eldobáltak, akkor ez engem nem érdekel. Rossz reflex, hogy itt hihetetlenül komolynak kell lenni, a szépirodalmat alá kell dúcolni mindenféle elméletekkel. Ha Krúdyban megtalálod Bergsont, az nem azért van, mert folyamatosan erre építette fel az írásait. Egyszerűen benne volt a korszaklemben, a szivarfüstben, ő pedig azt írta, ami körülvette. Én például nagyon szeretem Ficsku Pali bácsit, ha valakivel rokonságot érzek a mai fiatal irodalomban, az ő. Azzal együtt, hogy őrá is rásütötték, hogy komolytalan. Igazából szerintem az irodalom nem komoly dolog. Ezt nem úgy értem, hogy az ember irodalom címen kenjen oda akármit, hanem úgy, hogy ez egy játék, a legmagasabb szintű, de mégiscsak játék. Kell, hogy az ember tíz centivel a föld fölött járjon. De azért ne kötődjön kizárólag az irodalomhoz, ne legyen minden barátja író, ne akarjon mindenáron az irodalomból megélni. Tudjon el-lenszegülni, tudjon kivonulni, tudjon bevonulni.

– Ezt a fajta függetlenséget elmondhatod magadról?

– Pontosan azért dolgozom a Magyar Konyhánál, hogy legyen rálátásom kívülről a dolgokra. Hogy reggel nyolckor ne úgy ébredjek fel, hogy én egy író vagyok, és este ne úgy fekszem le, hogy íróként mennyi szörnyűség történt velem, hogy ma sem kértek tőlem egyetlenegy interjút, ma sem köztölték le a novellámat.

– Mese és realitás, csodálatos és naturalisztikus képek játszanak egymásba novelláidban. Írásaidat a legkülönbözőbb műfajjelölésekkel illet-

csárdai beszélőtől epidemikus klat-schig. Az ábrázolásmód alkati kérdés, vagy a tárgyból következő tudatos program? Íróként kitől tanultál?

– Soha nem akartam semmiféle programnak megfelelni., de nyilván rengeteg ember van, akitől tanultam. Ez persze számomra is csak utólag derül ki, amikor már kicsit kívül tudok helyezkedni a saját szövegemben, és akkor látom, hogy ki lehetett ott. Mondjuk Lázár Ervint, Tar Sándort nem tudja az ember egyszerűen lerázni a hátáról, de Philip Rothot sem. Talán ezért is van, amit magam is érzek, hogy nagyon összeviszta dolgok is ki tudnak kerülni a kezem alól.

– Melyiket tartod összeviszának? Az nem jelenik meg?

– Nem egyenként értem az összeviszottságot. Mostanra van egy csomó novellám, aminek a fele itt vagy ott megjelent, a másik fele meg nem. Egymás mellé teszem őket és érzem, hogy nem mennek bele egy kötetbe. Annyira mások, annyira nem mennek egymáshoz, hogy egyik a másikat kidobja. Magam sem találok bennük a közös pontot. Különbözőképpen gondolom el a dolgokat, nincs egy igazságom, amit meg akarok írni.

– Akkor végül is hogyan áll ez az új könyv?

– Kílóra megvan, de minőségre még nincs. Egy második kötetet különösen nehéz megírni, hiszen az első után mindenkiben kialakul egy kép. De nem attól író valaki, hogy két évente megjelenik egy könyve, hanem attól, hogy dolgozik az ügyön. Én dolgozom rajta, és remélem, hogy hamarosan összejön.

Orosz Ildikó

Cserna-Szabó András: Fél négy Magvető, 1998, 970 Ft

Egy polgár utóélete

Az idén lenne százéves Márai Sándor. Két Márai-kutatóval, Fried István egyetemi tanárral és Mészáros Tibor bibliográfussal, a Petőfi Irodalmi Múzeum munkatársával, beszélgettünk a centenárium programjairól, a Márai-kutatásról és – Márairól.

K. H.: – Milyen születésnap megemlékezések várhatók itthon, esetleg külföldön?

M. T.: – Kezdem a könyvekkel. Az idén februárban megjelent egy Márai-kötet, a Szabadulás. 1945-ben írta Leányfalun. Nem az akkori események krónikája, hanem egy kevésbé kidolgozott, de helyenként nagyon színvonalas regény. Egyik – másik fejezete mindenképpen figyelmet érdemel A születésnapon, április 11-edikén kerül a könyvesboltokba a Márai-emlékkönyv, Éltem egyszer én, Márai Sándor címmel. A kötet, többek között, Fried professzor úr tanulmányát tartalmazza, az illusztrációs anyagban több, eddig nem publikált Márai-fénykép szerepel. A Könyvhétben pedig egy új verseskötet jelenik meg.

A Petőfi Irodalmi Múzeum két kiállítást rendez az év folyamán. Az egyiket április elején Kassán, a másikat Budapesten októberben, a felújított múzeum megnyitásával egy időben. Két konferenciát is tartanak az idén az évforduló kapcsán: Kassán (április 7–8)

és Szombathelyen (10–11). Gondolom, erről professzor úr többet tud mondani.

F. I.: – Mind a két városba meghívtak, mind a két helyre elmegyek és előadást tartok. Szombathelyen bemutatom Márainak 14–17 éves korából származó két novelláját. Körülbelül ennyit tudok mondani – egyelőre.

K. H.: – Hol tart ma a Márai-kutatás? Milyen jelentősebb művek, eredmények születtek az elmúlt tíz esztendőben? Vannak-e kutatóműhelyek? Gondolok itt az Akadémia tervezett Márai-szobájára.

M. T.: Az MTA, ha jól emlékszem, '90-ben szándékozott egy Márai-szobát létrehozni. Az író 1942-től az Akadémia levelező tagja volt, irodalmi hagyatéka oda került volna. Ugyanúgy letétként, ahogy most nálunk van, de ez a letét nem jött létre. Ennek valószínűleg az is oka lehet, hogy közben felújították az Akadémiát és ezután ez a szál valahogy elvarratlan maradt. Később, '96-ban megkerestük Torontóban a Vörösváry Kiadót, azzal a szándékkal, hogy kiállítást rendezzünk itthon.

Ennek kapcsán született az a megállapodás, amelynek keretében, letét formájában '97 szeptemberében a múzeumba került az egész hagyatéka.

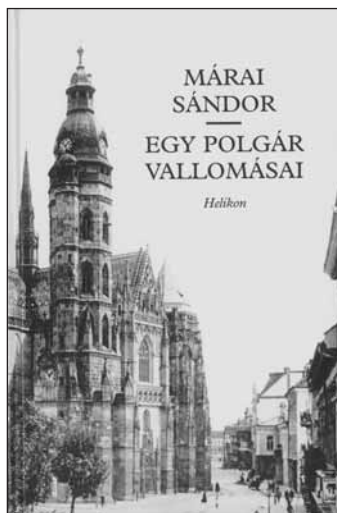
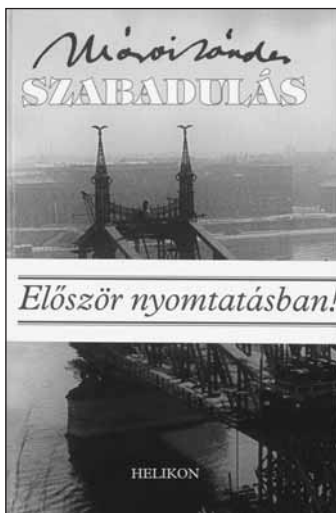
Az eltelt tíz év alatt több kutató publikált jelentősebb tanulmányokat. Rónay László részmonográfiájára gondolok, Fried István két kötetére, Lőrinczy Huba egyes művek műelemzéseit tartalmazó tanulmánykötetere, Szegedy-Maszák Mihály '91-ben megjelent rövidebb lélegzetű monográfiájára, Furkó Zoltán könyvére, amelyben közreadja interjúit, amelyeket Amerikaiban készített Máraival, nem sokkal a halála előtt. Ebben a '90-ben kiadott kötetben más visszaemlékezések is szerepelnek, egyebek között Farkas Ferencé, aki akkor kereste fel az író levélben, amikor operát komponált az Egy úr Velencéből című színdarabjából. De megjelent még jó néhány szakkikk, hosszabb-rövidebb résztanulmány. Például az ELTE német tanszékén 1996–97-ben is több tanulmány megjelent német nyelven, Márai németországi éveiről (1919–23).

K. H.: – Jelent-e meg már a teljes életművet felölelő Márai-monográfia? És végül elmondhatjuk-e, hogy az eltelt tíz év alatt Márai hazatalált?

M. T.: – Egy részletes, az emigrációs pályát is mélysegeiben feldolgozó monográfia még nem készült. De Fried István, Lőrinczy Huba, Rónay László írásait nyugodtan tekinthetjük a monográfia (vagy monográfiák) előkészületeinek.

F. I.: – Kevés az ismeretünk még ehhez a munkához. Az MTA könyvtára több mint száz eredeti levelet őriz Máraitól. Valamennyit a torontói kiadójának írta. A Petőfi Irodalmi Múzeum „hajósládájában” 80, német és francia nyelvű Márai-cikk van. Ami a második kérdést illeti: Márainak ma már kialakult olvasótábora van itthon. Igaz, többnyire idős vagy középkorú emberek, de már feltűntek fiatalok is és úgy vélem, hogy azok a fiatalok, akik egyszer eljutnak (vagy már el is jutottak) Kosztolányihoz, Ottlikhoz, előbb-utóbb megértik és megkedvelik Márait is. Márai tehát lényegében hazaérkezett.

Aczél János

Beszélgetés Bodor Pállal és Földes Annával Az interjúról

Év elején az Útmutató-Press Publica kiadásában megjelent Földes Anna legújabb könyve: Az interjú. A MŰOSZ Bálint György Újságíró Akadémia igazgatójának 128 oldalas – formában, árban diákok zsebéhez mért – kis kötete nem szabályok gyűjteménye, nem is pusztán tankönyv. A „hétköznapi bibliájaként” ott kellene lapulnia a szakma botcsinálta művelőinek táskájában is. Elgondolkodtathat mindenkit, talán még a legnagyobbakat is. (Ahogyan ezt jó néhányan el is mondták a könyv sajtóbemutatóján.) A tartalom önmagáért beszél: „Mit nevezünk interjúnak? Interjúhistoria. Kérni, kapni, szerezni, lopni – és vállalni. Megrendezett találkozás. Kérdéstechnika, avagy a kérdező művésze. Meg is kell írni! Interjú után.”

A szerző a szakma iránti szeretettel és alázattal vezet be az újságírás e népszerű, ámde nehéz műfajának rejtelmeibe. A magyar és a világ-irodalom jó és rossz példáinak segítségül hívásával pedig olvasmányává avatja a könyvet. S ezen nincs mit csodálkozni, hiszen irodalmárként, tanárként, zurnalisztaként – sokakkal együtt – vallja, hogy az újságírás az irodalom tejtövére.

Miért éppen az interjú? Mert Földes Anna szerint ez a szakma egyik kulcsterülete, ahol – tanár és tanítvány számára is – sok minden megragadható. Neki sikerült. Erről „Az interjú” tanúskodik.

„Most billi rozni kellene. Jeleskedni, remekelni. Már csak irigységből, féltékenységből is. Földes Anna egyszerre volt képes megfelelni a tankönyv és az okosító esszé igényeinek.” – Bodor

Pál kezdte ezekkel a szavakkal a könyv bemutatását.

– Ugye, nem gondolta komolyan az irigységet? – kérdeztem tőle a könyvbemutató után.

– De, nagyon komolyan gondoltam. Én is írtam egy hasonló tárgyú könyvet, kicsit nagyképűbb modorban, mert sokkal többet markoltam föl. Bölcsebb választás volt Annától egy műfaj szisztematikusan végiggondolni, rengeteg példával, ténnyel, álláspontok ütköztetésével mintegy újrafogalmazni, együtt az olvasóval. Az én könyvem jóval kevésbé tényszerű, engem sokkal nehezebben tud követni az olvasó. De ezt a műfaj szerelem, imádok töprengeni, kacskaringózni, zárójeleket tenni.

– Földes Anna racionálisabb? – Sokkal. Pratikusabb, racionálisabb, és a könyve szellemileg is nagyon élénk. Rengeteg anyag, okosan megmóldolva, kommentálva, de ízlésesen és szerényen, anélkül, hogy megtagadná az egyéniségét. Ezért irigylem.

– A bemutatón ott volt a szakma krémje, megjelentek jeles könyvkiadók képviselői, és Bóta Gáborral az élen „akasztották a hóhért”. Szinte mindenről megkérdeztek a műfajt illetően. Miről nem esett szó? – faggatom mostmár Földes Annát.

– Arról, hányféle – jó és rossz – riport vagy interjúalany van. Azt szoktuk mondani, az a jó interjúalany, aki – ha az ember megnyomja a magnó gombját – beszél, mesél. De ki az, aki tudja, hogy az ő személyiségéből, történeteiből, gondolataiból mi érdekes a nyilvánosságnak, vagy az adott lap olvasóinak?

– Mederben kell tartani a beszélgetést?

– Ki kell nyitni azt, akivel interjút készítünk. De nem mindegy, hogyan fogunk hozzá. Van, aki örömmel megnyílik és szívesen elmond sok mindent, a másiktól meg úgy kell kihúzni azt a nagyon lényeges gondolatot, amire kíváncsiak vagyunk. És nagyon fontos, milyen kapcsolat alakul ki a két beszélgető ember között. Hadd mondjak egy példát: a hetvenes években az egész magyar irodalmat végigkérdeztem a nő szerepéről és helyzetéről, a nőről mint olvasóról. Megszólalt Illyés Gyula, Déry Tibor, Örkény István, Palotai Boris, Németh László, Nemes nagy Ágnes, és folytathatnám a sort. Boldogságos munka volt. Mindegyiküket nagyon érdekelte a téma és akadt, aki be is vallotta, hogy először gondolja így végig – férfiként, olvasóként – a nőkhöz való viszonyát. Egyetlen jelentős író nem sikerült megnyitnom, nem is került az interjúkötetbe. Máskor a körülmények okolhatók a sikertelenségért, például az idő hiánya. Amerigo Tot-ot állandóan zavarták az interjúk közben. Tot okos és nagyvonalú ember volt, megkérdezte: tud ebből valamit csinálni? Tudok – mondtam –, csak nem olyat, amelyet a Mester megérdemel és amelyet szeretnék. Holnap reggelizzünk együtt – búcsúzott. Másnap olyan interjú készült, amiben mindkettőnknek öröme telt. Kell valamiféle odaadás az interjút adó és készítő személy részéről is.

– Azt mondod, odaadás. Odafigyelés is kell. Lássék az újságírón, hogy valóban érdeklődik a másik mondanivalója, s nem arra hagyatkozik, hogy a magnó ügyis rögzíti. Nem biztos, hogy rögzíti.

– Nemcsak az auditív, hanem a szellemi odafigyelés is elengedhetetlen. Az interjú szellemi koncentrációt igényel mindkét részről. A magnó csak azt rögzíti, ami elhangzik, nem adja vissza sem az illető egyéniségét, sem a beszélgetés légkörét. Egyfajta szellemi vigyázásban kell figyelni, mikor kell közbeke-

dezni, másik vágányra terelni, vagy abbahagyni a beszélgetést. Oriana Fallaci azt írja, hogy minden interjúba kicsit belehal, és lefogy néhány kiló. Nem attól, hogy bekapcsolja a magnót és jegyzetel, az óriási munkát az jelenti, hogy kihozza Kissingerből vagy az iráni sahból azt, amit mondani akar, esetleg még azt is, amit nem akar, de fontos, hogy elmondjon. Ez csak nagyon koncentrált jelenléttel és nagyon okos kérdésekkel lehetséges. Azt jelenti, hogy közös hullámhosszra, szellemi kapcsolatba kell kerülniük. És jelenti azt a kíváncsiságot is, amiről beszéltél. Kepes András mondja, hogy azért nem beszélgetett előzetesen a Desszertben megszólaltatott emberekkel, mert érezni, éreztetni akarta: kíváncsi arra, ami el fog hangzani.

A legjobbat az nyújtja, aki kérdéseiben nemcsak saját, hanem a közvélemény kíváncsiságát is megfogalmazza, és a válaszokat – tollal, mikrofonnal, kamerával – szellemi szakmai szempontból a legmagasabb színvonalon, hitelesen adja közre.

– Mit értesz az alatt, hogy a magyar újságírás és a magyar irodalom tejtövérek?

– Azt a genetikus kapcsolatot, ami mindig is megvolt a magyar irodalom és az újságírás között, s ami időnként egyik-másik félnek terhessé válik, de alapjában mégis életető kapcsolat. Más egy író megnyilatkozásait „eredetiben”, a könyvében olvasni és más egy interjúban, ahol olyan közléseket is talál az ember, ami segít a műhöz eljutni. Az interjú olvasmány is. Van író, aki azt mondja: miért vezetnék túrákat saját életművem hegyére-völgyére; és van, aki azt: mindenkit szívesen látok a magam szellemi világában. Nem véletlen, hogy annyi interjúkötet lát ma napvilágot. Lassanként a mai magyar irodalomnak is megszületnek az Eckermannjai. Az interjú műfaja iránti olvasói és újságírói érdeklődés megnövekedésének örömteli jeleit tanárként is tapasztalom.

Hegedűs Eszter

Földes Anna: Az interjú

Most remekelni kellene. Már csak irigy féltékenységből is. Földes Anna kis könyve az interjúról egyszerre tankönyv és mű, didaxis és esszé. A szakmánkról szóló hasoncélú kiadványok zömétől kellemesen, föltűnés nélkül (tehát feltűnően!) eltér – fölfelé. E tárgykörben ugyanis a könyvespolc egyre hosszabb: a borzasztóan tudományoskodó, fűrészporszobrokat állító fontoskodástól a már-már ledér cseverészig minden előfordul. A vérbeli, művelt újságíró leszűrt, rendszerezett, a technológiai robbanásban is érvényes tapasztalatainak átadása azonban még ritka.

S ha botránnyal csapok is ezzel: – a piacon most a legrosszabbak a média- és kommunikáció-elméleti művet megírók, olvashatatlan halandzsák. A világ ma talán legérdekesebb, a felszínen főként műszakinak tetsző folyamatáról, amelyben az új szellemi, gazdasági, politikai hatalomszerzés mozdul, (s ebben a lázadó, elégedetlen, megvert félnek se gazdasági-pénzügyi ereje, se szervezett politikai háttere nincsen) – dögunalmasan írni: elképesztő.

Persze: csak a halandzsát szidom, meg a három könyvből írt negyediket. A tudálékosság olykor már-már parodisztikus

darabjaira bukkanunk e körben. Olyas szövegekre, amilyeneket a gólképtelen csatárok-ból lett futball-teoretikusok írnak – a góllövés művészetéről. A szerzők között akad tájékozott s igen okos tehetségtelen is; „botfűlű zenekritikus”. Hosszú mondatai nem a rövid igazságot kerülgetik, csak az értetlenségét álcázzák. A kellemetlenség másik műfaját a hercig magazinszerzők képviselik. „Hogyan írjuk a szép, nagy Ó betűt, hogy mind beleferjünk?” Írásaik tán alkalmasak horgoló hölgyek szórakoztatására – szakmai műveltségünket azonban csak annyiban gyarapítják, amilyen mértékben a ceruzahegyezés grafikusokat nevel.

Aztán: a szerzők, akik a semmijükből rendszert alkotnának! Tudományos traktátust a bab és borsó ízének elméleti összevetéséről, bár utálják mindkettőt. Mindez oly fölösleges, mint karmester a kintornának, verklinek. Ezeknél még a jól rendszerezett, bevalótt összeállítás is sokkal tisztességesebb, hasznosabb, őszintébb.

Földes Anna viszont a legeszesebb, meggondolkoztatóbb utat választotta. (Ki tanít jobban annál, aki töprengésre és szellemi öröme készlet?) Pillanatnyilag nem azt mérlegeli, hogy (teszem azt) mi az

elektronikus szuperszauruszok hatása a szakmára, s az üzleti avagy a hatalmi érdek gátlástalan érvényesülése a nagyobbik baj. Most nem erről ír. Tárgyáról folyóújtott szinte minden, az oktatásban átadandó példát, gondolatot, s gyűjteménye jól válogatott, olykor polémikusan illeszkedő darabjait persze nem egymás mellé rendelte, hanem szintézissé gyúrta. De nem fölébe tolazkodva anyagának. Ha előítéletes fogalomvilágunkban nem lenne ellenétés az igényesség és szerényesség, azt mondanám: Földes Anna erős szerzői egyéniségét is alárendelte – stílusban – az ismeretközlő, értelmező oktatói tisztnek. Irigylésre méltó épp a művelet észrevétlensége. Szerző nem takarja el mondataival mások gondolatait; szellemesen, könnyedén, kedves leleménnyel vezeti rá olvasóját, hogy mindabban, ami nem egybehangzó, hol véli megtalálni a lényegét. Finom, apró gesztusokkal eligazít. Római mozaik: a szemcsékből, részekből új egészet varázsolt. Csakhogy leleménye nemcsak az egymás mellé és fölé helyezésben, az érdekes hierarchikus rendben mutatkozik meg, hanem a fugák finom hálójában is, az értelmező, minősítő, értékrendbe állító kötőanyag-nál főbb szerepet játszó struktúrában. Ez a könyvecske még jó néhány új kiadást megér.

Földes Anna könyvének ugyanis van egy furcsa sajátossága. Nem akármilyen olvasónak szól. A sejtetések, célzások, előzékeny fenntartásokat, udvarias kérdőjeleket ta-

lán nem mindenki érti. Tessék jól figyelni: e látszólag kisdud könyvet csakis a tehetséges olvasó fogja fel igazán, holott nem tolvajnyelven íródott. Hanem tehetségnyelven. Igazi mondandójára csak az kíváncsi, akinek van füleszeme nemcsak az általános érvényűhöz, hanem abban az eredetiséghez is. Igen, vannak a szellemiekben oly térségek, ahol a demokrácia csak a tehetségeseket illeti meg.

Olcsón megúsznám azzal, ami egyébként szó szerint igaz: hogy magam is okultam belőle. A könyv valóban arra készlet, hogy egyet-mást újragondoljak. Sokan juthattak erre a következtetésre: a MŰOSZ Mikszáth terme bizonyára ezért telt meg zsúfolásig a könyv bemutatóján.

Az irodalomban Goethe óta „megszoktuk” a világirodalom fogalmát. Földes Anna könyvében sziporkázóan jelen van a világsajtó számos tanulsága is. És persze (számunkra főszereplőként): a magyar irodalom sugárzik rá benne az újságírásra. És nemcsak azért, mert szerző magasan az, akit irodalmi újságírónak neveztek, amikor ez az epitheton ornans még nem sznob zöngéjű volt, csak többet jelentett, mint jó boroknál a sokputtonyos.

A szerény kivétel becsapós; de hát szerzőnk a diákok zsebére gondolva is vállalhatta a sűrű betűs, kis alakú, olcsó sorozatot. A kezdeményezésért azonban a kiadót illeti dicséret.

Press Publica Útmutató,
128 oldal, 390 Ft.

Bodor Pál (DIURNUS)

Az Argumentum Kiadónál jelent meg Bodor Pál Svájci világi című regényének (1982, Kriterion, 1985, Magvető) német nyelvű fordítása a tavalai frankfurti könyvvásárra. Magyarországon frankfurti szereplésének eredményei között tarthatjuk számon, hogy az erdélyi számszokról szóló regény a német olvasók között sikert aratott, szakmai visszhangja is jelentős, a németországi sajtó lapjának, az Ostdeutscher Kulturrrat „Kulturpolitische Korrespondenz”-nek a főszerkesztője, Georg Aeschel írja a műről: „Az

egyetlen kritikus portré rólunk – olyan, amilyet mi magunk nem írtunk meg soha – de ez a kritikus portré rokonszenvvel íródott...” A fogadtatás sikerességét igazolja az is, hogy a műnek fél év elteltével megjelent a második kiadása Németországban, ez már a berlini Oberbaum kiadónál, együttműködésben az Argumentum Kiadóval. Ez a frankfurti pillangó-hatás (Magyarország díszvendég volt a tavalai frankfurti könyvvásáron, ennek az eseménysorozatnak volt az emblémája egy lepke rajz).

A Helikon Kiadó

Márai Sándor születésének 100. évfordulójára a Petőfi Irodalmi Múzeummal közösen „emlékkönyvet” jelentet meg *Éltem egyszer én, Márai Sándor* címmel. A kötetben Szőnyi Zsuzsa visszaemlékezése, Fried István tanulmánya, részletes bibliográfia és életrajz mellett több mint hetven, részben ismeretlen fotó is található. A könyvet a Centrál Kávéházban mutatják be április 7-én 11 órakor, Kertész Imre beszél az író-ról, közreműködik Mácsai Pál. Április 11-én, Márai születésnapján a Helikon Könyvesházban a kötet anyagából összeállított kamarakiállítás nyit meg Mészáros Tibor, a Petőfi Irodalmi Múzeum munkatársa. Közreműködik Máté Gábor színművész.

Könyvek filmen

Létezik pozitív előítélet, megelőgezett bizalom és megalapozott várakozás. Amikor tutira megyünk, vagy azt mondjuk – gondoljuk –, ez a film bármiről szólhat, megnézzük és élvezzük, mert aki rendezte, aki írta, aki játszik benne, az a mi emberünk. Lessük, isszuk, legyen kicsit kesernyés, túl muskotályos, megmosolyogni való, kell nekünk, jó nekünk. Azután létezik egy másik megközelítés is, amely szerint nem merünk őszintén ítélni, valahogy fájna, ha mások rosszállása elérné, amit mondunk. Helyette féldiplomatikusan idézzük egy híres ember híres mondását, miszerint olyan rossz, hogy már jó. Félünk a lelepleződéstől – nem értünk hozzá –, vagy egész egyszerűen alázattal közelítünk a produkcióhoz – amelyik bármilyen rossz, mégiscsak munka, s mi valószínűleg meg se tudnánk közelíteni, de eszünkbe jut egy másik híresség másik híres gondolata a tojás ízéről és a tojás tényéről –, és nem merünk olyan egyértelműen fikázni. Hátrákor ennek jegyében:

Éjfél a jó és a rossz kertjében

Nagyon, de nagyon jó volt az a könyv – és akinek még nem lopták el, finomabban, a kölcsönbe adottat visszaadták, annak mondható ez jelen időben –, amelyből Clint Eastwood, ismétlem, Clint Eastwood filmet rendezett. Sok baj nincs vele, minden klisé szépen átszűszik, gördülékeny, érzékletes, megdöbbentő – és így tovább – alkotás. Nem lép túl a kitépelt lapok effektuson, ami alatt azt kell érteni, hogy egy könyvből oly módon készült a film – legalább is annak, aki elolvasta így tűnik –, mintha bizonyos lapokat kitéptek volna, majd összefűzték. Ilyenkor csak azok a részek nem jelennek meg a filmen, amelyek a háttér, a lelket jelentik, a filozofikus részeket, helyette a leírók lehetnek igen érzékletesek. Itt sincs más-ként, képet kapunk Savannah-

ról – erről már láttunk egy jó kis sorozatot –, arról, ahonnan sok mindent elfúj a szél. Például a faji előítéletet, de nem az előítéletet. Mert a film fókuszában ez állt, vajon sikerül-e a gyilkost felmentetni annak ellenére, hogy nemi identitása más, mint a többségé. A dekrálalt többségé, mert ez a tény valami fátyolos elmosódásban marad. (Fínom kis megközelítés hangzik el, amit sokan nem tehetnének zsebre.) Ez tehát igen jó a filmben. Clint Eastwood felülemelkedik önmagán, azután a film utolsó dekádjában bedobja a lelkét, azt a sematikus, muskotályos – egész kicsi betűkkel: diletáns – attitűdjét, hogy beiktat egy olyan jelenetet, amelyiket jó ízléssel csak a forgatási naplójába illeszthetett volna be, majd mutogathatná az unokáinak, de a filmből jobb lett volna kivágni. Ha nem ő rendezte volna, de ő rendezte, és őt ezért szeretjük. A jelenet – becsületes és szerencsés megtalálójának kész vagyok jutalmat osztani – ahogy kell, olyan rossz, hogy már jó.

A suttogó

Rendezte: Robert Redford. Főszereplő: Robert Redford. A könyvet írta: nem, nem Robert Redford írta, hanem Nicholas Evans. Robert Redford sokkal visszafogottabb, elmélyültebb személyiség és alkotó, mint... Neveket jobb, ha nem mondunk, sokan előzik meg és körözik le ezt a színész-rendezőt. Nem is ez az érdekes, hanem a film, amelyikről elmondható, hogy többször készített arra, hogy elővegyük a zsebkendőnket, azt a szemünk elé emeljük. Nagyon megható a történet, de egy idő után a megfelelő pillanatban mindig rákeményít.

Hozott anyagból dolgozott, van a filmben egy kislány, aki egy baleset során elveszíti a barátját, meg a fél lábát, és ezek nyomán az életkedvét. Van benne egy pompás ló, amelyik megebesül, az arcát – a pofáját – plasztikázni kellene, a lelkét pedig pszichikázni. Azután ott egy nő, aki anya és szerkesztő egyben – ez a kettős

tény is megérne egy kis pszichikázást –, sőt még feleség is – ez meg pláne díványra kíváncsító tény. Mindent összeköt a Suttogó, a Horse Whisperer, aki csodát mivel mindenkivel.

Egy ilyen történet megfilmesítését vállalta fel Robert Redford, kellő önmérsékletet tanúsítva önmaga személyével szemben. Mert ő már csak ilyen.

Hurrikán

Ez mozi és – még – nem videó. Igaz történet alapján készült a könyv, majd ebből a film. Ajánlható azoknak, akik nem törnek bele egy olyan történetbe, amelyik arról szól, hogy az igazságszolgálat nem igazságot szolgáltató intézmény. Az alap-történet nem új, sok ilyet láttunk: történik valami, a bűnüldöző szerveknek fontos, hogy bűnöst találjanak, ha lehet, a korszellemnek megfelelően. Leülenek hát valakit ennek jegyében, és megszületik az – elő – ítélet, a vádlott éveket ülhet, és küzdhet az igazságaért. Ha van egy kis szerencséje, akkor nem ítélik halálra, végzik ki, és csak posztumuszként kapja meg az Ártatlan-díjat.

A film vonzereje az elcsépelet sztorin felül Denzel Washington – színes bőrű bokszoló a hatvanas évek derekán – mint vádlott áldozat, és Rod Steiger mint igazságot kereső bíró szerepettelése a filmben. Ők a jók. Csakis az önsanyargatóknak ajánljuk ezt a filmet, azoknak, akik kilépve a moziból azt szokták mondani, az életben ilyen nincs. Én meg azt mon-

dom, ilyen az életben van, függetlenül tértől, időtől, bőrszíntől, és az isten mentsen meg attól, hogy bíróság előtt kelljen a lelkemet megvédeni, avagy a bíróság ítéletét kelljen a kabát-ra tűzve élnem és állnom barátaim és ellenségeim elé. Bár remélhető, hogy itt és most, mások is tudják – a költővel egyetemben – az igaz és a valódi nem egy és ugyanaz.

A boldogságtól ordítani ...

Nagyon furcsa film. Ilyen címmel – született a magyar táncdalfesztivál keresztségének árnyékoltágában – csakis előérettel lehet megnézni. Gondoljuk azt, hogy ez egy vidám film vagy szarkasztikus vagy parabolisztikus vagy ideologisztikus vagy idézőjeles vagy...

Vagy zavarba ejtő, mert van ugyan egy kis ironikus árnyaltsága, azt mondja, hogy a látogat magá az igazság. És ezt ugye nem szoktuk meg. Mert csattanósabb, ha azt látjuk, hogy valaki a történet elején gyámoltalanul botladozik egy kapcsolatban, az a végén boldog lesz, s nem azt, hogy beleöli magát. Azt sem szoktuk meg, hogy egy vendégmunkásról kiderüljön, hogy a lelke mélyén igenis aljas csirkefogó. Ki hinné, hogy egy kövér nő, szorongva a szextől, hidegvérrel ám de zokogva darabolja fel az aprócska éjszakai portást, miközben nem értjük meg őt. És attól is megdöbbenünk, hogy akinek a falára azt festékszórózzák, hogy perverz állat, kisgyerekeket megrontó, arról kiderüljön, hogy valóban az.

Mi tehát a film, ez a film? Döbbenetes. Zavarba ejtő, agycsiklandozó. Jobb egyszer se megnézni, vagy többször, mert csak sokadára rakható össze, vagy akkor se. Olyan film, amelyet szeretünk kirázni magunkból, mint harisnyánk-ból a homokszemeket. Olyan film, amelyik után gyanakodva nézünk tükörbe és embertársainkra, kezdjük az egészet kételkedve fogadni.

De jó is az ilyen filmet nem látni!

Bagota /ity edt.

Passuth Krisztinával

beszélget

Nádor Tamás

Tiltott gyümölcsként találkozott érdeklődésének, későbbi józan szenvedélyének tárgyával, mely akkor sem ragadta el a tényektől, amikor annak hirtelen divatja támadt, róla annyi sznob hablatyolt, belőle annyian epigonizáltak. Számára az avantgarde mindig időben-térben pontosan körülhatárolható mozgalom, művészet, alkotók-alkotások összessége volt. S mégis csupa személyesség, amelyet nemcsak regisztrálnia, elemeznie kívánt annak régimódi rendje szerint, de tudott benne éppúgy, mint egykoron, csendesen gyönyörködni. Mert enélkül még professzori fokon is csak parttalan okoskodás, mi több: partra vetett hal minden teória.

– Egy nem akármilyen családba – Passuth László gyermekének – született ifjú hölgy, holott nyilvánvalóan lett volna számos más szellemi lehetősége, miért választotta éppen a művészettörténetet?

– Voltaképp nem tudom, de tény: ez irányú érdeklődésem korán kialakult. Már kisdíák koromban „tanulmányt” írtam kockás füzetembe Rembrandt egyik képéről, s érettségi előtt komolyan érdekelt Egry József. Az egyetemen próbáltam vele foglalkozni, de kiderült: valaki lestoppolta. A modern művészet vonzott, noha információk híján szinte azt se tudtam, micsoda. Van Gogh-ig, Gauguinig, legfőljebb Picassóig jutottam el – nagy vonalakban. Negyedévesek lehettünk, amikor egyik évfolyamtársunk lelkenedezve újságolta: Pollock-kötet van az Idegennyelvű Könyvesboltban. Betódultunk az üzletbe, örült izgalommal rongyosra lapoztuk az automatizmus-hívó, „csurgatósos” festő albumát, míg ki nem dobtak bennünket. Am így „fölfedeztük” a modern festészetet. Elsőként a budapesti Nyolcak elítélendőnek bélyegzett csoportjával foglalkoztam. Professzorom „lenyelte a békát”, mert tárgyát, a reneszánszot rendesen megtanultam. De amikor a Nemzeti Galériába kerültem, erős ellenállásba ütköztem. Máig se tudom, miként írtam meg mégis könyve-

met, amelyet később publikáltam, hiszen a múzeum raktárába is csak egyszer engedtek be másfél órára, hogy az érintett műveket megtekintsem.

– De azért résztanulmányok sokaságán át végül mégiscsak eljutott az összefoglalásokig. Legutóbb például a térségünkbeli avantgarde monográfiájáig. Erre az átfogó, egyszersmind kimerítően részletező, tisztázó igényű műre alighanem rászorult a kiátkozások időszakában után ránk maradt sok finnyás, félreértelmező értelmiségi vélemény is...

– Időhatárok (1907–1930) közé szűkítettem és térben is körülhatároltam tárgyamat. Az úgynevezett klasszikus avantgarde kelet-közép-európai képzőművészetének történetével foglalkozom. Tehát nem a hatvanas évek, vagy akár jelenünk avantgárdjával, újításaival. Még e megszorítások után is szerteágazó téma ez, hiszen szinte lehetetlen olyan általános és markáns ismérveket találni, amelyek az adott kör művészetét, munkásságát másoktól megkülönböztetnék, sajátosan jellemeznék. Talán csak abban ragadható meg rokonság, hogy e törekvések itt mind kapcsolódtak az időszak polgári radikális, sőt gyakran kifejezetten baloldali, szocialista értelmiségi áramlataihoz, mozgalmaihoz. A kor művészei – kivált az első világháború után, 1919–20-ban – úgy

képzelték, hogy művészetükkel közvetlenül hozzájárulhatnak egy újfajta társadalom, egy megújult világ fölépítéséhez. E szép eszmék csakhamar naiv ábrándnak bizonyultak, így jösszerint a húszas évek közepére és végérvényesen az évtized végére a klasszikus avantgarde elvesztette létjogosultságát, s ilyképpen meg is szűnt.

– Kétkedők máig azt mondják: amint a természettudomány, az avantgarde is (ahogy a huszadik század művészetének egésze) az anyag mélyére szállt, meglátta a láthatatlant, s voltaképp analitikus munkát végzett. Akár a műkedvelő órák, aki szétszedi szerkezetét, ám képtelen összerakni. „Ketyeg-e” mégis az avantgarde utáni képzőművészeti világ?

– Persze, hogy ketyeg, hiszen szó sincs arról, hogy az avantgarde ne tudta volna a fragmentumokat összerakni. Igaz, részkérdésekben – technikában, műfajokban stb. – valóban egészen újat hozott. De valójában az avantgarde mozgalmaknak – megint csak az első világháború után – épp az volt a legfőbb törekvésük, hogy szintézist hozzanak létre. A képzőművészek bevonták hát kutatásaik, kísérleteik körébe a szépirodalmat, zenét, filmet, színházat éppúgy, mint, mondjuk, a designt vagy a divatot. Ez jellemezte a korabeli kiállításokat és folyóiratokat is. Az utóbbiak esetében elég csak Kassák lapjaira hivatkoznom: a Budapesten, majd Bécsben publikált MA, majd az ismét itthon megjelentetett Dokumentum és a Munka számaira. Ezek széles horizontja befogta nemcsak az irodalmat, képzőművészetet, de a színházi forradalmat éppúgy, mint a tipográfiát, az absztrakt filmet ugyanúgy, mint a szociófotót. És az ilyen lapok, a különböző országok és mozgalmak fórumai állandó cserekapcsolatban álltak egymással. Naprakészben tudtak a többiek kísérleteiről, fölfedezéseiről, irányzatairól, mint mi, kései utódok, manapság. És próbálták e mozgalmakat – földrajzi távolságoktól függetlenül – össze-

hozni. Folyóirataikban, de kö-zös akciókkal is. 1922-ben például Düsseldorfban és Wei-marban találkozott az avantgarde művészvilág krémje, s ott határozatokat és ellenhatározatokat hoztak. Azóta is példa nélküli aktivitással, szellemi pezsgéssel, és az eszmék mindmáig elképesztően gyorsnak mondható cseréjével működtek.

– Visszatekintve egy régebbi kora: a gótikus katedrális szépsége, nagysága, szimbolikája annak idején vonzaskörébe vonta a kastély lakóját éppúgy, mint a kalyibát. Meddig jutott-juthatott el egy kései kor irányzata, az avantgarde? Beépült-e a kortársak, né-tán az utókor embereinek köznapi életébe?

– A legmerészebb művek persze csak a műtermekben, ritkán kiállításokon, s csak egy elszigetelt réteg számára váltak hozzáférhetővé. Arra, hogy sokakhoz eljussanak, a művészek nemigen tartottak igényt, igaz, erre nem is volt kilátásuk. Ugyanakkor számos avantgarde felfedezés az idők során természetesen vált közkinccsé. Legkézenfekvőbb példa a reklám: korábban ennek szecessziós, nagyon stilizált válfaja uralkodott; az avantgarde-nak köszönhető a mai blickfangos plakát. A húszas évek közepétől kezdték használni a fényképeket, ezeket beépítették a szövegbe, és a kettő különös együtteséből hoztak létre meglepő hatásokat. Ez az eljárás mindmáig él. Ugyanez vonatkozik az avantgarde filmekre: ezek különböző megnyilvánulásai, trükkjei szintén napjainkig elevenek. De hivatkozhatom a textiltervezésre, s megint csak a designra, és mindarra, ami a húszas években létrejött a Bauhaus épületeiben, belsőépítészetében. Az avantgarde számos eleme, hatása immáron úgy van jelen az életünkben, hogy észre se vesszük.

Passuth Krisztina: Avantgarde kapcsolatok Prágától Budapestig, 1907–1930. Balassi Kiadó, 1998, 381 oldal, ára: 2500 Ft

A Könyv Világnapja – közönségsiker

A dinamikusan növekvő távkeleti könyvkiadás legfontosabb csomópontja Taiwan, évente 28 ezer új könyv jelenik meg, melynek legnagyobb része a kínai könyvkereskedőkön keresztül jut el az olvasókhöz. Február 21-én zárt a 8. Tajpei Nemzetközi Könyvkiállítás, melynek díszvendége az Egyesült Királyság volt. A világ negyedik legnagyobb könyvkiállításán idén 45 ország 885 kiadója jelent meg, az esemény naponta átlag 100 ezer érdeklődőt vonzott. Két téma került az érdeklődés középpont-

jába: az elektronikus könyvkiadás és az oktatás. Emellett a 2-es számú kiállítóteremben megtalálható japán manga – Magyarországon a Dragon Ball a legismertebb japán manga-termék – és képregényrajzolók vonzották a fiatalabb generációk köréből.

Ez év március 10-én is nagy sikerrel rendezték meg Angliában a World Book Day (a Könyv Világnapja) elnevezésű rendezvényt. Már hetekkel a nagy esemény kezdete előtt lázban égett az egész ország: könyvesboltok,

könyvtárak, iskolák kínálták országsszerte az izgalmasabbnál izgalmasabb rendezvényeket, játékokat, vetélkedőket. Számos nagyvárosban híres angol íróknak – Shakespeare, Jane Austen, Robert Burns, Oscar Wilde, Charles Dickens – beöltözött színészek jelentek meg, azok a szerencsés járókelők, akik találkoztak velük, 5 font értékű könyvutalványt nyertek. A legnagyobb várakozás a nemzet kedvenc írója versenyt előzte meg, a megtisztelő címet végül Roald Dahl kapta, miután a közel 40 ezer szavazóból a legtöbben rá voksoltak. Már jó előre elküldték az iskolákba a rendezvény szervezői az 1 fontos könyvutalvá-

nyokat, amelyek bármely 2 fontnál többre kerülő könyvre beválthatók voltak. Ilyen előkészületek után nem csoda, hogy a kiadók rekordbevételről áradoznak, március 10-én és a rákövetkező hétvégén a könyveladásból közel 500 ezer fontos extra haszonra tettek szert, az átlagos bevételnövekedés 10%-os volt, március 10–17-e között az összbevétel meghaladta a 15 millió fontot. A médiában kiemelt helyet kapott a Könyv Világnapja, több mint 50 országos és helyi televízió- és rádióadó közvetített a nap eseményeiről.

(A The Bookseller márciusi számaiból.)

pompor

Tudjuk, hogy a Szentatya bizonyos hittételi kérdésekben konzervatív, de társadalmi-politikai téren egyedülállóan és példamutatóan haladó szellemű. Azért is nagyszerű a mostani bocsánatkérési gesztusa, mert harmóniában van (végre) a katolicizmus szellemével. A bűnbocsánat Isten nagy adománya, de csak töredelmes bűnbánat esetén számíthat rá a vétkező. A gyónás nem szentség, a bűnbánat a szentség – gyakorlati könnyítést, járható utat kínál.

Ezzel egy időben a magyar belpolitikában ismét föllángolt az abortuszvita. Nem látnék összefüggést a két esemény között, ha egy bizonyos Semjén Zsolt nevű, magát katolikusnak valló köztisztviselő, akinek közszolgálati pártatlanságot illenék hivatalból tanúsítania, nem állítaná vérhabos szájjal azt, hogy a magzati lét megszakítása gyilkosság, mi több, tömeggyilkosság, genocídium, a holocausttal equivalens. Nincs rá mentség. Beavatkozás az Úr terveibe.

Semjén Zsoltot irigylem, ő tudja, mik az Úr tervei – én nem tudom. Sokszor tündööm rajta. Az egyház örök harcáról a tudomány ellen – állandó hátrálásairól, ütköztetéseiről a pápa nem beszélt – ezt nem sorolta az Egyház vétkei közé. Mint mond az Úr – mit ír a Szentírás, a Teremtő egyetlen hivatalos meg-

nyilatkozása mint legfőbb forrás a tudományról?

Például: Teremtettem neked egy világot, ismerd meg titkait, törvényeit: azokat is én alkotam. Tanulj meg a jelenség mögé nézni, és fölfedezni a lényegét. Én alkottam számodra a Természetet. Nem ellenséged, barátod. Ne akard legyőzni, tanulj meg együtt élni vele. Ne rombold, el-

a Természet rendjébe. A mindenkori kérdés, szerintem, a mérték.

Papok által megáldott fegyverek (háborúban) miért zárják ki a papok által megáldott kaparókánalat (békében)? Embert szabad ölni, magzatot nem? Maga a család szabályozás bármilyen formája gyilkosság-e, ha életet ment? Ha az Ember fönnmara-

bad? Élőlényt zabálni szabad? A növény nem élőlény?

Mit jelent az, hogy NE ÖLJ? Dávid bűnös volt, amikor megölte Góliátot? A zsidó harcosok, akik fegyvert fogtak, amikor megtámadták a népet? A mai izraeli katonák? Mennyire abszolút érvényű parancs a „ne ölj?” Általában: bármelyik parancs. Ha az ellenséges katona meg akarja erőszakolni az asszonyomat, ne vágjam a hátába a vasvillát (ha megtehetem)? Nyújtsam oda a másik orcám? Hozzam elő neki a lányomat is...?!

Még egyszer: Mit jelent az, hogy ne avatkozz az Úr terveibe? Ha az abortusz bűnös beavatkozás az Úr terveibe, az orvostudomány is bűnös beavatkozás az Úr terveibe, mindenestül, nem így van? Az Úr nem azért bocsátja ránk a betegséget (gondoljunk csak Jób történetére), hogy mi pimaszul meggyógyítsuk azt. Ha az Úr akarja, majd meggyógyítja csoda által.

Egyáltalán: mi az Úr tervevelünk? Kiderül ez a Bibliából? Menjünk vissza a fákra, vagy folytassuk a megkezdett utat a kőbaltától az atomreaktorokig? A gyógyfüvektől a génsebészig? Kockáztatva a bioszféra megsemmisítését, de megeremelve a tudomány eredményei pozitív alkalmazásának: egy szebb, emberibb, szabad és veszélytelen, globális „békevilág” létrejöttének a lehetőségét is?

Kertész Ákos Isten tervei és a tudomány

lenben használd ki az áldásait. Utal ilyesmire a Szentírás?

„Arcod verejtékével eszed a kenyered” – értelmezhetem ezt úgy, hogy Ember, a Bűnbeesés által elidegenedtél a Természet-től, nem vagy már evidensen része a Természetnek (miként a Paradicsomban voltál), ki kell alakítanod vele valamiféle humánus viszonyt? Én azt hiszem, ez a mondat erről szól. Már a kenyér elkészítése maga is komoly beavatkozás a természet érintetlen rendjébe. Ábel földműves volt, Kain pásztor. Már az első emberpár gyermekei is kihasználták bizonyos mértékig a Természetet.

Tehát az Embernek a Teremtő megengedte, hogy beavatkozzon

dása megköveteli? Ha a mértéktelenül túlszaporodó emberiséget a tudomány mai állása szerint nem bírja eltartani a Föld. Ha lassan elfogy az állat, a hal, a növény. Az ember nem tud több állatot tenyészteni, növényt termesztetni, mert már nincs hol. És akkor az emberek fölfalják egymást.

Ez a trend. Tilos védekezni ellene? Az már az Úr tervei ellen való volna? És egyáltalán: ki rendelkezik a nő teste fölött? Mond erről a Szentírás valamit?

Mit jelent a beavatkozás az Úr terveibe? Házát építeni, ruhát viselni szabad az időjárás ellen? Állatot szelídíteni, levágni (rituálisan vagy bárhogy), húsát megenni (kóserül vagy bárhogy) sza-

Egy poéngyilkos beismerő vallomása

Ahogy a Szentírásban a pap az életnek szinte minden helyzetére talál kádenciát, épp akkor, épp oda illő passzust, amellyel híveit útbaigazíthatja – a világ viccter-mésével se vagyunk másképp, abban is mindig akad az éppen re-ánk szakadt szituációra illő, azt megvilágító, más koordináták kö-zé helyező „alapvics”, melynek hallatán okosabbnak érezzük ma-gunkat (egy percig), meg a spon-tán röhögésnek köszönhetően a feszültségünk is oldódik, múlni kezd. Az ám, csak hogy mindenütt vannak olyan istencsapásszámba menő emberek (jómagam is közi-bük tartozom), akik belekezdnek egy viccbe, odáig épp eljutnak, hogy hallgatóságukkal megérez-tessék, aligha lehet rossz a kikere-kedni készülő példabeszéd, s ak-kor, a felfokozott várakozás köze-pette egyszer csak bejelentik (beje-lentem), hogy: 1. elfelejtettem a poént, 2. a poén megvan, de még-sem abból a helyzetből bomlik ki, amelyet odáig fölvezettem. Hogy még nem csaptak le, mint a taxi-órát, az ismerőseim és barátaim szelíd természetével magyarázha-tó. Más kérdés, hogy iszonyúan sok a hasonló vicc, azokon belül is számtalan variáció létezik, meg-lehetősen sok vicc kezdődik ugyanazzal a sztereotíp fordulat-tal – ki győzné mindet megjegyez-ni és precízen elraktározni a me-móriájában?

Éppen, mert ilyen vagyok, de le-hetetlen természetem ellenére is borzasztóan szeretem a vicceket (no persze, csak azokat, amikre rá-illik az alapvics elnevezés), egy-szóval kínomban találtam ki haj-danvolt, boldogult könyvkiadói szerkesztőkoromban, hogy a hoz-zám hasonló szita-agyúak megtá-mogatására csinálni kellene egy vicclexikont. Az ötlet előbb meg-hökkentett, aztán lefegyverzett mindenkit, végül zöld jelzést kap-tam, „csináld, ha tudod!” – ala-pon rám bízták, keressen meg az embert, aki képes lehet létrehozni ezt az extrém valamit. Jelentem: megtaláltam. Száraz Györgyről re-gélte a fáma – mint kiderült: he-lyesen –, hogy mindenki másénál nagyobb vicckészlete van, de nemcsak a fejében, hanem leírva. Nem részletezem a kezdeteket: el-jutottunk odáig, hogy szerződést kötöttünk az elkészítendő műre. A nyersanyag lent van a pincében, mondta Gyuri és egy lelkes dél-utánt töltöttünk el azzal, hogy ter-vezgettük, milyen legyen, hogyan csináljuk, hogy minél többek lel-hessék örömeiket benne. Oda lu-kadtunk ki, hogy miként a klasszi-kus költők verseinek bibliofil ki-adásaiban, itt is meg kellene csi-nálni a kezdő- és zárómondatok betűrendes mutatója mellé a vic-cekben előforduló szereplők sze-rinti mutatót is, hogy bármely ré-szére emlékszik valaki egy vicc-

nek, a mi lexikonunkban egyetlen adalék alapján is visszakereshesse. Embertelen munka lesz, mondta Száraz, de a szeme elégedetten mosolygott, mert gondterheltsége közepette is nagy kedvet érzett a hobbiként is felfogható feladat-hoz. Embertelen munka lett volna – mondhatom immár csügged-ten, utólag, mert ő, a minden te-kintetben méltatlanul elfeledett alkotó természetesen százszor annyit vállalt, mint amennyi tel-hetett tőle, szerkesztette a Kortár-sat, drámákat és tévéjátékokat írt, közben cikkeket is, vállalt szerep-léseket, s még a jó ég tudja, mi mindent. Két esztendőn át hivo-gattam, mindig bocsánatot és ha-ladékat kért, a szerződés határide-jét rendületlenül hosszabbítgat-tuk, aztán egyszer rossz, nagyon rossz hírt olvastam az újságban, Száraz György nem volt többé.

Mindez, amit idáig elmondtam, csak arról jutott eszembe, hogy a K.U.K. Könyvkiadó kiadott egy impozáns, több mint 10 000 vic-cet tartalmazó albumot, amelyet egyrészt hol élvezettel, hol pedig – a viccek egyenetlen színvonala miatt – kedvetlenül habzsoltam végig, másrészt újból érzem a be-vezetőben ecsetelt tantaluszi kí-nokot: ha bármely itt talált viccet később elmesélném, nincs hozzá fogódzóm, végig kéne nyálaznom hozzá az egészét s vagy meglelem újból, vagy nem. Az, hogy a nagy-ja csoportosítva van: autósviccek, anyósviccek, gengszterviccek, zsi-dóviccek, bolondviccek, cigány-vicek és így tovább – rajtam nem segít. Hiszen még e gyakran mes-terkelt kategóriában se lehetett mindent beszuszakolni, muszáj volt csinálni néhány általános fe-jezetet: „ajdeblődségek” meg „ve-gyes ízelítő”, ahol aztán egymás hegyén-hátán minden található. A mennyiség imponáló, de – leg-alábbis számomra – itt is, most is az derül ki, hogy teljes viccgűjte-mény nem létezik, kétszer ennyi-ből is maradtak volna ki olyan da-rabok, amelyekre ki-ki alapvicc-ként emlékszik.

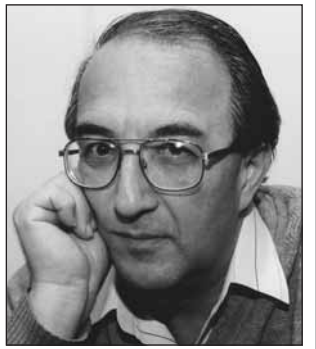
Legsajátosabbak persze a törté-nelmi-politikai viccek. A szemé-lyek magától értetődően változ-nak, mármint a céltáblák, de a je-lenségek ismétlődnek, s ezért a poénon is gyakorta vissza-vissza-ternek. A nemzetközi munkás-

mozgalom kopasz politikusa – hívják bár Rákosninak vagy Hrus-csovna – ugyanazt a szarkazmust érdemli ki a népköltéstől, mint ahogy a diktátorok közt sem tesz különbséget a humor, ha mással nem tud, hát őt a nevetéssel, a ne-vetségessé tétellel. Persze, annál többet ért valaki az ilyen vic-cekből, minél többet tud a törté-nelemlről vagy minél hosszabb ideje él ebben a közép-kelet-euró-pai térségben. Csak egyetlen pél-dát erre: e könyv szerint Bécsben, az Anschluss után írták ki egy ká-véház atájára, hogy „Zsidók és ku-tyák nem léphetnek be”, mire Schönstall elcsodálkozik: „Már a kutyák sem?” Csakhogy az ember véletlenül épp ezzel egy időben olvassa el Márai Sándor 1933. no-venber 5-én megjelent „Spola-rich” című cikkét az Újságban és elképedve látja, hogy a vicc – ná-lunk legalábbis – nem volt éppén vics már Hitler előtt sem. „Spola-richék azzal kezdték, hogy kutyák-nak és zsidóknak tilos a bemenet” – jegyzi fel a híres kávéházzal az író. Más viccekből más (több érte-lemben is történelmi) tanulságok és emlékek áradnak, így aztán a fel-hőtlen mulatságnak kínáló kö-tet akarva-akaratlanul még borús gondolatok elindítójává is válik. Nem baj, ez is ránk fér. 1799-ből való az első olyan feljegyzés, ahol a német „witz” szó már magyar je-lentést takar, s ha végigtekintünk ezen az elmúlt kétszázegy esz-tendőn, nemigen találunk közte sok olyat, amelyik optimizmusra adhatott volna okot. Ezért is van olyan sok viccünk. A termés min-dig akkor lett nagy, amikor a rossz közérzet általánossá vált, elérte az elviselhetőség határát, s ott átfor-dult az ellenkezőjébe. Íme, egy röpke bizonyíték: „Emberek! Or-bán Viktor a javunkat akarja!” – mondja egy nagygyűlés szónoka. Mire a válasz: „Nem adjuk!”

Nyerges András

A legnagyobb vicckönyv
K.U.K. Kiadó, Bp., 2000
455 oldal

Lapunk állandó szerzője,
Nyerges András, lapzár-tánk után, március 26-án vette át publicisztikai mun-kássága elismeréseként a **Joseph Pulitzer Emlékdíjat**. Szerkesztőségünk sok szeretettel gratulál!

Nádra Valéria

– Ha nem Ön volna Mezei András, olvasná-e Mezei András műveit?

– Talán igen, olvasnám, de mert Mezei András vagyok, írásaimat nem olvasom. Számomra végtermékek, melyek egy-egy lelki folyamat eredményeképpen jönnek létre. Nem mások, mint lelki légszomjaim levegővételei újabb légszomjak előtt.

– Költőként vált ismertté, írt riportokat, regényeket, útirajzot, oratóriumot, hangjátékokat, kiadott interjúkötetet, publicisztikai írásokat – vagyis az irodalomnak és újságírásnak szinte minden műfaját műveli. Mégis, mi áll Ön-höz a legközelebb?

– A vers. A líra, amely a minden másfajta megismerés számára irracionális tartalmakat „rationalizálja” – tehát az érzelmi megismerés határait tágitja. Az Ön által felsoroltak „csak beszéltetői” voltak a Mezei-féle lírai fővállalkozásnak.

– Sajátos helyzet, hogy egyik cikksorozatainak a címeiből: „Ilyen gazdagok vagyunk?”, a nyolcvanas évek óta szállóige lett. Jobb sorsra érdemes felfedezők és felfedezések prókátoraként irodalmon kívüli (vagy túli?) csatározásokba bonyolódott, melyek átmenetileg írói munkásságát is árnyékba borították. Utólag, két évtizeddel később, hogy értékelí akkori harcait: megérte?

– Igen, megérte, mert akkoriban megtörtént, hogy idegenek állítottak meg az utcán. Megszorították a kezemet. Néha meg is öleltek. Megérte, mert rengeteg örömtartalék szabadult fel akkoriban körülöttem, még akkor is, ha „államilag dotált népbuittónak” neveztek sajáto-beli kollégáim, akik ma elkötelezettebb hívei a jelenlegi kapitalizmusnak, mint én magam. Megérte, még akkor is, ha a vád, hogy „Mezei a kapitalizmust akarja visszaállítani” – teljes kolumnán a Népszabadságban, már nem ment tréfa-számba. Megérte akkor is, amikor a Népszabadság nagyhatalmú főszerkesztője elégelte meg tevékenységemet és amolyan imperialista, nyugatimádó „reklámséfnek” nevezett, és egy másik, Népszabadság-beli tudományos újságíró kolléga pert indított ellenem, s feljelentett az Újságíró Szövetség Etikai Bizottságában is. Megérte annak ellenére, hogy a valóban magyar sorsfordító vita anyaga könyv alakban azóta sem jelenhetett meg. De nem azért érte meg, mert – mondjuk – bebizonyosodott, hogy a Béres-csepp végre gyógyszer is lehet –, mert egy-egy találmány megítélésében igazam volt, hanem inkább azért érte meg, mert 1978-ban fejezte ki

Írófaggató

„– Egy árva sorát sem olvastam! – kiáltott fel idegesen a látogató.
– Akkor honnét tudja, hogy nem tetszik, amit írtam?
– Ugyan, hát nem elég az, amit a többiektől olvastam? – legyintett a jövevény.
– Egyébként, tudja mit? Elhiszem becsületszavára. Mondja meg maga: jók a versei?”

(Bulgakov: A Mester és Margarita)

m e g k é r d e z t e

az 1989-ben bekövetkezett változás eljövételének vágyát, mert a maga módján az én írásom és a vita minden írása többet mondott a sorközeivel, mint a soraival. Profán messiásvárás volt a a maga módján, amit az adott kor lehetősége determinált. Aki az akkoriban született verseimet is követi lélekkel, meglepő lelki, hangulati, messiásváró, apokaliptikus költeményeket fog találni: Lesz-e Bárka?, Anti-Genézis, Hagyd a népedet... stb. Igaza van, a mai napig tartó harcaim költészetem ma is árnyékba borítják. De mit tegyek, ha ezekből a harcokból ülepedik le bennem az a lírai hozadék, amit a létem „kiizzad” jó esetben, mint nagy nyomás alatt a kagyló a gyöngyöt. Még csak nem is ezért mondom, hogy érdemes volt. Mondom, mert gyarló tévelygéseim során úgy tűnik: akkoriban, 1978-ban jó úgy mellé szegődtem. S ha erre akár csak egy interjú erejéig is emlékszik egy kolléga 2000-ben, bizony MEGÉRTE.

– Műveinek felsorolásából hiányzik egy olyan film forgatókönyvének címe, mely az Ön nevéhez fűződik és még a magyar film sikeres időszakából való: Sándor Pál Szerencsés Dániel-e. Ezt Mezei András nem érzi sajátjának? És ha nem, miért nem?

– Sándor Pál filmjével, ahogy telnek az évek, mind erősebben azonosulok. Annak eredetét, a Szerencsés Dániel című prózai művemét érezhetem a magaménak, amit a film felhasznál, melynek „trambulinjáról” Sándor Pál a maga műfajában dobantott. Az irodalmi mű, amit teljes egészében a magaménak érezhetek, pont az ő lába alá paszszolt. S aki ismeri a műfajok közötti különbségek öntörvényét, az pontosan érti, hogy a Kékszakállút Balázs Béla minden zsenialitása ellenére is legelső sorban Bartók Béla érezhette sajátjának.

– 1949–50 viharos éveit Izraelben élte meg. Költészetében a zsidó sors, különösen apjának történetén keresztül, egyéni és tragikus módon jelent meg. Az utóbbi években azonban az „örök” téma a feltámadó antiszemitizmus, a holocaust-tagadás és hasonló jelenségek miatt sajátos fénytörést kapott. Jelentkezik-e az a változás az Ön verseiben is?

– Jelentkezett. Adorno címmel írott tényverseim a holocaustról megjelentek Angliában önálló kötetben, Thomas Land fordításában, s csaknem harminc angol nyelvű folyóirat vett át belőle verscsoportokat. Öt éve jelent meg a francia kiadás. Hat éve héberül az

izraeli kiadás Itamar Jaoz Keszt fordításában. Tanítják a tel-avivi Bar Ilán egyetemen, s a német kiadást Kárpáti Pál fordította. A művészet és a kultúra hivatalos képviselői, lett legyen az MSZP–SZDSZ kormány, nem vesznek róla tudomást. Lelkük rajta. A legelső polcon szorítottak helyet számára Frankfurtban is. Nem bánom. Ez így van jól. Ha valóban jó, majd kiérdemli a maga polcát. Majd nyúl utána önként valaki. Ez az önkéntesség az alfája és az ómegája annak a szerzői etikának, amely a maga piacát semmi esetre sem kívánja alapozni a lelkiismeretfurdalásra. Ez tette lehetővé, hogy felszabadulva a nyomasztó emlékek alól, megírhattam a „magyar” verseimet is az Eredet-ben. Honfoglalás címmel pedig épp az Ön által idézett izraeli élményekből írott verseimet adhattam ki. Én nem hazudom le, hogy 1945 számomra felszabadulást hozott, de visszatekintve 1989-re, az azóta eltelt tíz év versi termésére, ez a rendszerváltás hozta meg nekem a teljes felszabadulást. Azt, amire még csak rákérdezett második verseskötetem 1964-ben. A faszizmus az életemet akarta elvenni, a kommunizmus az arcomat követelte. Mindkettőt túléltam, holott volt idő, amikor a tükörből visszanező nem igazán volt az én igazi arcom. Ma szabad ember vagyok. Van Izrael. Zsidó állam. Szabad vagyok, mert van választási lehetőségem. A „feltámadó” antiszemitizmus is mint szabad embert érint meg. A holocaust tagadása nem érint. Apám, s családom tagjainak halála, s így népem genociduma is bensőségesen szent, drámai magánügyem. Nincs gondom a gonosszal.

– A humánértelmiség számára 1989. nemcsak a kimondás szabadságát jelentette, de fontosságának csökkenését, sőt, egzisztenciális létének felbuzulását is. Mezei András szinte a kivétel példája: létrehozta a Társaság a Keleti Piacokért nevű egyesületet, mely kimondottan üzleti jellegű (s ha jól tudom, sikeres) vállalkozás, megalapította a Belvárosi Könyvkiadót, a CET című folyóiratot. Minek köszönhetően tudott másként reagálni a változásokra, mint az írók, költők általában?

– 1989-ben a kedves „Fiúk az ÉS-ből”, ha nem is a bányából, 14 ezer forinttal nyugdíjaztak, holott még az „Élet és Irodalom” nevét is én segítettem nekik jogutódlásra megszerezni. Én mellettük álltam, ők pedig jót tettek velem. Új életet

Mezei András

kezddhettem. A Belvárosi Könyvkiadó megjelent könyveit sem kell szégyellenem, no meg azt sem, hogy fillér hasznát sem hozott nekem, mert az igazi irodalom kiadása ma nem a profitszerzés piaca. Magam sem hittem volna, hogy a CET című folyóirat megérheti első kiadásának hetedik esztendejét. Veszteséget produkált, de kudarcot nem. A CET-klub, amely immár tizedik esztendeje minden hónap első péntekjén csaknem kétszáz taggal tartja a klubnapot, él, mert a „CET-nek mindenki tagja lehet, aki vallja, hogy semmi esetre sem lenne tagja olyan klubnak, amelynek csupa olyan tagja van, mint Ő maga.” Él, mert nincs vezetősége, nem áll mögötte párt és amíg én ott vagyok, vezetője sem lesz! Ezt ígértem és betartottam. Azt azonban nem láthattam előre a Társaság a Keleti Piacokért Egyesület megalapításakor, hogy a keleti piacok visszaszerzésének kézenfekvő gondolata totális vereséget szenved. Hogy a belső és a nemzetközi ellenérdekek szabotázssorozatai teszik lehetetlenné az orosz államodósság visszaszerzését, hogy csődhelyzetbe juttatják az orosz exportra alapult vállalatunkat, s legfőbbképpen a jövőnkét teszik lehetetlenné azon a piacon, amelyen már napjainkban is majd minden számottevő cég a világban piacot szerzett. Nem. Én nem üzleti alapon szerveztem meg az Egyesületet. Üzletet a cégek könyvelhettek el az Egyesület által teremtett kapcsolatokból. Ha a Társaság a Keleti Piacokért Egyesületnek bármely konkrét üzleti haszna származott volna tevékenységéből, Kopátsy Sándor nem vállalta volna el az elnöki tisztet. S ha az elmúlt nyolc esztendő alatt egyetlen fillér fizetést kaptam volna, nem mondhatnám most emelt fővel, hogy saját naivitásom balekja voltam és vagyok, mert nem adom fel.

– Legközelebb milyen műfajban és mit olvashatunk Öntől?

– Két égbolt címmel jelennek meg verseim a Múlt és Jövő Könyvkiadó gondozásában. Kettős kötődés címmel jelennek meg esszéim. A Csodatevő című kisregényem angol változata a nemrégiben köszönthette megjelenését Kabdebó Tamás nagyszerű műfordításának.

Nem vagyok gazdag ember. Épp ezért sok lábom állva, sokat dolgozom, mert szabad és független ember szeretnék maradni életemben, ameddig csak tehetem.

Kis, rozoga Remington

Antall István, műsorvezető: – Kelet-európai naivitással kerestem 1986-ban egy kedves üdvözlőlapp nyomán a párizsi Magyar Műhely szerkesztőségét a szálloda telefonkönyvében. Pedig sokkal egyszerűbb lett volna a szerkesztők valamelyikének otthonába bekapogatnom. Pap Tibor, Bujdosó Alpár, Nagy Pál a magyar irodalom kísérletező hagyományának hírére a rendszerváltás után már nem csak postán küldhette haza. S ha a Magyar Műhely honosítása nem is hozott teljes sikert, a folyóirat szelleme gyökeret eresztett.

Jósvai Lídia: – Kicsit meglepődve hallottam, mielőtt a magnót bekapcsoltam, említetted, hogy a mai napig is írógépen dolgozol. Az ember azt várta volna éppen Nagy Páltól, aki a formabontó irodalomnak az egyik úttörője, s maga is művelője, hogy valami egészen különleges szerkentyűvel dolgozik, a legkorszerűbb számítógépeken írja a munkáit. Honnan ez az ellentmondás? Ellentmondás ez egyáltalán?

Nagy Pál: – Igen, termékeny ellentmondás, pontosan azok közé az ellentmondások közé tartozik, amelyeket nagyon sze-

reték személy szerint, amelyeket mindig is kultiváltam. Nostalgia van a háttérben: az első tárgy, amit 1956 decemberében, vagy 1957 januárjában Párizsban vásároltam, az egy kis, rozoga Remington táskagép volt, és ma is azon dolgozom. Van természetesen számítógépem, szövegszerkesztőm, de bizonyos műveket ezen a régi kis táskagépen írok, s valami régi-régi, harminc-negyven éves boldogság fog el. Az ellentmondás az, hogy igenis nagyon szeretem az új közvetítőeszközöket, a számítógépet, a videót, mindenféle hang- és képrögző eszközöket. Az én specialitásom a videoköltészet.

J. L.: – Az előbb azt említetted, hogy a termékeny ellentmondások híve vagy. Melyek voltak a termékeny ellentmondások, amelyek előbbre vittek a pályádon?

N. P.: – Az emberi létezés, a lét mint olyan, ellentmondásokra épül, a termékeny ellentmondás kijelentés is valószínűleg a férfi – nő kapcsolatból, vagy ellentmondásból fakad, és a gyerekek is ebből a termékeny ellentmon-

dásból születnek. A gondolati világ is tele van ilyen ellentmondásokkal: Mindig rengeteget kínlódtam azzal, hogy lusta vagyok, nem szeretek dolgozni. És mégis egész életemben tizenkét-tizen-négy órát dolgoztam naponta. Azután kínlódtam szerelmeimmel, barátnőimmel, barátaimmal, gépekkel, mindenféle eszközökkel. Elméletekkel. Tulajdonképpen erre akartam kilyukadni, hogy elméletekkel is úgy lehet, és úgy érdemes foglalkozni, hogy az ember ellentmondásokat keres. Vagy próbál föloldani, vagy egyszerűen felsorakoztatni. De rögtön hozzáteszem, a régi gondolati világnak azt az alaptörvényét, hogy van tézis, antitézis, szintézis, ezt ma már korszerűtlennek érzem. Nem fogadom el, inkább olyannak látom az egész esztétikai vagy gondolati világot, mint amilyen a szép, csillagos augusztusi ég.

J. L.: – A József Attila-díj egyike legrangosabb díjainknak. Hogyan látod, ki kapta ezt a díjat? Nagy Pál, a prózaíró és költő, Nagy Pál, az irodalomszervező vagy pedig az, aki irodalommellettel foglalkozik. Kinek adnád e három közül ezt a díjat?

N. P.: – Én ezt a három embert természetesen nem tudom elválasztani egymástól. Az indoklásban az áll, hogy Nagy Pál költő kapta meg. Itt van egy egész kicsi félreértés, mert én inkább a prózaírás felől érkeztem el ahhoz a bizonyos szövegirodalomhoz, vagy vizuális irodalomhoz, amit ma művelek. Azt hiszem, hogy mind a három éneket jutalmazták. Talán jobb lett volna korábban, az én emlékezetemben a József Attila-díj úgy élt, hogy ezzel fiatal, induló tehetségeket szoktak komoly folytatásra buzdítani. Én már elmúltam 65 éves, de hát úgy látszik, hogy ma még én is fiatalembernek számítok. Jólesett a kitüntetés, mindhárom énem nevében mondhatom, és a Magyar Műhely nevében is mondhatom, mert kicsit úgy tekintem ezt a díjat, hogy az én személyemben egyelőre a Magyar Műhely szerkesztőségét is kitüntették. Talán én voltam az első, a legidősebb jogán, de hogy két másik kollégám is nagyon megérdemli ezt a díjat, és természetesen remélem, hogy ők is megkapják.

(Elhangzott az Irodalmi Újság 2000. március 25-i adásában.)

Hit a költészetben

Liptay Katalin, műsorvezető: – Nagy Gáspár költő, író. Komos István és Nagy László vonzaskörében indult. Nemzedékének dezillúzióját talán ő közölte a lehető legkevesebb megalkuvással. 84-ben Nagy Imréről írott versével vetett szelet, 86-ban egy másik ötvenhatos költeménye aratott vihart. Ilyesmért pedig akkoriban büntetés járt. A Tiszatájat bezúzták, a főszerkesztőt menesztették, és a költő sem tartozott azontúl a támogatott kategóriába, legfeljebb eltűntek, ha nem éppen tiltották ama dicstelen három T-és kultúrpolitikai korszakban. Nagy Gáspár költészete azóta is „kibiztosított beszéd” maradt, ahogyan egyik kőtcímje mondja.

Kulcsár Katalin: – A pilléreket keresem, amelyre egész életed épül. Ami nagyon fontos, az, hogy te hívó ember vagy, a hit irányít téged, és biztos lábakon tart a földön.

Nagy Gáspár: – Olyan családba születtem, ahol hívő emberek voltak. Voltak nagy távoldásaim, ez benne van a versekben is, de a visszatalálás pillanatai is megvoltak, amikor családot alapítottam. Nem mi igazítjuk a dolgokat. Amíg az erdő közepéig sétálsz befelé, ehhez hasonlítható talán a versírás közvetlen gyakorlata, tudod, hogy miről akarsz írni, de nagy, szent homály van, és akkor elérsz ahhoz a mohos-mohás fához, ahonnan már látod a nyiladékat, hogy hol az erdő vége. Amikor elérsz a vers archimédeszi pontjára, akkor előre-hátra megvilágosul minden, be tudod fejezni a verset. Ám addig el kell jutni. Megvan a szabad akarat, amit az isteni teremtő nekünk megadott, mégis ott van, amit néha ugye Istennek gondolok, néha olyan angyalnak, amely vigyáz rám, mindenkinek az őrzőangyala megvan, hogy ezt és ezt a lépést

megtegye, ne tegye meg. Ebben a hitben és reménységben éltem le az életemet eddig. Azt gondolom, hogy amit létre tudtam hozni, ennek a kegyelemnek, ennek a felső gondoskodásnak köszönhető a hit, legyen az valakidnek a halála, a legjobb barátod árulása, vagy amiről beszélünk, hogy „elhagytanak mindenk és egyedül maradtál”, s mégis másnap tudtál valamit írni.

Különben rám az jellemző, hogy mindig a legelesettebb pillanatban, amikor leginkább összeesaptak a hullámok felettem, akkor tudtam talán a legjobbat írni. Amikor, hogy Határ Győzőt idézem, egy hajszálhídon kell átsétálni, és kétoldalt szakadék, akkor kap mindig egy olyan kegyelmet, hogy na, most dolgozzál, na, most írd, most írd le, most vagy a legelesettebb pillanatban, és én ott vagyok melletted. Én ezt sokszor megtapasztaltam. Az ember az életét próbálja nagyjából tisztességesen élni, persze beszámítva

az esendőségét. Elfogadja a törvényeket, melyeket a teremtője adott. Az embernek tisztában kell lennie a saját maga parányiságával, meg azzal, hogy a világ dolgait nem én irányítom. Bármit leírok, bármilyen erős, jó sorom, jó versem vagy egy jó gondolatom van, igen, az az enyém, meg nem csak az enyém. Ilyenfajta gondolatok motoszkálnak most bennem, mélyebben, mint korábban. Az Isten nagyon sokszor megmutatja magát nekünk. A leírt sorok, a leírt szavak segíthetnek, nem öncélúan vannak, tehát nem azért, hogy egy író vagy egy költő villogjon, hanem bármennyire is furcsa ezt kimondani manapság, igen, én abban hiszek, hogy van lelki értelemben, a jóság, a szeretet értelmében van haszna is annak, hogy embereknek az adatott, hogy írjanak. (E részlet egy korábbi beszélgetésből elhangzott az Irodalmi Újság 2000. március 18-i adásában, abból az alkalomból, hogy a költőt Kossuth-díjjal tüntették ki.)

Libri sikerlista

2000. március 9–23.

A Libri üzlethálózatban regisztrált vásárlások számítógépes összesítése alapján

1. Golden, Arthur:
Egy gésa emlékiratai
Trivium Kiadó

2. Tolkien, J. R. R.:
A gyűrűk ura I–III.
Európa Könyvkiadó

3. Závada Pál:
Jadviga párnája
Magvető Könyvkiadó

4. Rácz Árpád (szerk.):
Nagy képes millenniumi
arcképcsarnok
Rubicon – Aquila Kiadó

5. Kepes András:
Kepes krónika –
Beszélgetések
Park Könyvkiadó

6. Gerard, Lisa-Perry, Sharp-
Perry, Tim:
Írország – Útitárs sorozat
Panemex – Grafo

7. Köves József
(összeállítása):
A legnagyobb vicckönyv
10000 viccel
K.u.K. Könyvkiadó

8. Hooper, Anne:
Káma szútra – Klasszikus
szerelmi technikák
Magyar Könyvklub

9. Budapest (Angol)
Panemex – Grafo

10. Fogarasi Judit (szerk):
Ausztrália – Útitárs
sorozat
Panemex – Grafo

11. Kostolany, André:
Egy spekuláns bölcsessége
Perfekt Kiadó

12. Magyar Nagylexikon
1–9 kötet
Magyar Nagylexikon Rt.

13. Arthus-Bertrand, Yann:
Földünk a magasból
Corvina Kiadó

14. Murphy, Raymond:
English Grammar In Use
Cambridge University Press

15. Egely György:
Tiltott találmányok
Egely Kft.

16. Cartographia
világatlasz
Cartographia Kft.

17. Lazenby, Gina:
A Feng Shui kézikönyve
Park Kiadó

18. Moldova György:
Arrivederci, Budapest
Urbis Könyvkiadó

19. Fielding, Helen:
Bridget Jones naplója
Európa Könyvkiadó

20. Márai Sándor:
Szabadulás
Helikon Kiadó

Katolikus könyvkiadók egyesülése

Március 10-én Budapesten megalakult a Magyar Katolikus Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése. A szervezetet hét kiadó hozta létre azzal a céllal, hogy a katolikus kiadványok nagyobb hangsúlyt kapjanak a könyvpiacra. Az új szervezetbe azok a magyar és külföldi kiadók és könyvterjesztők kerülhetnek felvételüket, akik rendelkeznek a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia ez irányú jóváhagyásával. Az egyesülés székhelye Szegeden lesz, de tevékenységét országosan fejti ki. Az alakuló ülésen az egyesülés első igazgatójának egyhangúlag dr. Harmath Károly ferences atyát, az Agapé Kiadó vezetőjét választották. Terveik között szerepel, hogy felvételüket kérjék a

Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésébe, valamint az európai katolikus kiadók nemzetközi szervezetébe. Szeretnék részt venni összel a Frankfurti Könyvvásáron, amely a szakma legnagyobb és legjelentősebb nemzetközi seregszemléje. A közeljövőben tervezik egy prospektus kiadását, amelyből itthon és külföldön is megismerhetik a szervezet célját és a részt vevő kiadókat. A Magyar Katolikus Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének alapító tagjai: a szegedi és az újvidéki Agapé Kiadó, az Ecclesia, a Korda Kiadó, a Márton Áron Kiadó, a Szent István Társulat és a Szent Maximilian Lap- és Könyvkiadó.

EVANGÉLIUM SZÍNHÁZ
a Duna Palotában
1051 Budapest Zrínyi u.5.
Tel:317-13-77 (pénztár)

Áprilisi Ünnepi Seregszemle

16–17. Kovách Aladár: Téli Zsoltár
18–19. Ibsen: Peer Gynt
29–30. Herczeg Ferenc: A Híd

PARNASSZUS ANTIKVÁRIUM

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 50. Tel./fax: 311-6049
vásárol régi könyveket, könyvtárakat, műfaji, tartalmi,
időbeli kötöttségtől mentesen, ám válogatva.

„Mindenfélét, de nem mindent”

Előzetes telefonos egyeztetés alapján
díjtalan kiszállítás, szállítás.

Minden könyv egy helyen! TANKÖNYVCENTRUM a Kódex Könyvárúháznál

Budapest V., Honvéd u. 5. (A Parlamenttől egy percre.)
Telefon: 331-0126, 331-0127
Az általános és középiskolai tankönyvek közel teljes
választékával várjuk kedves vásárlóinkat.
Minden könyvet egy helyről!

Színházi esték

Rokonok

Móricz-bemutató

a Radnóti Színházban

■ A játék scenírozásához a legteljesebb Magyarország-metáforák egyikét, a délibábország képzetét használta föl Jordán Tamás rendező és Horváth Balázs díszlettervező. A Radnóti Színház színpadának „mennyezetéről” gyönyörű rézmaketteként lógnak – fejjel lefelé – egy alföldi városka középületei. Amikor a regényből lett dráma legfontosabb – valójában a tényleges cselekményen kívüli – eseménye történik: amikor megérkezik „a Berci bácsi szene”, kisvonal zerreg be a díszlet égi sínpárján. Kerekeken gurulnak a vagonok, de mintha kéményén járna a mozdony.

Ebben az ábrázolásban egyszerre működik a kicsinyítés, a gúny, a kritika. A Babarczy László (nemrég Kaposváron is újra játszott) dramatiszálás nyomán készített (továbbformált) *Rokonok*-változat a feje tetejére állt magyar glóbusz képtelenségét modellálja, inkább tragikomikus, mintsem tragikus színekkel. Az egyes jelenetek – Melis László zene-szavára – olykor tátogásba, imitálásba lazulnak – nagy hiátus támad tehát –, hogy azután groteszk módon máris a kép, a dialógus végére ugorjunk. Ez a kihagyásosság érdekes alakot és mulatságos miliőt ad a műnek, de meglehetősen távol áll Móricz Zsigmond alkotói szándékaitól, és – ami sokkal problematikusabb – többé-kevésbé ismert anyagnak, „kötelező olvasmányok” tételezi a *Rokonok*-kat: nem avat be a vidéki magyar kismaffia ügyeibe, s csak részlegesen tárja föl, milyen személyes és társadalmi okok vezetnek a frissiben és sunyi taktikázásból megválasztott városi főügyész, Kopjáss István öngyilkosságához. Jor-

dán ugyan időt és „szöveget” takarít meg ezzel a látványos, teátrális és tagadhatatlanul funkcionális eljárással, ám másutt „visszapazarolja” a drága időt olyan „anekdotikus” figurákra, akiket a regény-eredeti remekül megtartott, de a színházi adaptáció már elég nehezen visel (bár Martin Márta erős akarattal mindig centrumba sodorja a rokonok egyikét, az ingenyelő Kati nénit), s fontos epizodisták nem jutnak elegendő térhez (Kocsó Gábor dr. Péterfyjének nincs lehetősége ismertetni és cifrázni a sertésenyészítő köröttei disznóságokat, a színész, meglepően új vonásként, az erdélyi menekült ügyvéd kárörömét domborítja ki). Az ábrázolástechnika folytán a néző nemigen kerül körön belülré. Lehet, hogy a rendező elvetette azt a valóban sekélyes, mégsem tartalmatlan gondolatot, hogy „mindenki rokon”, mindenki „benne van” a nagy „kéz kezét mos” partiban, s inkább a rálátás tárgyilagosságát, a kritika morálját kereste.

A Döry Virág szép és pontos jelmezeit viselő színészek kisé eklektikus közegben – árny-, néma- és bábjátékszerű epizódok részeseként is – tesztelik meg a figurákat. Szervét Tibor elégtűl mosollyal kommentált, vélt fifikái, visszafojthatatlan kitörései, nekibátorodásai és elgyávulásai tökéletesen leképezik ama honi kispolgár-értelmiségit, aki mindenkinek elhúzná a nótáját (közben persze egy kicsit magának is muzsikáltat – hogy egymásnak fordítsunk két szóképet), s vakságában nem veszi észre: ő a kiszemelt áldozat. Felesége, Lina szerepében Moldvai Kiss Andrea szexuális és családi momentumokat is sejtetve, három dimenzióban jeleníti meg azt az asszonyt, aki általában a két dimenziós „pasz-tell”-re van ítélve. Ellenjátékosaként Gubás Gabi (Szentkálnay Magdaléna) mint vidéki démon alig találja a szírhangokat, elvész a maga

tervezte villa falai között. Bálint András (Polgármester) a hajlott életkor láttatását nem erőltetve a politikai argumentumokkal alátámasztott gazemberség és korrupció logikájával, fiziológiájával és anatómiájával is remekel. Ahogy kedélyesből haragvóba vált és vissza, az évad egyik legjobb alakítását vési emlékezetünkbe. Kállai Ferenc m.v. (Kardics) furgangosan-öregesen bagatellizálja a Takarékné alakját, á, ő ott sincs, vele már nem kell számolni... – holott nagyon is (a gépezet pedig nélküle is nyeli már, szinte automatikusan áldozatait). Miklósy György Berci bácsija maga is egy szavakat porló, ócska szénrög. Görög László (Martiny dr.), Széles Tamás (Nauszidler), Tardy Balázs (Fömrénök), Dobó Dániel f.h. (Imrike) és Ficzer Béla (Sáfár) erőteljes rendezői instrukciók eredményeként és rutinosan hozza azokat a provinciális típusokat, akik a Béla bátyám-ok és a Kardics-félék észre sem vett intencióira provinciálissá teszik és feje tetejére állítják az egész országot.

(n-s)

Sultz Sándor Most sincs soha

Három színmű
Prológos Könyvek,
294 oldal, 980 Ft

■ A cím és a borító avantgárd stílust sejtet – különösen a hátsó borító, mely egy csinos fiatal lány hátsóját mutatja modern fehérneműben (amely ugyan fekete, de nem ez a lényeg, a lényeg nagyon szépen kidomborodik). Azonban ha van a könyvben valami avantgárd elem, az éppen abban rejlik, hogy (legalábbis a hátsó) borítónak semmi köze a tartalomhoz. Történik ugyan az egyik drámában olyan aktus, amelyre természetsszerűleg asszociálunk a fotó láttán, de ha elolvassuk a kötetbeli Mé-

deia-parafrazist, szinte biztosak vagyunk benne, hogy a darab rendezője és kosztümtervezője nem a Triumph cég termékeibe fogja öltöztetni a csúcspelenet hőseit, mielőtt levetkőzteti őket. Kétségtelen, hogy a dialógusban van néhány szándékoltan anakronisztikus kiszólás (vagy beszólás), de a cselekmény és a miliő nincs idézőjelbe téve, azaz egyáltalán nem parodisztikus. A szerző a maga módján értelmezi az archaikus témát, de „belebújik” hősei lelkivilágába, nem veszi a témát komédiára.

Örök témát értelmez újra szerzőnk *Don Juan*-darabjában is. „Kifordítja” ugyan az „eredeti” (moliére-i, mozart-i stb.) alaphelyzetet – egy halála után tovább élő és korábbi énjé ellentétbe csapó *Don Juan* mozgat a színpadon – ám teljesen híven a választott szituáció belső logikájához.

A drámai ujj- (avagy stílus-) gyakorlatok közül legizgalmasabb *A medve* című. Ha már a *Don Juan*-darabnak az volt a címe, hogy *Mindörökké minek?*, akkor talán cseppet sem fog meglepődni az olvasó, ha megtudja: *A medve* Csehov-ihlette mű ugyan, de semmi köze a néhai orosz pályatárs azonos című egyfelvonásosához. Inkább mintha a *Három nővérből* szökne ki néhány szereplő a vasútállomásra, hogy egy kis idő eltelével Bulgakov világában folytassák életútjukat. E darab sem a tudatosan beépített „át-hallásokkal” operál – bár szereplőinek egynémelyike valójában operatív feladatot teljesítő beépített személy... No-de leplezze le őket maga az olvasó. Legalább ennyi öröme legyen, ha már egyszer „ez van”!

Na jó, ne legyünk igazságtalanok és ne lássunk rémeket, a darab meghatározott helyen és meghatározott időben játszódik. De azért nagyon jól van kitalálva. Alighanem a legjobban a kötet három színműve közül.

–nyi

Márai Sándor születésének 100. évfordulójára

Éltem egyszer én, Márai Sándor

Fotók, emlékek, dokumentumok az író életéből
138 oldal 2480 Ft
Helikon Kiadó – Petőfi Irodalmi Múzeum

„Emlékeink szétesnek, mint a régi szövetek...”
Rendhagyó életrajz Márai Sándorról (Mészáros Tibor)

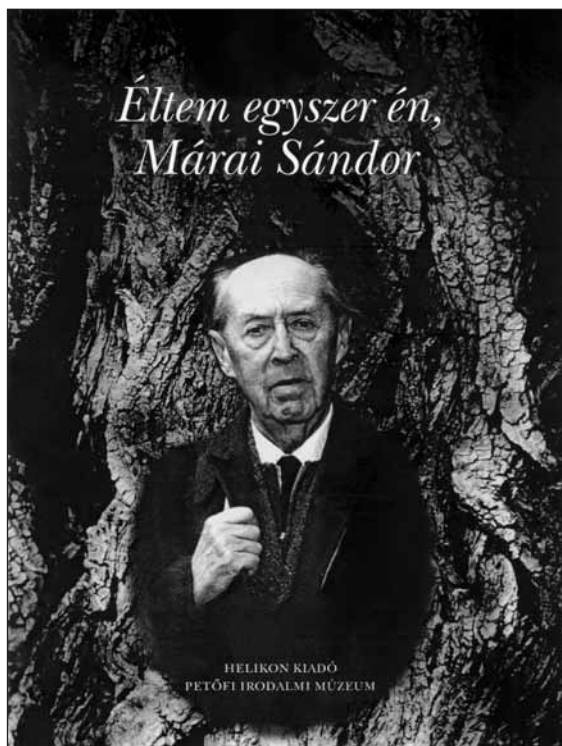
„Amíg egy ember él...”
Emlékeim Márai Sándorról (Szönyi Zsuzsa)

„A kereső ember évtizedei” (Fried István)

Márai Sándor művei közül kapható:

Egy polgár vallomásai
Füves könyv
A gyertyák csonkig égnek
Napló (1945–57)
Napló (1984–89)
Szabadulás

Ünnepi Könyvhétre megjelenik
Márai Sándor összegyűjtött versei

A könyvek megrendelhetők a Helikon Kiadónál 1053 Budapest, Papnövelde utca 8.
Telefonon Borbíró Zsókanál és/vagy Varga Istvánnál a 317-4987-es számon, vagy a 317-4967-es faxon,
valamint megvásárolhatók a Helikon Könyvesházban: Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 37.

Az Aula Kiadó ajánlata

Bara Zoltán–Szabó Katalin (szerk.):
GAZDASÁGI RENDSZEREK, ORSZÁGOK,
INTÉZMÉNYEK
Bevezetés az összehasonlító gazdaságtanba

A könyv gazdasági rendszerek összehasonlításával, illetve azok eltérő sajátosságainak bemutatásával foglalkozik. A kötet nemcsak oktatási célra készült, hanem hasznos mindazok számára, akik munkájuk során találkozhatnak eltérő gazdasági berendezkedésű országokkal.

610 oldal, 3995 Ft, kötve

Bekker Zsuzsa (szerk.):

ALAPMŰVEK, ALAPIRÁNYZATOK
Gazdaságelméleti olvasmányok
A könyv eredeti, klasszikusnak tekinthető szemelvényeket tartalmazó szöveggyűjtemény magyarázó tanulmányokkal és bibliográfiai kiegészítésekkel. A közgazdasági gondolkodás alakulásán nyomot hagyó szerzők munkásságának olyan reprezentáns írásából kiemelt válogatás, amelynek alapján áttekintést kapunk a szerző/irányzat legfontosabb jellegzetességeiről, legmarkánsabb megfogalmazásairól.

640 oldal, 4550 Ft, kötve

Lánczi András:

DEMOKRÁCIA ÉS POLITIKATUDOMÁNY
A kötet a demokrácia ismeretelméleti,

morális és intézményes alapját vizsgálja, mindvégig arra keresve a választ, hogy miért éppen a demokrácia vált a modern politikai törekvések elsődleges céljává, jelszavává.

266 oldal, 1600 Ft, fűzött

Réti György:

OLASZ DIPLOMÁCIAI DOKUMENTUMOK A MÁSODIK BÉCSI DÖNTÉSRŐL
Hogyan kaptuk vissza Észak-Erdélyt 1940-ben?

A kötet magyar nyelven közli azt a 115 olasz diplomáciai dokumentumot, amely az 1940 nyarán kitört besszarábiai válságtól a II. bécsi döntés közötti 60 nap alatt keletkezett. Az iratok szinte napról-napra figyelemmel kísérik a döntőbíráskodáshoz vezető fejleményeket, több nézőpontból is.

207 oldal, 1500 Ft, fűzött

Közösségi Pénzügyek

Elmélet és gyakorlat a közép-európai átmenetben

A könyv a közösségi pénzügyek olyan rendszerét mutatja be, amely rendkívül gyorsan alakult át egy összeomlott gazdasági és politikai rendszerből egy még messze nem kiforrott rendszeré. A fejezetek szerzői több közép-európai országot képviselnek, Lengyelországtól Bulgáriáig.

500 oldal, 3500 Ft, kötve

Könyvesboltjaink:

1092 Bp., Kinizsi u. 1–7., Tel./fax: 217-0233/7159
1093 Bp., Fővám tér 8., Tel.: 216-1850/6324

A SZÉPHALOM KÖNYVMŰHELY AJÁNLATA

Újdonságunk:

Rugási Gyula: XX. századi freskó. Határ Győző életművéről (esszék), 162 old., 890 Ft

Albert Zsuzsa: Posta a mából (új versek) 680 Ft

Csete Örs: 1956 Budapest (a forradalom 43 résztvevőjének portréja és vallomásai, Magyar Napló Kiadó) angol és magyar nyelven, 3920 Ft

Jókai Anna: Ne fejtetek (regény, életműsorozat, 11. utányomás) 1800 Ft

Jókai Anna: Szegény Sudár Anna (regény, életműsorozat) 1980 Ft

Jókai Anna: Három (tudatregény, életműsorozat) 1200 Ft

Jósika Miklós emlékkönyv (Jósika Miklós-életműsorozat, szerk. Szajbély Mihály, magyar, flamand és francia nyelven) 1800 Ft

Lakatos Menyhért: Tenyérből mondtál jövődöt (új versek) 790 Ft

Kolumban, Nicholas: The Science of In-Between – Antology of Contemporary Hungarian Lyrik (A New York-i Box Turtle Press kiadóval közös kiadásban) 1800 Ft

Mándy Stefánia: Scintilla (új és válogatott versek) 890 Ft

Mezey Katalin: Kivala Palkó Nemlehet-országban (meseregény – 2. kiadás, az Új KÉZirat Kiadóval közös kiadásban) 1790 Ft

Nagy Gábor: Lélekvesztő (új versek) 650 Ft

Röhrig Géza: Éj (új versek) 890 Ft

Szakács Eszter: Másik hely, másik idő (új versek) 650 Ft

Szepci Molnár Ferenc: Krónikásének a XVIII. századból (Zichy Mihály és Szilágyi Márton tanulmányával, Zachar József előszavával) 1500 Ft

Várkonyi Nándor: Az ötödik ember I–III. (Várkonyi Nándor-életműsorozat) 6400 Ft

Várkonyi Nándor: Varázstudomány I. (Várkonyi Nándor-életműsorozat) 3300 Ft

Kiadónkban vásárlóinknak 20% árkedvezményt adunk!

Széphalom Könyvműhely
1068 Bp., Városligeti fásor 38., Tel./fax: 351-0593

www.fokuszonline.hu

Az egyik legjáratosabb életmód-köz hely, hogy a jövő vásárlója ki se teszi a lábát otthonából, mégis bármit megvásárolhat. Hogy ez jó vagy sem, igaz vagy sem, a vélemények megoszlanak, de a jelek azt igazolják, hogy ennek a marketing-szemléletnek létjogosultsága van. Elsők között adaptáltuk ezt a gondolatot a könyvforgalmazás területén a Lira és Lant Rt., amikor is az internetre tette a választékát. Partnerül a MATÁVnet Kft.-t választották. Az internetes könyvvásárlásról, az új eladási formáról beszélgettünk Kolosi Beátával, a Lira és Lant Rt. kommunikációs és marketing igazgatójával.

– Önök tavaly október közepén indították el a szolgáltatásuk próbaüzemét és november elsejétől működik élesben a Fókusz Online Könyváruház. Miért volt szükség erre, miért nem rögtön élesben indult el az internetes kereskedés?

– Valójában már ez a szakasz is éles volt, a vásárlók már ekkor is tökéletes, precíz kiszolgálásban részesültek. Hogy mi, magunk között ezt próbaszakasznak tekintettük, annak az volt az oka, hogy fel akartuk mérni, mi az, amit még tökéletesíteni kell, mire nem gondoltunk a tervezéskor.

– Milyen tapasztalatokkal zárult ez az időszak?

– Alapvetően pozitívak voltak a visszajelzések, de ez időszak alatt új ötletek is születtek. Például szinte az első napokban kiderült, hogy igen nagy szükség van a bankkártya elfogadásának megoldására.

– Mára ez is megoldódott?

– Természetesen, az utánvétes és a készpénzes fizetési lehetőségek mellett ma már bankkártyával is lehet vásárolni a Fókusz Online könyváruházban.

– De mi is ez a rendszer?

– A Fókusz Könyváruház teljes könyvadatbázisát – tízezernél is több cím – feltettük az internetre, és folyamatosan frissítjük ezt a listát. Az áruház kínálata március elején hat új termékcsoporttal bővült, a fokuszonline-on ma már nemcsak könyvek, de audió- és videókazetták, CD-k és CD-ROM-ok, DVD-k, sőt kották is

kaphatók. Aki meglátogatja a honlapunkat, különféle rendszerezés alapján kiválaszthatja a neki tetsző termékeket, azt interneten keresztül megrendeli, és eldönti, hogy a különféle szállítási és fizetési módok közül az igényeinek melyik felel meg a legjobban. A megrendelt termékeket leggyorsabban futárszolgálatunk révén kaphatja meg a vásárló, ugyanis ha a megrendelését 13 óra előtt leadja, akkor a csomagot futárszolgálatunk Budapest területén még aznap, az ország egyéb pontjaira a következő munkanapon kiszállítja.

– Miért nem bízzák a postára a csomagok kézbesítését, sokkal olcsóbb lenne.

– Természetesen a hagyományos postai szállítás is szerepel a választható lehetőségek között, de egyáltalán nem biztos, hogy az olcsóbb, különösen akkor, ha több termékről van szó, mert a futárszolgálat ára nem függ a kiszállítandó tételek számától. A futárszolgálat mellett azonban véleményem szerint még két fontos érv szól, ez a gyorsaság és a biztonság. Az így kézbesített könyvek még véletlenül sem kallódnak el a kézbesítőláncban, sérülésmentesen érnek célba. A site-unkon található egy ügyfélszolgálat rovat, itt nyomom követhető, hol áll a rendelés. A futár telefonon egyeztetni a megrendelővel a neki legalkalmasabb szállítási időpontot, tehát nem kell a postásra várni, vagy elmenni a postahivatalba.

– Milyen rendszerezés alapján lehet válogatni például a könyvek között?

– Külön jelezzük a heti újdonságokat, továbbá van egy gyorskeresés funkció, ahol cím-szerző alapján lehet kiválasztani a megfelelő könyvet. De van egy még részletesebb út is, ahol a szerzőn és a címen kívül a könyv kereshető a kiadó, a kiadás éve, a leírás, az ár vagy akár az ISBN-szám alapján is, és tematikailag is megközelíthető, hogy milyen könyv található a könyváruházunkban. Érdemes hetente legalább egyszer felkeresni a címlapon található heti ajánlat rovatunkat, ott

ugyanis hétről hétre újabb könyveket kínálunk nagy árengedménnyel.

– Mi a helyzet akkor, ha valamelyik keresett könyv, CD vagy kazetta ugyan szerepel az adatbázisban, de nincs a raktárban?

– Elvünk, hogy az adatbázisban kizárólag azokat a termékeket tüntetjük fel, amelyeket azonnal tudunk szállítani. Ha mégis előfordul, hogy egy adott tétel esetleg pont elfogyott, akkor erről a vásárlót azonnal értesítjük és a lehető leghamarabb beszerezzük.

– És ha valaki olyat szeretne megrendelni, ami nem szerepel az adatbázisban?

– Általában e-mail-ben vagy telefonon kapunk ilyen megkereséseket. Ezek legtöbbször olyan könyvek, amelyek nagyon régen kerültek már kiadásra, de mi azért a föld alól is megpróbáljuk előkeríteni. Rendszerünknek az a másik előnye, hogy a háttérben álló Lira és Lant Rt. kítűnő kapcsolatban áll a magyarországi kiadókkal, így többek között meg tudunk találni olyan könyveket is, amelyekről a vásárlónak hiányosak az adatai.

– Milyen könyveket keresnek az internetes vásárlók?

– A könyvek közül a legkeresettebbek a számítástechnikai szakkönyvek, ez magától értetődik, hiszen a rendszer legprofibb felhasználói a szakemberek. Többnyire 2–3 könyvet rendelnek meg egyszerre. De igen jól alakultak a szépirodalmi könyvek eladásai is, továbbá keresik az ezoterikus könyveket, az ismeretterjesztő irodalmat, és a szótárakat is.

– Szó esett a bankkártyás vásárlásról. Mennyire biztos a rendszerük, hiszen manapság lépten-nyomon a hackerekkel, illegális behatóllokkal rémisztgetnek a hírekben.

– Tudatosan választottunk internetes és banki partnert, mert úgy gondoltuk – és a tapasztalataink ezt igazolják is –, hogy a rendszerük nemcsak technikailag magas szintű, de biztonságilag is a lehető legjobb. Teljes mértékben felelősséget vállalunk a rendszerért, de a mai napig még semmilyen gond nem volt vele.

– Nem tartanak attól, hogy a konkurencia lemásolja az ötletet?

– Az ötlet nem a miénk, a világban hasonló internetes áruházak már régen működnek, jó néhányat magunk is tanulmányoztunk, mielőtt a végleges rendszerünket kidolgoztuk. Hogy ellesik az ötleteinket, azzal számolni kell, ilyen a piac. Sokkal inkább arra kell ügyelnünk, hogy azt az előnyt, amit megszereztünk azaz, hogy elsőként egy igen színvonalas szolgáltatással álltunk a vásárlóink elé, megőrizzük. Emailes ügyfélszolgálatot üzemeltetünk, várjuk az olvasók, a vásárlók javaslatait, hogy mivel lehetne bővíteni a szolgáltatást. Fenntartunk egy kék számú telefonvonalat, amelyet bárholnan helyi tarifával lehet hívni. Tervezzük, hogy közönségfórumokat szervezünk a világhálón keresztül. Hírlevelünk részletes tájékoztatást nyújt az éppen aktuális akciókról. Terveink között szerepel, hogy közismert személyiségek ajánlanak olvasmányt, online író-olvasó találkozót szervezünk.

– Számításai alapján, mikor lesz nyereséges ez a vállalkozás?

– Nem árulok el titkot, ha elmondom, hogy pillanatnyilag nem termel nyereséget az internetes áruházunk, de hát alig vagyunk túl az első beruházáson. Azt tervezzük, hogy kell két-három év, hogy profitot is termeljünk. Első lépésben éves szinten 20 milliós forgalmat tűztünk ki célként, ez megegyezik egy kisebb hagyományos könyvesbolt forgalmával. Az eredmények biztatóak, hónapról-hónapra egyre többen érdeklődnek és vásárolnak a fokuszonline-on.

Bizakodóak vagyunk, önmagában sikerre ítélt vállalkozás ez, mennie kell. Ha mégsem, akkor mi hibáztunk, mi csináltunk valamit rosszul, mi rontottuk el. Igen magasak a marketingköltségek, egy online bolt esetében erre sokkal többet kell költeni, mint egy hagyományos boltnál. De ennél talán még fontosabb, hogy nagyon odafigyelünk, és ugyanez mondható el a munkatársakról is, mindenki, aki részt vesz ebben a szolgáltatásban, nagyon lelkiismeretesen, lelkesen végzi.

Bagota Edit

Tudok valakit

Horváth Péter: Horváth úr szerelmei

Palatinus

■ Tudok valakit, aki jó negyven évvel ezelőtt, az apjától kapott két forinttal kivágtatott a Csarnok térre, sorban állt az ordító jegesnél, majd a vállára vetett zsákdarabon hazacipelte az üvegtükrű jéghasábot, hogy a két végén a frizsider elődjének nevezhető hűtőszekrényben elálljon a megunthatatlan nyúl-paprikás. Tudok valakit, aki úgy rohant a moziba A kétlábú ember című szovjet filmre, hogy siettében összetörte a gyönyörű barna mázas teáskanna fődőjét, s ezt négy hétig sikerült eltitkolnia a család előtt. Tudok valakit, aki egyszer majdnem kizuhant egy Erkel utcai, második emeleti ablakon, mire a szülei ijedtükben rácsot szereltek az ablakra (tisztelt olvasó, vedd utadat az Erkel utca felé, a Ráday-sarok után kevéssel pillants a magasba, és ma is látni fogod a rácsot).

Tudok egy másik valakit, aki kislányként egyedül szokott jégért menni a Csarnok térre, rajongott az Üllői úti Vörösmarty filmszínház nyári estéken kinyíló kupolájáért, és a zene, karmester, országvándor apja hányattatásain mérte a demokrácia amplitúdóját. Ez a másik valaki a Horváth úr szerelmei című füzéres regény címszereplője, a már kiskorában is úr Horváth úr – ma (szoknyavadász atyjának méltó örökebe lépve) „a világ legnagyobb selymája”, ötvenhez közeledő muzsikos, novellista, film-, színmű- és rádiójáték-író, világkörülvitorlázó; sűgő- és minden más nők gyámola.

Tudok egy harmadik valakit is. Ő Horváth Péter, a Horváth úr szerelmei írója. József Attila- és pár más díjas mestere az epikának, diplomás színművész, fia egy legendásan tehetséges és legendásan „gonosz” színházi rendezőnek, maga is rendező, aki – ha kell – beugrik az általa színre vitt Hello, Dolly férfi főszerepébe, a Budapesti Operett-színházban, Tahi Tóth László helyett, de végszükség esetén Mrs. Dolly Lévit is átvenné Hernádi Juddittól. Ez az ironikus-szarkasztikus, vérbeli mesélő és megelevenítő – immár tizenegykönyvesen is – „egykönyves” író, legalábbis abban az értelemben, hogy szinte mindig a saját sors történetét, önéletrajzi fragmentumait mondja (és költi). A szerző és az alakmás elvárásáról,

megfelelő eltávolításáról akként gondoskodik, hogy (vigyázat, csalog!) azonosítja őket: az utóbbi az előbbi nevét viseli. A neveknek – a valóságos vagy kicsavart vezeték- és személynévnek – amúgyis dús funkció jut a szavak helyi értékét, a szóhangulat sugárzását, a mondatzene dallamát, az idegen kifejezések oktondi báját, az ismétlések mágiáját oly pontosan ismerő, fel- és használó Horváth-prózában.

A könyv családregény, epizódokra, mozaikdarabokra tördelve. Anekdota, tárca, elbeszélés elegye, a lehetséges nagytörténet tudatos (vagy kényszerű) visszanyesése kisformák egymásutánjára. Csupa novelle (1. újság, hír, értesítés, 2. novella), sőt novelette (1. még nem ellett birka, 2. zongoradarab). A fejezetek különlegességükben is szimuláló, vagy kiagyaltan szellemeskedő alcímeket, műfaji meghatározásokat kapnak (mozgóképek, söráláték; zárójel bezárva; somolyogva; álomkép, közös tulajdon; bérzene, sípoló tudóre stb.), nemegyszer zeneiket, hiszen az egész műben főszerepet nyer a (színházi, színházias) zene, s a könyv magja, előképe, címere az 1986-os regény, az Örömgene. Ez a szó a legelső egység alcíme, és a prózaírás kottafejei táncolnak a könnyű ujjgyakorlat, a vendégdallam, a duett, két férfihangra, a bölcsődal lapjain is. Csak Zsuzsannának nincs alcíme, ő, a feleség – a könyvbeli Horváth úr felesége – egy és oszthatatlan, a férj disznóságai ellenére sem bomlik alszövegekre, sőt kerek 400 oldal után elveszi a szót, a narrációt ura és parancsolója (és hódolatot tette) elöl s harmincnégy oldalon keresztül mondja a maga kis regényét, az egyes szám első személyű közlést végül mégis a többes szám első személybe, a közös „kimondjuk”-ba futtatva.

Kévszámú kitűnő olvasmány látott napvilágot mostanában. Sokszínű, tartalmas, fifikás, gazdag. Játsszik a modern prózaelméletekkel, visszafórázik a modernizmusnak, de kegyetlenül ki is zsákmányolja. Újra meséli és újragondoltatja a familiáris toposzokat, az apa és fiú, a nagyszülők és az unoka, a férj és a feleség, a férfi és a szeretők (valamint két testi-lelki cimborá, Horváth úr és a Béres úr) ügyleteit. Az indázó történet, a szövevényes cselekmény ebben az érzelmi, pszichikai határországban nyeri el igazi értelmét.

Horváth úr sokat bajlódik a számítógépével (melyen pedig világmegváltó és pénzhozó „strandregényeket” óhajtana kopogtatni). Horváth Péter masinájával is lehet egy kis bibi. Jól oldalba kellene vágni (...ni, hogy a mű szóhasználatával éljünk) ezt a szerkentyűt, amiért nem képes a gazdáját helyett egy gyors és halálos vírusferőzést bo-

csítani az arányosságot megbontó, tolakodó és locsogó textusokra. Kijavíthatott volna egy regiment betűhibát, stilizálhatta volna a nyakatekert vagy sokat szajkózott fordulatokat.

E könyv elolvastán tudunk valakit, s úgy tudjuk őt, hogy magunkról is többet tudunk. Magunkról, a szeretetről, a szeretésről, a szeretetlenségről – a regény uralkodó szólamáról –; az apját eltemető fiúról, a fiait az életbe szalasztó apáról, a kék és egyéb hajú nőkről, a Zsuzsanna-ajándékról és a zszuzsannaságról.

Tudunk valamit, tudunk valakit – hiszen, így vagy úgy, mindenki a Csarnok térről hozza a jeget.

tarján
(a lónyayból)

A részletekből kiderül

■ Az ismeretlenség homályából lépett ki 1996-ban Nicholas Sparks, a gyengéd érzelmű amerikai szerelmesregény-író – ahogy ő maga elárulja jó ötletre épített, megható műve előszavában. Fő gondja az lehetett, miként növesse témáját kisregény terjedelműre. Kiindulópontja az, hogy férfi-hőse Alzheimer kórban szenvedő feleségének olvassa fel kettejük megindító történetét. Ettől a vállalkozástól azt reméli, hogy közös históriájuk végighallgatása után szeretett párja magához jön, s legalább a férjét felismeri néhány percre vagy órára.

Ezt az igazán szívfacsaró kiindulást fordulatokkal, előzményekkel kellett (volna) feltölteni. Erre természetesen kínálkoznék annak a közel fél századnak a fölelevenítése, amit a sorvadó házások együtt vészeltek át, 1946-tól maigra maradásukig, szociális otthonba menekülésükig. A cselekményvezetés mesterségében tájékozatlan szerző valószínűleg megtörtént eseményeket dolgozott bele a szürke lassúsággal előrevonuló epizódokba.

Közben két olyan rokonszenves emberrel ismert meg, akikről mintegy becsületszóra kellene elhinnünk, hogy igenis képesek arra a bizonyos mindent elsőprő szerelemre, amiből rutinos lektűrírők időről-időre tényleg nagy sikert bírnak kicsiholni. Némi feszültséget Sparksnak is sikerült keltenie azzal a módszerével, hogy olykor találgatásokra ad alkalmat éppen fellépő szereplői kilétét illetően. Csalódást okoz viszont az a gyermeki esetlenség, ahogy a szerel-

mesek – fiatalon és középkorúan egyaránt – csak a szimpla amerikai közhelyek szintjén tudnak kommunikálni. Ismétlem: el kell tehát hinnünk kitalálójuk többször hangoztatott állítását, hogy akik egymásnak vannak teremtve, azokat a halál sem fogja elválasztani...

Mind a részletek precíz kidolgozásában, mind a találgatnivalók feszültséghordozó elrendezésében, mint a fineszes szerkesztésben messze fölülmúlja az átlagos szórakoztató könyvek nivóját az Eredendő bűn, a hazánkban ismert P. D. James parádés munkája.

Szellemi foglalkoztatásuk ráadásul kárörvendhetnek azon, hogy az izgalmasra gombolyított sztori egy patinás Temze-parti könyvkiadó káprázatos helyiségeiben játszódik. A hely szellemének megfelelően a szereplők érintkezése választékos és gördülékeny. Még a bűnüldöző főnyomozóról is kiderül, hogy egész jó költő és e szerint is tüsténkedik.

A műfajban kiemelkedően tehetséges – már-már Graham Greene-re emlékeztetően elegáns – írónak semmiféle fejtörést nem okoz a nyomozati mindennapok zajlásának hiteles bemutatása. Otthonossága abból adódik, hogy érezhetően belülről szemléli a színhelyeket. Egyszersmind érdekessé képes tenni a kiadói aprómunka leírását. Az sem baj, hogy ért a gazdasági kérdésekhez, még hozzá népszerűen előadva. Hiszen végtére bizonyos setét pénzügyek miatt következnek be a különös gyilkosságok, nem beszélve arról, hogy a fölvonultatott egyedi figurákat a pénzhez és a tisztességhez való viszonyuk révén még jobban megközelíthetjük, mint kétes megnyilvánulásaikból, eltitkolt manipulációikból.

Szépen színezi a baljós cselekményt az az írói fogás, hogy James több szempontból fűz kommentárokat a kiadói szerkesztők, s a bedolgozó írók viselt dolgaihoz. Igen humorosak, bumfordiak az alacsony rangú beosztottak nagyfaján kifejtett véleményei, megfigyelései. Minden erénye mellett P. D. James bátran túlírtá könyvét. Igazából azonban ezt is meg lehet neki bocsátani, mert szeretetteljes részletezéseiivel gyarapítani akarta műveltségünket London és a Temze vonatkozásában. Így aztán sokféleképp igénes olvasmánnyal lesz dolga azoknak, akik ezt a műgondot értékelni tudják, s élvezik angolosan fanyar gyümölcsseit.

Iszlai Zoltán
Nicholas Sparks: Szerelmünk lapjai. Magyar Könyvklub, 2000, 173 l.
P. D. James: Eredendő bűn, Európa Könyvkiadó, 2000., 599 l. 1900 Ft

Magyar irodalom

Bodor Ádám:
Az érsek látogatása
 Magvető, Bp., 1999
 127 oldal, 1190 Ft

Öntörvényű, zárt, baljós sejtelmekkel, különös viselkedésű, homályos múltú emberekkel teli világban játszódnak Bodor Ádám regényei. A méltán nagy sikert aratott Sinistra körzet után nem okoz csalódást újabb opusza, *Az érsek látogatása* sem. „Játszódnak” – írtam az előbb gépiesen, holott szokványos értelemben vett cselekményük alig van ezeknek a történeteknek, inkább szűrt megvilágításban lezajló, lassú elmozdulások szemtanúi vagyunk. Azt is inkább csak érezzük, mint bizonyossággal tudjuk, hogy milyen időben megy végbe mindaz, amit az elbeszélő tudunkra ad; még leginkább egy „vásári Pobeda karóra” említése segít elhelyezni az eseményeket utóbbi évtizedeink között. Az emberi kapcsolatok is borzongatóak itt, vannak, akik az Izolda nevű „elkülönítő”-be zárva élnek, egy asszony érintkezése a férjével mindössze annyiból állhat, hogy nyálával átítatott rongyocskát visz a küldönc – saját alsónadrágjába rejtve – a férjnek, aki „a rongyocskát kiszívta és saját nyálával átítatva küldte vissza”. Az archimandritáról kiderül, hogy ezredes volt, a pénzváltók postagalambbal értesítik egymást, az ügyeket Helynökségen intézik, titokzatos jereváni idegenek, akiknél véletlenül éppen jégcsákány van, feltűnnek, gyilkolnak és elillannak a dolinai falucskából – az olvasó épp oly keveset tud meg a titokzatos körülmények háttéréből, mint a szereplők, de amint befelé halad az egyébként körkörös szerkesztésű, most is roppant ökonomikus, szinte már aszkétikusan szűkszavú műbe, egyre inkább úgy érzi, mint ha maga is ott élne ebben a

nyomasztó világban, melyből ösztöne szerint menekülnie kell. Bodor Ádám nem tartozik az „élvezhető” írók közé, annál inkább azok sorába, akiknek figurái, helyzetei, hangulatai belénk tapadnak és még ha akarnánk, se tudnánk elfelejteni őket.

-a

Irodalomtörténet

A török népköltés
Kúnos Ignác török nyelven tartott egyetemi előadásai (1925–26)
 Ford. Tasnádi Edit
 Terebess Kiadó, Bp., 1999
 108 oldal

A világhírű orientalista kutatónak ez a műve három ízben jelent meg Törökországban: először 1925-ben, még arab betűs írással, aztán 1978-ban, immár latin betűs átírásban, jegyzetekkel ellátva, végül 1997-ben, Magyarországon azonban mindmáig kiadatlan volt. Az 1925–26-ban Isztambulban, és Ankarában tartott egyetemi előadások a szerző korábbi népköltészeti gyűjtéseire alapozódnak: 1885-ben kezdődött, öt évig tartó ruméliai és anatóliai kutatóútjai során gyűjtötte össze azt a páratlan szépségű anyagot, amelynek forrásairól, összegyűjtésének körülményeiről és műfaji gazdagságáról ad érzékletes képet az említett egyetemi előadásokban, korántsem „professzori stílusban”, hanem rendkívül élvezetes, szuggesztív módon.

Kúnos Ignác nemcsak felfedezője és ismertetője volt a török népköltészetnek, de jószerivel a megmentője is. Szinte az utolsó pillanatban jegyezte le a ruméliai és az anatóliai törökség népdalait, meséit, közmondásait, karagöz bábjátékainak és ortaoyanu előadásainak (ez utóbbiban népi színjátzók szerepeltek) szövegét, mert a 19. század végi, Európa fe-

lé nyitó Törökországban hamarosan háttérbe szorultak ezek a népi műfajok. Gyűjtőmunkájának igazi jelentőségét az adja meg, hogy egy olyan korban, amikor az arab és a perzsa mintákat követő divánirodalom, valamint az arab és a perzsa szavak sokasága miatt már alig-alig töröknek nevezhető oszmanli nyelv volt az eszmény, népköltészeti gyűjtései olyan értékekre irányították a figyelmet, amelyeket a korabeli török írástudók mélyen lenéztek, sőt jószerivel nem is ismertek. Az általa gyűjtött népköltészeti alkotások kordokumentumnak is felfoghatók, azt a „boszporuszi tündérvilágot” varázsolják elének, amely mára már nyomtalanul eltűnt, de a lejegyzett szövegek révén tökéletesen rekonstruálható.

Az már talán nem is számít újdonságnak, hogy a török népdalok, népmesék, közmondások stb. mennyire hasonlítanak magyar megfelelőikre, mintegy bizonysgul a két nép történelmi kapcsolatainak. A kötet jegyzetanyaga további ismeretekkel gazdagítja az olvasót.

Tasnádi András

Születtem...
Curriculum Vitae
Magyar írók önéletrajzi
 Palatinus, 530 oldal,
 2900 forint

Önéletrajzot írni, nem egyszerű dolog, hiszen röviden írni magunkról, összefoglalni sikereinket és kudarcaikat, életünk fordulatait, nem könnyű. Mint Rákosi Jenő (1842–1929) megfogalmazta: „ha én itt most magam agyba-föbe dicsérném, ami természetes dolog lenne, kinevetnének érte. Ha mértéken túl szidnám és kritizálnám magamat, gyanús lenne és senki se venné komolyan.”

Érdekes, mondhatni a magyar irodalomtörténetben egyedülálló könyvsorozat első kötetét veheti most kezé-

be az érdeklődő olvasó. A Palatinus Könyvkiadó egy autobiográf sorozatot indít ezzel a mostani könyvvel, magyar írók, költők, képzőművészek, színészek, zenészek, a szellemi élet nagyjainak önéletrajzaiból, önvallomásaiból. A most megjelent kötetben olvasható írások nemcsak azért érdekesek, mert többségük különféle hagyatékokból, levéltárakból került elő – s most lát először napvilágot – de azért is, mert nem cáfolnak rá szerzőjük tehetségére, azaz irodalmi alkotásként is megállják a helyüket, s mert ezen önéletrajzok többségéből olyan tényekre is fény derül, amik eddig nem voltak ismertek. A most megjelent *Curriculum Vitae* sorozat első kötetében 99 író és költő önéletrajzát olvashatjuk. A sort Bornemisza Péter Önmagáról írott vallomásának közreadásával kezdi és Hajnóczy Péter mintegy 10 soros, manapság „amerikai típusúnak” nevezett önéletrajzával zárja a szerkesztő, Csifáry Gabriella.

Nagyon izgalmas olvasmány valamennyi önéletrajz, hiszen érdekes látni azt is, hogy egy alkotó mit tartott fontosnak elmondani önmagáról, életéről. S persze az is elgondolkasztató, hogy mit gondolt elhallgatnivalónak... Mert e kötet tanúsága szerint számos író több önéletrajzot is írt élete folyamán – különösen a huszadik századiak... S ezek az önéletrajzok nemcsak írójukat, hanem a kort is jellemzik. Például ha hivatalos célból íródtak – állaspályázat, útlevelekérés, vagy éppen politikai öngazolás okán...

Érdekes és tartalmas kötetet jelentetett meg tehát a Palatinus. Irodalom- és történelemtanároknak valódi kincs, az irodalom szerelmeseinek pedig szellemi csemege...

Fontos kiegészítője a kötetnek az annotált névmutató. Várjuk a folytatást...

-tip-

Történelem

Markó László:

A magyar állam főméltóságai – Életrajzi lexikon
Magyar Könyvklub, 335 oldal

Most, hogy megvan és elő lehet venni, bárkire volnánk is kíváncsiak az utóbbi ezer év magyar királyai, fejedelmei, nádorai, kormányzói, miniszterelnökei, valamint az országbírák, horvát-szlavón bánok, erdélyi vajdák közül, olyan magától értetődő ennek a lexikonnak a létezése, hogy nem is érthető, hogy voltunk meg nélküle? Igaz, volt régebben az Akadémiai Kiadó Életrajzi lexikona, de annak szócikkeire, szerkezetére, s egyáltalán arra, hogy kiről ejt szót és kiről nem, nagyon is rányomta a bélyegét, hogy az eleje még a hatvanas évek második felében készült. Adatai sem stimmelnek, hiányosak, s éppen az a hibája, ami Markó László munkájának mindenkefeletti erénye: ama régi könyv minősítéseket (pláne politikaiakat) közölt, emez, az új, tényeket s ránk, olvasókra bízva, miféle következtetést vonunk le egy-egy életpályából. Azért azt ne gondolja senki, hogy fentiek miatt egyszersmind száraz is Markó László könyve. Érzéketlenül, világosan, igen jó arányérzékkel fogalmaz, tömörít és emel ki, s nemigen érződik még a legkényesebb szócikkeken sem, hogy bármely kurzus vagy politikai konjunktúra kegyeit keresné. Ettől lesz feltehetően, időtálló. Legtöbbször még a frissen föllett forráskiadványokról, adatközlésekről is tudomást vesz s annak, akit egy-egy személy részletesebben érdekel, hasznos továbblendítéssel szolgál: szócikkei végén minden fontos ajánlott irodalmat megad. Gondolom, épp ezért csak véletlen lehet, hogy Imrédyt illetően még mindig csupán az Ábrahám-Kusinszky-féle, 1945-ös tárgyalási jegyzőkönyv-kivonatot említi, holott közben megje-

lent a tárgyalások, kihallgatások és a perben felvonultatott dokumentumok teljes, filológiai pontos kiadása is.

Ny.

Szociológia

Naomi Wolf:

A szépség kultusza
Artemisz Könyvek
Budapest, 1999, Csokonai
Kiadó, 364 oldal, 980 Ft

Napok óta járt a fejemben, hogy le kellene adni néhány kilót a télen felgyülemlett fölöslegről, amikor kezembe került Naomi Wolf *A szépség kultusza* című könyve. Egy ideje már rakosgattam polcra a polcra a kötetet, de nem akaródzott az olvasásába fogni. Címe alapján attól tartottam, hogy megint sminkelési és frizuraválasztási tanácsokat kapok, fitnessbajnokok magasztalásával döbbenetek rá, mily kevésbé kidolgozottak az idomaim, aztán kioktatnak, hogy miként kell a tükör előtt gyakorolni az állás- vagy partnerszerző csábos mosolyt.

Pont fordítva történt. Az Artemisz Könyvek sorozat a társadalmi nemi szerepek kritikáját adja, s elhinti a magyar közgondolkodásban is a nyugati filozófiában, irodalom és társadalomtudományban, valamint a művészetekben mindinkább elterjedő szemléletmódot.

Naomi Wolf nem kevesebbet állít, mint, hogy az a szépségideál, amelyet a kommunikáció, a film, színház divat- és reklámpar közvetít szakadatlanul, újfajta függőségbe, sőt, rabszolgaságba taszítja a nőket. A hajdani feminista szerző olyan társadalmi méretűvé nőtt jelenségekről ír érdekesítően, ám egyértelműen lebeszélően, mint a munkahelyi szexualitás, a kozmetikai sebészet, a topmodellek és a női magazinok, valamint a romantikus filmsorozatok világa és hatása, a kóros fogyókúrás, továbbá az ebből kifejlődő anorexia (betegesen önsanyar-

gató éhezés) és a bulimia (mohó zabálás, majd hánytatás). Tüstén elnapoltam a fogyókúrát, de rá kellett jönnöm, hogy néhány hetes diéta semmiség ahhoz képest, amire a nők képesek a szépségideál megközelítéséért. Bevarratják a gyomrukot, összedrótoztatják az alkalpcsukat, noha nem titok, hogy ezen műtétek maradó egészségkárosodást okoznak. Még a nőiesen domborodó testrészekről leszívott zsírfelület eltávolítása is követelt már néhány halálos áldozatot. Beláthatatlanok a következmények, ha a tizenévesek utánozni kezdik a színésznőt, aki szerint akkor jön el az evés ideje, ha elájul a forgatáson.

A férfitársadalom által a nőkre oktrojált önsanyargatás ellen már harcolnak néhányan. Megnyert perek igazolják őket. Visszahelyezték állásába azt az asszonyt, akit azért bocsátottak le, mert nem volt hajlandó sminkelni magát. Életkor szerinti diszkrimináció miatt is ítélték már meg kártérítést. De mindaddig manipuláltak lesznek Éva utódai, amíg a nőkon kívüli kör határozza meg a szépség mibenlétét. Fel kell hagyni a reménnyel, hogy a szépségindex bárkit is befogad! Ha hízelegne a reklám a nőnek, ahelyett, hogy csökkentené önbecsülését, nem volna hatásos. Jöjünk végre rá, hogy rajtunk múlik, mi az, amit a tükörben látunk!

M. Zs.

Ismeretterjesztés

Gottfried Kirchner:

Terra X Az ismeretlen föld
Magyar Könyvklub, 374 oldal

A tavasz, a közeledő nyár az utazás szezonja. Kit ne csábítana egy expedíció az ismeretlenbe? Ehhez nem kell az utazási irodák prospectusait böngészni. E kötet szerzőit a felfedezések izgalmával követhetjük a földgolyó titokzatos tájaira.

„Terra X-expedíció az ismeretlenbe” címmel német filmek 55 részéből álló sorozatot készítettek elszánt felfedezők, kincskeresők és kalandorok nyomába eredve. Élményeikből, tapasztalataikból többkötetnyi anyag állt össze. Könyveik a világ számos országában mihamar a bestseller listák élére kerültek.

A fényképekkel, térképekkel gazdagon illusztrált útleírások a rejtélyek birodalmába kalauzolnak.

Útunknak nem szab határt tér és idő. Az egykor mesés gazdaságú templomos rend kincseit kutatva időutazást tehetünk a történelemben Mallorca szigetére, szellemvárosokat látogathatunk Braziliában és megrettent utazók nyomdokain bolyonghatunk a félelmetes hírű Via Mala vadregényes sziklai között. Végigkísérhetjük a kincskeresők többévszázados kalandjait az elátkozott szigeten, Oak Islandon, mely máig konokul őrzí titkait. A fantázia azonban szabadon szárnyalhat: egyesek feltételezik, hogy a francia koronaékszereket rejtették itt el, mások szerint a föld mélye Shakespeare – vagy Francis Bacon? – elvesztett kézíratait rejtí. Majd Arábiával, a tömjén országával, Sába királynő hajdanvolt birodalmával ismerkedhetünk meg, végül Ausztrália vadonába nyerhetünk bepillantást.

Ezekhez a tájakhoz, eseményekhez legendák, mítoszok tapadnak, melyek valószínűleg kibogozni. A makacs rejtélyek kulcsát sokszor a legmodernebb technikai eszközökkel sem lelik meg.

A nagy felfedezések kora rég lejárt. Ez a kötet mégis arra irányítja a figyelmet, hogy a XXI. század emberének is van még mit tanulnia. Racionális korunk már nemigen hisz a mítoszokban és csodákban. A régi kultúrkincsek varázsa is keveseket érint. S ritkán nyílik szemünk az igazi csodára: a természet szépségeire.

Tausz Anikó

Megjelent könyvek

2000. március 9–23.

A

- A biofizika alapjai.** 9. kiad. Semmelweis, ISBN: 963-9214-03-5 kötött: 3490 Ft
- A csillagszemű juhász.** Népmesék Benedek Elek nyomán. Tóth (Magyar népmesék) ISBN: 963-9269-20-4 kötött: 833 Ft
- Ádám Sándor:** Európa színpadán. Nemzetünk büszkségei. 3. bőv. kiad. Magánkiad., ISBN: 963-640-424-0 fűzött: 890 Ft
- A gazdasági állatok élettana az anatómia alapjaival.** 3. átd., bőv. kiad. Mezőgazda, ISBN: 963-9239-29-1 kötött: 4950 Ft
- Aggteleki Nemzeti Park;** Slovensky Kras Chko. M. 1:50 000. Paulus ISBN: 963-85963-0-9 600 Ft
- Állattenyésztés 2.** Baromfi, haszongalamb. Mezőgazda ISBN: 963-9239-47-X kötött: 3200 Ft
- A magyar nemzet története.** (16.) Kassák ISBN: 963-9100-40-4 kötött: 3696 Ft
- A Mátra és a Mátraalja kerékpáros- és szabadidő térképe.** M. 1:30 000. részletes ismertető a kulturális és természeti látnivalókról, túracélokról. Tourinform Iroda ISBN: 963-03-9873-7 CM 550 Ft
- Andorka Rudolf:** Bevezetés a szociológiába. Osiris, (Osiris tankönyvek) ISBN: 963-379-278-9 kötött: 2800 Ft
- A Pilis és a Visegrádi-hegység:** Turistaatlasz és útikönyv. M. 1:40 000 turistatérkép: 9 település utca név térképe, településismertetők, túraleírások: vízi, kerékpáros és gyalogtúrák. Cartographia ISBN: 963-352-533-0 CM fűzött: 1300 Ft
- Asher, Jane:** 101 dolog, amit tudnom kellett volna, mielőtt megházasodom. Gondolatok azokról,

- akik maguk mentek keresztül mindezen. Szukits (Meglepetés könyvek) ISBN: 963-9020-68-0 kötött: 890 Ft
- A szlovákiai iskolarendszer 2.** a Katadra Társaság reformtervezetei. Liliium Aurum (Katadra könyvek 15.) ISBN: 80-8062-050-4 fűzött: 684 Ft
- A világirodalom hatvanhat leg-szebb meséje.** 2. kiad. General Press ISBN: 963-9076-51-1 kötött: 1800 Ft
- A zalavári és kapomaki konventek hiteleshelyi levéltárainak oklevél-regesztái, 1527–1541.** Zala M. Lvt (Zalai gyűjtemény 47.) ISBN: 963-7226-36-2 fűzött: 500 Ft
- Az Etnológiai Központ évkönyve.** (1999) Liliium Aurum (Acta ethnologica Danubiana 1.) ISBN: 80-8062-045-8 fűzött: 893 Ft
- A zöldség-, dísznövény- és szaporítóanyag-termesztés berendezései és gépei.** Mezőgazda ISBN: 963-9239-26-7 kötött: 3500 Ft

B

- Baigent, Michael – Leigh, Richard:** Mi az igazság a holt-tengeri tekercek körül?. Holnap ISBN: 963-346-350-5 kötött: 1200 Ft
- Balázs Péter – Balázs László:** A sziklakert építése. Kheiron '97 ISBN: 963-85949-6-9 fűzött: 400 Ft
- Balogh László:** Számítástechnikai alapismeretek. [DOS, Norton, Windows, szövegszerkesztés, táblázatkezelés, Lícium-art ISBN: 963-8030-29-1 fűzött: 1089 Ft
- Bánlaci Viktor:** A napisten aranya Anno ISBN: 963-375-086-5 fűzött: 575 Ft
- Bán Mór:** Nomádkirály ciklus. 1. kv. Az ezeréves háború. Cherubion ISBN: 963-9110-75-2 fűzött: 898 Ft
- Bartók Béla:** Beszélgetések Bar-

- tókkal. interjúk, nyilatkozatok, 1911–1945. Kijárát ISBN: 963-9136-39-5 fűzött: 980 Ft
- Bastian, Hans-Werner:** Helytakarékos kisbútorok. Beépített szekrények, álmányok, elemes bútorok. Cser K. (Csináld magad) ISBN: 963-9003-71-9 fűzött: 1590 Ft
- Beck, Peter:** A legszebb mini vízikertek. Holló ISBN: 963-9202-76-2 kötött: 1290 Ft
- Beck, Peter:** Sziklakertek, szárazon rakott falak és teknők beültetése és gondozása. Holló ISBN: 963-9202-77-0 kötött: 1290 Ft
- Benedek Elek:** Hazánk története. Történelmi olvasókönyv. Szalay Kvk., ISBN: 963-9080-78-0 kötött: 1050 Ft
- Benedek István:** A professzionális intézményvezetés alapjai. Raabe Kvk., ISBN: 963-85181-9-7 fűzött: 1680 Ft
- Berkes József:** Informatikai alapismeretek. [Egyéni tanulást segítő könyv az OKJ szakképesítéshez]. ÉRÁK ISBN: 963-03-9565-7 fűzött: 1507 Ft
- Bernáth Zoltán – Szij Rezső:** A magyar kormányok mulasztási bűnei a fölbomlott békekötésekkel kapcsolatban. A győztesek felelőssége öt világrész tönkretételéért. Szenci Molnár Társ. (A Herman Ottó Társaság Nemzetpolitikai sorozata) ISBN: 963-250-200-1-5 fűzött: 290 Ft
- Bethlen István:** Válogatott politikai írások és beszédek. Osiris (Millenniumi magyar történelem.) ISBN: 963-379-679-2 kötött: 2280 Ft
- Birkner, Friede:** Jó idők, rossz idők. Bastei Budapest (Hedwig Courths-Mahler lányának regényei) ISBN: 963-296-353-9 fűzött: 596 Ft
- Bíró Judit:** Szövegszerkesztő

- WORD 97. ÉRÁK ISBN: 963-03-9567-3 fűzött: 2369 Ft
- Bíró Judit:** Táblázatkezelő EXCEL 97. ÉRÁK ISBN: 963-03-9568-1 fűzött: 1885 Ft
- Boros E. Zsuzsanna:** A kíváncsi kiskutyája. 2. kiad. Fruit-Line ISBN: 963-03-9929-6 kötött: 940 Ft
- Brandon, Jay:** Kelepcében. Holnap ISBN: 963-346-358-0 fűzött: 1600 Ft
- Brant, Sebastian:** A bolondok hajója. Első tized. Borda Antikvárium ISBN: 963-8006-25-0 fűzött: 2800 Ft
- Brett, Jane – Burgess, Mark:** Gyere, utazzunk. Passage, ISBN: 963-228-169-1 kötött: 999 Ft
- Brett, Jane – Burgess, Mark:** Házi-munkák. Passage, ISBN: 963-228-170-5 kötött: 999 Ft
- Brett, Jane – Burgess, Mark:** Munka közben. Passage, ISBN: 963-228-172-1 kötött: 999 Ft
- Brett, Jane – Burgess, Mark:** Változó természet. Passage, ISBN: 963-228-171-3 kötött: 999 Ft
- Brett, Jane – Lonsdale, Mary:** A macicsalád kertje. Passage, ISBN: 963-228-154-3 kötött: 1295 Ft
- Brett, Jane – Lonsdale, Mary:** Születésnap mulatság. Passage, ISBN: 963-228-153-5 kötött: 1295 Ft
- Budapest. City. Innenstadt. Centre. Belváros.** M. 1:12 000. Budapest. M. 1:20 000 – 1:35 000. Cartographia ISBN: 963-352-200-5 CM 400 Ft
- Budapest és környéke.** M. 1:20 000. [72 településtérkép, házszerűsítés, egyirányú utcák, lakótelepek]. TOPO-PRESS ISBN: 963-9113-17-4 CM fűzött: 2400 Ft

C

- Challem, Jack:** Fókuszban a vitaminok. Alexandra (Alexandra tények kiskönyvtár) ISBN: 963-367-679-7 fűzött: 398 Ft

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kedves Olvasónk!

Azt javasoljuk Önnek: fizessen elő lapunkra! Sokféle terjesztési módszert kipróbáltunk, és meg kellett állapítanunk, hogy egyik sem vetekszik az előfizetés módszerével, mert az előfizetés – a legkényelmesebb, ugyanis a kézbesítő az Ön otthonába juttatja el a lapot, – a leggyorsabb, mert a megjelenő lapszámokat az árusítás megkezdésével egyidejűleg kapja kézhez,

MEGRENDELÉS

Megrendelem a Könyvetet 1 évre 2880 Ft előfizetési díjért. Kérem, küldjenek postai csekket az előfizetési díj befizetéséhez.

NÉV.....

CÍM.....

– a legbiztosabb, mert véletlenül sem marad ki egy lapszám a sorozatból,
– a legkedvezőbb, mert az előfizetők kedvezményes áron kapja a lapot.
Sokat emlegetett adat, hogy Magyarországon évente kb. 9000 különböző könyv jelenik meg, a tankönyveket nem számítva, de nem mindenki gondol bele abba, hogy ez átlagosan óránként egy, napi 24, heti 168 könyv megjelenését jelenti. Nagyon nagy szám ez, ennyi könyvújdonosság között az eligazodás már nem lehetséges segítség nélkül, és ez a segítség a Könyvhét. Legyen Ön is rendszeres olvasónk, barátunk, előfizetőnk, fizesse elő lapunkat, hogy naprakészen tájékozott lehessen a kulturális élet egy jelentős területén, a könyvek világában.

A Könyvetet megrendelheti
a szerkesztőség címén:

1114 Budapest, Kanizsai utca 41. levélben vagy az itt található kitöltött, kivágott megrendelőszelvényen,
vagy faxon a 466-0703 telefonszámon.

A legnagyobb választék A LÍRA ÉS LANT RT. BOLTJAIBAN

Internet: www.lira.hu, E-mail: lira@lira.hu

SAKKÖNYVÁRUHÁZAK
Infotéka Könyvesbolt
 1088 Budapest, Rákóczi út 27/b
 Telefon/fax: 338-2739
 E-mail: muszaki.konyvaruhaz@lira.hu
Iskolacentrum
 1051 Budapest, Október 6. u. 9.
 Telefon: 317-5595
 Fax: 311-1876
Mediprint Könyvesbolt
 1053 Budapest, Múzeum krt. 17.
 Telefon: 317-4948, fax: 484-0023
 E-mail: mediprint@lira.hu
Műszaki Könyvruház
 1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 9.
 Hermész Díjas Könyvesbolt
 Telefon: 342-0353
 Fax: 342-1317
 E-mail: muszaki.konyvaruhaz@lira.hu
Technika Könyvesbolt
 1114 Budapest, Bartók Béla út 15.
 Telefon/fax: 466-7008

MINDEN AMI ZENE
Kodály Zoltán Zeneműbolt,
Antikvárium és Hangszerbolt
 1053 Budapest, Múzeum krt. 21.
 Telefon/fax: 317-3347
 E-mail: kodaly@lira.hu
Rózsavölgyi és Társa Zeneműbolt
 Hermész Díjas zenemű- és könyvesbolt
 1052 Budapest, Szervita tér 5.
 Telefon: 318-3312,
 fax: 318-3500
 E-mail: rozsavolgyi@lira.hu

MAGVETŐ HÁLÓZAT
 3300 Eger
 Bajcsy-Zs. u. 2.
 Telefon/fax: 36/312-039
 9021 Győr
 Arany János u. 3.
 Telefon/fax: 96/319-760
 2000 Szentendre
 Fő tér 5.
 Hermész Díjas könyvesbolt
 Telefon/fax: 26/311-245

3900 Szerencs
 Rákóczi út 82.
 Telefon: 60/306-791,
 fax: 47/362-631

FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZAK
 1072 Budapest, Rákóczi út 14.
 Hermész Díjas könyvesbolt
 Telefon: 268-1103,
 fax: 267-9789
 E-mail: fokusz.budapest@lira.hu
 4026 Debrecen
 Hunyadi u. 8-10.
 Hermész Díjas Könyvesbolt
 Telefon: 52/ 322-237
 Fax: 52/416-091
 E-mail: fokusz.debrecen@lira.hu
 3530 Miskolc
 Széchenyi u. 7.
 Telefon/fax: 46/348-496
 E-mail: fokusz.miskolc@lira.hu
 7620 Pécs
 Jókai u. 25.
 Hermész Díjas könyvesbolt
 Telefon: 72/312-825,
 fax: 72/314-988
 E-mail: fokusz.pecs@lira.hu
 6720 Szeged
 Tisza L. krt. 34.
 Hermész Díjas könyvesbolt
 Telefon/fax: 62/420-624
 E-mail: fokusz.szeged@lira.hu

fokuszonline
 könyv á r u h á z
www.fokuszonline.hu
 e-mail: info@fokuszonline.hu
 kék szám: 06-40-FOKUSZ (365879)

Könyvet keres

■ Gordon Williamson: Waffen SS, a hitleri terror eszköze Etüd, 1995. c. kiadványt keresi Tóth László 3700 Kazincbarcika, Szemere Bertalan tér 2. fszt.1.

■ 10 000 Ft-ot fizetek a Makoldi-féle – jó állapotú – első osztályos olvasókönyvért, amelyből az 50-es évek végén tanultak. T.: 274-2373

HUMORKEDVELŐK, FIGYELEM!

Megjelent a RECCS,
 Az első világvége évkönyv 2000
 szerzőinek legújabb durranása!
 Több, mint száz FAVICC és karikatúra.
 Kapható a Libri boltjaiban és a kiadónál.
 (06 26 393-715)

Bába és Társai Nyomdaipari Kft.

Levél cím: 6725 Szeged, Határőr u. 1.
 Üzemegység címe: Szeged, Dorozsmai út 35.

N. László Endre: Szivárványból szőtt mesék
 A „barcsi remete” most a gyermekekhez szól, tiszta lelkületével, szép szavakból szőtt meséivel igaz élményt nyújt a legkisebb korosztálytól a kamaszoknak szólóig. Mesekönyvei közül ez a negyedik, de még továbbiakat szeretne írni, hogy mindazt a szépet, jót, tanulságost megismerjétek, amit ő már tud.

Szabó Erika–Németh Krisztina: Erdőmélye aprónépe
 Mulatságos könyv az erdei népről, szellemes rajzokkal. A könyv a 6–10 éves gyermekek kedvencévé válhat. A történetekben megismerhetjük Kósza Pöttyöt, a katicabogarat, családtagjait, barátait és még sok kis apró élőlényt.

Szepesi Attila: Pirostojás, tapsifül
 Az ismert író, több nagy sikerű mű alkotója visszanyúl gyermekkorához, a beregszászi kis kertben szerzett emlékeihez, és a régi hűsvétok hangulatát próbálja megfogni, megragadni a tíz kis történetben, mellyel nagy örömet szerez valamennyi kisgyermeknek.

Szabó Bogár Erzsébet: A jó beteg sugarával
 Erzsi néni versekkel kedveskedik a mesét szerető kicsiknek és nagyoknak. Megismerkedhetünk a szorgos méhecskével, a rebbenő pillangóval, a torkos cirmos cicával, valamint a vásárba készülő és tanulni vágyó kicsikóval. Ismét elkalauzol bennünket a természetbe, az élet újabb csodáira nyitja rá szemünket.

A könyvek a kiadónál is megrendelhetők.

Tisztelettel értesítjük kedves partnereinket,
 hogy a **Pannonica Kiadó** új helyre költözött.
 Címünk: **1131 Budapest, Topolya u. 10–12.**

Telefonszámaink változatlanok:

320-4838, 320-4839.

Üzleteket, viszonteladókat
 keddi és csütörtöki napokon
 8.30–15.30 óra között kiszolgálunk.

Ajánlat a Közlekedési Dokumentációs Kft. (KÖZDOK) Kiadó korábban megjelent műveiből:

Beke György: Atlantisz harangoz 500 Ft
 Egy elcsitíthatatlan magyar republikánus 500 Ft

Kossuth Emigráció Bukarestben 700 Ft
 Vércseppek az író asztalán (román írók aforizmái) 900 Ft

Dr. Balás Gábor: Székelyek útja a hargitai tájról 560 Ft

Székely János: Könyvek között (aforizmák könyvről, könyvtárról, tanulásról...) 700 Ft

Péter Pál–Gaál Anikó: Székelyföld, Alcsik és Kászón (fotóalbum) 2500 Ft

Gárdonyi Géza: Göre Gábor sorozat (10 kötet) 2500 Ft Hasonmás kiadás.

Gaál Anikó: Ünnepnepok – ünnepi hagyományok 700 Ft

ELŐKÉSZÜLETBEN:

Dr. Aniszi Kálmán: Mintha már virradna (feljegyzések nehéz időkről) interjúk, esszék, tanulmányok.

Máthé József: Írás és értelem. Irodalomtudományi tanulmányok.

Dr. Pomogáts Béla: Leletmentés. Irodalmi értekezések, cikkek, tanulmányok.

Gyarmathy Zsigáné: Tarka-képek a kalotaszegi varrottas világából. (Hasonmás kiadás a szerző halálának 90. évfordulójára.)

A Kiadó az előkészületben lévő művekkel kívánja segíteni az általa üzemeltetett Budapesti Székely Ház határon túli magyarokat segítő tevékenységét.
 Cím: Budapest, Csengery u. 15. 1074, Telefon: 390-2240, Fax: 322-1080

Challem, Jack – Smith, Melissa Diane: Fókuszban az E-vitamin. Alexandra. (Alexandra tények kis-könyvtár)
ISBN: 963-367-678-9 fűzőtt: 398 Ft

Christie, Agatha: Befejezetlen portré. HungaLibri (Hunga-könyvek)
ISBN: 963-9163-13-9 fűzőtt: 998 Ft

Costa, Marie da: Van-e boldog szerető?. Coppelia BT
ISBN: 963-03-9877-X fűzőtt: 550 Ft

Courths-Mahler, Hedwig: Árnyékból a fényre. Bastei Budapest (Hedwig Courths-Mahler regényei)
ISBN: 963-296-356-3 fűzőtt: 598 Ft

Crispin, A. C.: Az éden pokla. Aquila
ISBN: 963-679-095-7 fűzőtt: 998 Ft

CS

Csáky Károly: "Nem halt meg, csak alszik". A halottkultusz, a halállal és temetkezéssel kapcsolatos szokások, hiedelmek a Középsőlpoly mentén. Liliium Aurum, ISBN: 80-8062-048-2 fűzőtt: 2030 Ft

Csaplár Vilmos: Semmit, örökké. Ister, (Ister kortárs írók)
ISBN: 963-9243-03-5 fűzőtt: 650 Ft

Cselényák Imre: Pók & Darázs Torgore BT,
ISBN: 963-03-9103-1 fűzőtt: 998 Ft

Cselényi László: A sámánénektől a posztmodern show-ig. Liliium Aurum
ISBN: 80-8062-031-8 fűzőtt: 922 Ft

Csoknya Mária – Hoffmann Gyula: Fejlődésbiológia. (2.) Pro Pannónia (Pannónia tankönyvek)
ISBN: 963-9079-47-2 kötött: 4900 Ft

Csúri Éva: Értékpapírok és társasági részesedések a házassági vagyonyjogban. HVG-ORAC
ISBN: 963-9203-43-2 fűzőtt: 6496 Ft

D

Dancsó Tünde: Az informatika alapjai. Grafika, prezentáció, Internet: feladatok és megoldások. Kossuth, (Tesztkönyv / informatika-számítástechnika műveltségi alapvizsga)
ISBN: 963-09-4157-0 fűzőtt: 1200 Ft

Daró Ildikó – Nagy-Szakál Zoltán: Adatbáziskezelés. Feladatok és megoldások. Kossuth (Tesztkönyv / informatika-számítástechnika műveltségi alapvizsga)
ISBN: 963-09-4127-9 fűzőtt: 990 Ft

Darwin, Charles: A fajok eredete természetes kiválasztás útján. Typotex (Az evolúciós gondolat sorozata)
ISBN: 963-9132-60-8 kötött: 3500 Ft

Deane, Seamus: Nyughatatlan ír lelkek. Helikon
ISBN: 963-208-643-0 kötött: 1480 Ft

Dokumentumok Zala megye történetéből, 1947–1956. Zala M. Lvt., (Zalai gyűjtemény 48.)
ISBN: 963-7226-35-4 fűzőtt: 1300 Ft

Dörnyei Sándor: Régi magyar orvosdoktori értekezések 1. kötet. Abeles – Kuthy Borda Antikvárium
ISBN: 963-8006-13-7 fűzőtt: 7500 Ft

Druon, Maurice: Az elátkozott kirá-

lyok 7. kv. Az országvesztő Európa
ISBN: 963-07-6752-X kötött: 1300 Ft

Durkó Mátyás: Andragógia. A felnőttnevelés és közművelődés új útjai. MMI,
ISBN: 963-9126-25-X fűzőtt: 520 Ft

E

Ecsedy Judit, V.: Titkos nyomdahe-lyű régi magyar könyvek, 1539-1800. Borda Antikvárium
ISBN: 963-8006-05-6 fűzőtt: 6000 Ft

Eersel, Patrice van: Az ötödik álom. A delfin, az ember és a fejlődés. Elektra,
ISBN: 963-9205-39-7 kötött: 1480 Ft

eman, Robert: Élettelen természet. Földrajzi enciklopédia. Top-o-gráf, (Rekordok)
ISBN: 963-9222-29-1 kötött: 1690 Ft

Erdős Géza: Akció. A teljes szívvel végzett tevékenység. 2. átd. kiad. SHL Hungary (SHL könyvek)
ISBN: 963-03-9936-9 fűzőtt: 1100 Ft

Erdővidéki emberek. M. Újságírók Romániai Egyes. (Erdély felfedezése 3.)
ISBN: 973-98914-4-6 fűzőtt: 1200 Ft

Érettségi témakörök, tételek: irodalom. 10. kiad. Corvina
ISBN: 963-13-4907-1 fűzőtt: 1300 Ft

F

Fábián Pál – Lőrincze Lajos: Nyelv-művelés. 9. jav., bőv. kiad. Nemz. Tankvk.
ISBN: 963-19-0305-2 fűzőtt: 1475 Ft

Feist, Raymond Elias: A démonkirály dühe. A Kígyóháború legendájának harmadik kötete. (2. r.) Beholder
ISBN: 963-9047-47-7 fűzőtt: 998 Ft

Fénylik a nap fényességgel. Jelenkor (Magyar ünnepek)
ISBN: 963-676-232-5 kötött: 1500 Ft

Fertő: Turistatérkép = Neusiedler see: Wanderkarte. M. 1:60 000. Paulus,
ISBN: 963-85405-3-2 600 Ft

Földi József: Zsoldosok. az idegenlégiótól a délszláv háborúig. HungaLibri,
ISBN: 963-9163-05-8 fűzőtt: 1498 Ft

G

Gál Péter: A New Age keresztény szemmel. Art Nouveau
ISBN: 963-03-9504-5 fűzőtt: 990 Ft

Gibrán, Kahlil A Mester szavai. Édesvíz
ISBN: 963-528-431-4 fűzőtt: 1190 Ft

Gipsz Elek: Állati jó viccek. Betűvárázs Kft
ISBN: 963-03-9970-9 fűzőtt: 398 Ft

Goldziher Ignác: A buddhizmus hatása az iszlámra. Shark Print (Editio plurilingua 2000/3.)
ISBN: 963-85993-4-0 fűzőtt: 500 Ft

Grimm, Jakob – Grimm, Wilhelm: Grimm-mesék. Szalay Kvk
ISBN: 963-237-046-5 kötött: 1700 Ft

H

Haavikko, Paavo: Hosszúéletű Harald. Elbeszélés arról, mi történt, amikor Hosszúéletű Harald király

a hatodik nyarat telelte át Angliában, egybehívta népét, és le akart mondani a hatalomról. Shark Print (Editio plurilingua 2000/9.)
ISBN: 963-86045-0-6 fűzőtt: 650 Ft

Hersh, Reuben: A matematika természet. Typotex
ISBN: 963-9132-57-8 fűzőtt: 2300 Ft

Holt, Victoria: Királyok átka. I.P.C. Kv.(I.P.C. könyvek)
ISBN: 963-635-173-2 fűzőtt: 898 Ft

Hortobágyi Nemzeti Park. M. 1:90 000. Paulus
ISBN: 963-85963-9-5 600 Ft

Huszonegy tudós a huszonegyedik századról. Tertia
ISBN: 963-85866-8-0 fűzőtt: 1200 Ft

J

Jakab László: A gyulafehérvári "Malláth" főgimnázium elődjének története.
fűzőtt: 1450 Ft

Jakab László: Ahogyan én ismer-tem meg Márton Aront. Püspök atyánk hétköznapijai
fűzőtt: 920 Ft

Jakab László: A mosolygó Egyház Erdélyben. Megtörtént humoros elbeszélések, komikus esetek és anekdotikus történetek: megőrzésre méltó tények írókról és hétköznapi emberekről.
fűzőtt: 1400 Ft

K

Kabdebó Tamás: Érettségi. Shark Print, (Editio plurilingua 2000/5.)
ISBN: 963-85993-6-7 fűzőtt: 1050 Ft

Karinthy Frigyes: Egy nőt szeretni. Szukits (Meglépetés könyvek)
ISBN: 963-9151-18-1 kötött: 990 Ft

Képes világtörténelem 5. Roberts, John Morris: A Távols-Kelet és az új Európa. (5. köt.) M. Kvkklub., Saxum
ISBN: 963-547-038-X kötött: 3900 Ft

Képes világtörténelem 6. Roberts, John Morris: Az újkori Európa születése. M. Kvkklub., Saxum
ISBN: 963-547-029-0 kötött: 3900 Ft

Keresztények, sírjátok! Jelenkor (Magyar ünnepek)
ISBN: 963-676-111-6 kötött: 1500 Ft

Kisgyörgy Zoltán: Kovászna megye. Utikönyv. Pallas-Akadémia (Barangolás Székelyföldön 3.)
ISBN: 973-9287-79-4 fűzőtt: 2200 Ft

Klein Dávid: Mardantól Bathkeláig. Ázsiai verses mese. SHL Hungary, (SHL könyvek)
ISBN: 963-03-9325-5 fűzőtt: 800 Ft

Koch, George – Loney, Kevin: Oracle 8. Teljes referencia. Pannem (Programozók könyvtára)
ISBN: 963-545-219-5 kötött: 4900 Ft

Koontz, Dean R.: Az ősellenség. Animus
ISBN: 963-8386-91-6 fűzőtt: 999 Ft

Kopietz, Gerit – Sommer, Jörg: Baj van a gyerekekkel?. 300 praktikus tanács szülőknek. Holistic
ISBN: 963-8080-26-4 kötött: 1650 Ft

Korda András – Tolnai Domonkos: Ez a mi Napunk. Nap és napismere-t. Athenaeum
ISBN: 963-9261-07-6 kötött: 2780 Ft

Környezettechnika. Mezőgazda
ISBN: 963-9239-50-X kötött: 7500 Ft

Kövesdi Károly: Verses ábécé. Mé-ry Ratio
ISBN: 80-88837-23-5 kötött: 1590 Ft

Közköltészet 1. Mulattatók. Balassi (Régi magyar költők tára 4.)
ISBN: 963-506-326-1 fűzőtt: 2000 Ft

Kozsár Zsuzsanna: Tökfilkó és Pi-cinke. Liliium Aurum
ISBN: 80-8062-055-5 kötött: 1426 Ft

Kristó Gyula: Magyarország törté-nete, 895–1301. Osiris (Osiris tankönyvek)
ISBN: 963-379-442-0 kötött: 2680 Ft

Kuhn, Thomas S.: A tudományos forradalmak szerkezete. Osiris (Osiris könyvtár)
ISBN: 963-379-362-9 fűzőtt: 1480 Ft

L

Lomnici Zoltán: Egyesületek. HVG-ORAC,
ISBN: 963-9203-44-0 fűzőtt: 3920 Ft

Löweid, Cecilie: Ludwig W. Masszi K. (Ikerkönyvek / magyar – bolgár páros könyv 3.)
ISBN: 963-86015-6-6 fűzőtt: 826 Ft

Lukács Júlia – Balázs István: Angol titkárnői kézikönyv. 2. kiad. Ani-mus,
ISBN: 963-8386-90-8 kötött: 1980 Ft

M

Magyarország. Kerékpártúra-tér-kép = Ungarn. Radrouren = Hun-gary: cycle-route map. M. 1:550 000. Paulus
ISBN: 963-85963-2-3 600 Ft

Magyarország kistrégiói. (10/4) Jász-Nagykun-Szolnok megye, Szolnok és térsége.
ISBN: 963-9089-29-X kötött: 2000 Ft

Magyarország kistrégiói. (11/6) Ko-márom-Esztergom megye, Tata-bánya és térsége.
ISBN: 963-9089-54-0 kötött: 2000 Ft

Magyarország kistrégiói. (12/1) Nógrád megye, Balassagyarmat és térsége.
ISBN: 963-9089-52-4 kötött: 2000 Ft

Magyarország kistrégiói. (3/6) Bé-kés megye, Körös-Sárrét
ISBN: 963-9089-50-8 kötött: 2000 Ft

Magyarország kistrégiói. (8/4) Haj-dú-Bihar megye, Sárrét.
ISBN: 963-9089-53-2 kötött: 2000 Ft

Magyarország legfontosabb nö-vénygyűjteményei. Arborétumok és botanikus kertek. M. Arborétu-mok és Botanikus Kertek Szö-vevs.,
ISBN: 963-03-9432-4 fűzőtt: 380 Ft

Magyarország. Ungarn. Hungary. Autóstérkép. Autokarte. Road map. M. 1:500 000. Agát Kft
ISBN: 963-9222-68-2 450 Ft

Magyarország. – Ungarn. – Hunga-ry. – Hongrie. M. 1:360 000. [az autópályák sémaraival]. Top-o-gráf
ISBN: 963-9222-63-1 fűzőtt: 1800 Ft

Magyar települések enciklopédiája. (1.) CEBA-Hungary, (Magyaror-szág kézikönyvtára)
kötött: 10 000 Ft (1-2)

Magyar települések enciklopédiája.

www.konyvkereso.hu

Rendeljen könyvet az interneten!

Magyarország legnagyobb könyvkereskedelmi adatbázisán keresztül, közel 59 000 műből válogathat.

Most vegye fel a bookmarkjai közé!

(2.) CEBA-Hungary (Magyarország kézikönyvtára)
kötött: 10 000 Ft

Magyar Zoltán: Petőfi a Felvidéken. 2. bőv. kiad. Liliium Aurum
ISBN: 80-8062-063-6 fűzött: 1239 Ft

Makkai Ádám: Cantio nocturna peregrini aviumque. Ein Ratsel auf acht Sprachen = a puzzle in eight languages = une devinette en huit langues = un acertijo en ocho idiomas = zagadka na voc'ni ázykah = nyolcnyelvű rejtély = un indovinello in otto lingue = aenigma in octo linguis. Tertia, (III.), Atlantis-Centaur.
ISBN: 963-85866-9-9 0-9642094-7-0 kötött: 2600 Ft

Malamud, Bernard: Új élet. Akkord – Ciceró (Bernard Malamud összes művei)
ISBN: 963-539-221-X kötött: 1500 Ft

Mann, Thomas: Válogatott elbeszélések. M. Kvkklub (Klub klasszikusok.)
ISBN: 963-547-077-0 kötött: 1890 Ft

Mátyás János: Operációs rendszerek. MS-DOS 6.x. ÉRÁK
ISBN: 963-03-9570-3 fűzött: 1669 Ft

Mátyás János: Prezentációkészítés. A PowerPoint 97 alkalmazási lehetőségei. ÉRÁK,
ISBN: 963-03-9569-X fűzött: 1292 Ft

Merán Fülöp: A vadászat megmaradt. Nimród Alapítvány – Nimród Vadászújság D.N.M. K.
ISBN: 963-9027-34-0 kötött: 2100 Ft

Michelangelo Buonarroti: Még ha kőből lennél is.... Szukits (A líra gyöngyszemei)
ISBN: 963-9278-13-0 kötött: 1190 Ft

Milward, Alan S.: Háború, gazdaság, társadalom, 1939–1945. A II. világháború hátterében meghúzódó gazdasági események. Aquila (Aquila könyvek / hadtörténeti sorozat)
ISBN: 963-679-063-9 kötött: 1980 Ft

Molnár Ambrus: Békés pusztulása és újjászületése. Egy református mezőváros a 15–18. században. Mundus (Protestáns művelődés Magyarországon 3.)
ISBN: 963-8033-53-3 fűzött: 1456 Ft

Móra Ferenc: Zengő ABC. Móra Ferenc verses abécéje. 14. kiad. Móra
ISBN: 963-11-7537-5 kötött: 848 Ft

Móricz Zsigmond: Árvácska. Akkord (Talentum diákkönyvtár)
ISBN: 963-8396-89-X fűzött: 398 Ft

Mumford, Lewis: A gép mítosza. Válogatott tanulmányok. Európa, (Mérleg)
ISBN: 963-07-6688-4 fűzött: 1100 Ft

N

Nádházi Zoltán – Moser Györgyné: A szívinfarktus és étrendi kezelése. Kiváltó okok, tünetek, megelőzési és kezelési lehetőségek: receptek, gyakorlati tanácsok, táblázatok. Golden Book (Diétás szakácskönyvek)
ISBN: 963-8232-90-0 fűzött: 1490 Ft

Nee, Watchman: Isten evangéliuma. (1. köt.) Living Stream Ministry
ISBN: 0-7363-0717-6 fűzött: 1500 Ft

Németh Lajos: A művészet sorsfordulója. Ciceró
ISBN: 963-539-230-3 kötött: 1690 Ft

Nemzetközi jogi szemelvények és dokumentumok. (1.) Osiris
ISBN: 963-379-801-9 fűzött: 4200 Ft (1-2)

Nemzetközi jogi szemelvények és

dokumentumok. (2.) Osiris
ISBN: 963-379-802-7 fűzött: 4200 Ft (1-2)

Népegészségtan. 4. kiad. Semmelweis,
ISBN: 963-9214-10-8 fűzött: 4900 Ft

Neubacher-Fessler, Monika: Készítünk papírmását. Novum K., (Egyszerű és nagyszerű)
ISBN: 963-8060-82-4 fűzött: 690 Ft

Neumeyer, Heico: Photoshop 5. Könnyen is lehet. Panem
ISBN: 963-545-235-7 fűzött: 4900 Ft

North, Freya: Chloé. Lektűr K.
ISBN: 963-86031-1-9 fűzött: 998 Ft

NY

Nyári László: Barnabás meséi. Szalay Kvk.
ISBN: 963-237-015-5 kötött: 650 Ft

P

Paine, Lauran: Az Abwehr. Német katonai hírszerzés a második világháborúban. CAHS
ISBN: 963-03-9178-3 kötött: 1890 Ft

Palotás Emil: A nemzetállamiság alternatívái a Balkánon a 19. század végén – 20. század elején. História – MTA Törtud. Int. (Historia könyvtár. 10.)
ISBN: 963-8312-63-7 fűzött: 90 Ft

Parlamentari választások, 1998. Politikai szociológiai körkép. Századvég – MTA PTI (Századvég választási kötetek)
ISBN: 963-9211-04-4 kötött: 3360 Ft

Petőfi Sándor: John the Valiant. Bilingual ed. Corvina
ISBN: 963-13-4740-0 fűzött: 2500 Ft

Purnell, Gareth – Yates, Alan – Dawn, Chris: Horgász enciklopédia. Book-Manager
ISBN: 963-85474-9-9 kötött: 3990 Ft

Puskin, Alekszandr Szergejevics: Anyegin. Akkord (Talentum diákkönyvtár)
ISBN: 963-645-027-7 fűzött: 498 Ft

R

Radnai Gáborné: Dr. Gyilkos. 2. kiad. Könyvkuckó
ISBN: 963-9077-64-3 fűzött: 698 Ft

Radnai Gáborné: Embólia. 2. kiad. Könyvkuckó
ISBN: 963-9077-41-6 fűzött: 698 Ft

Ramsay, Helena – Ransford, Sandy: 501 bámulatos tény, hogy még többet tudj a világról. Elektra
ISBN: 963-9187-07-0 kötött: 1400 Ft

Ramsay, Helena – Ransford, Sandy: 501 hihetetlen tény, hogy még többet tudj a világról. Elektra
ISBN: 963-9187-06-2 kötött: 1400 Ft

Répa, retek, mogyoró. Szalay Kvk.
ISBN: 963-237-032-5 kötött: 984 Ft

Ripka Ferenc: Gödöllő a királyi család otthona. Repr. kiad. Gödöllői Városi Múz.
ISBN: 963-03-9851-6 kötött: 2500 Ft

Roger, Pamplona J. D.: Új életforma. Könyv az egészséges táplálkozáshoz. Élet és Egészség K.,
ISBN: 963-9122-14-9 kötött: 2350 Ft

Románia. Románia. Rumanien. Romania. M. 1:500 000. Kárpátia Térképműhely Kft. – Agát Kft
ISBN: 963-9222-67-4 fűzött: 1500 Ft

Rózsás János: Gulag lexikon. Püski
ISBN: 963-9188-45-X kötött: 1960 Ft

Rozsnyai Dávid, Koháry István, Petróczy Kata Szidónia és Kőszeghy Pál versei. Balassi (Régi magyar költők tára. 16.)
ISBN: 963-506-325-3 kötött: 2500 Ft

S

Salgótarján. Térkép. Stadtplan. Map. M. 1:17 500. Cartographia
ISBN: 963-352-387-7 CM 336 Ft

Salvatore, R. A.: Menedék. Szukits
ISBN: 963-9278-18-1 fűzött: 990 Ft

Salvatore, R. A.: Otthon. Szukits
ISBN: 963-9151-69-6 fűzött: 990 Ft

Salvatore, R. A.: Száműzött. [A legendás Sötételf trilógia második kötete]. Szukits,
ISBN: 963-9151-90-4 fűzött: 990 Ft

Samson, Renate von – Menner, Cornelia: Smink és más. 42 személyre szabott sminkelési tipp Hajja, (Freundin)
ISBN: 963-9037-55-9 kötött: 2490 Ft

Schmidtné Holló Erzsébet: A belső csend megteremtése. Direkt Kft.
ISBN: 963-367-688-6 fűzött: 999 Ft

Shakespeare, William: Hamlet, prince of Denmark. Corvina, (Kétnyelvű olvasmányok)
ISBN: 963-13-4883-0 fűzött: 1550 Ft

Smith, Stan: Ötperces krimik. [Amelyek megfajtása öné vár Szukits (Meglepetés könyvek)
ISBN: 963-9151-24-6 kötött: 990 Ft

Solly, Martin: Miért nem bírjuk a digókat?. Pannonica (Kis nemzet-határozó)
ISBN: 963-9252-05-0 kötött: 990 Ft

SZ

Szabady Béla: A finn szauna Finn Faház Kft.
ISBN: 963-03-9153-8 kötött: 2800 Ft

Szajsebészlet, maxillofacialis sebészet. 2. átd. kiad. Semmelweis,
ISBN: 963-9214-08-6 kötött: 7490 Ft

Szánthó Dezső: Adatbáziskezelés. ÉRÁK
ISBN: 963-03-9566-5 fűzött: 2585 Ft

Szavaki, Kódó: Sódóka. kommentár Józsa Daisi: Sódóka című verséhez. Farkas L. I.
ISBN: 963-7310-70-3 fűzött: 1600 Ft

Szepes Mária: A Vörös Oroszlán. az örök élet itala. Edesvíz
ISBN: 963-528-440-3 fűzött: 1800 Ft

Széplaki Erzsébet – Tóth Lászlóné: Hagyomány – adomány. Hagymányápoló munkafüzet a 3–4. osztályosok számára. Holnap
ISBN: 963-346-319-X fűzött: 550 Ft

Szif Rezső: Mezőgazdálkodás Várpalotán. Adatok Inota, Palota, Pét gazdaságtörténetéhez. Szenci Molnár Társ. – Várostart. Társ. (Várpalota múltja és jelene)
ISBN: 963-250-200-14 fűzött: 690 Ft

Szif Rezső: Rajzok, festmények, domborművek a gyűjteményből. Kiállítás a Kecskeméti Cifra-palotában. Szenci Molnár Társ. (A kecskeméti Szif Rezső – Kovács Rózsa Tudományos és Művészeti Gyűjtemény kiadványai)
ISBN: 963-250-200-19 fűzött: 2600 Ft

Szif Rezső: Várpalota nyelvjárása 1689 és 1831 között. 2. hasonmás kiad. Szenci Molnár Társ. (Várpalota múltja és jelene)
ISBN: 963-250-200-13 fűzött: 690 Ft

Szűcs Enikő: Agyal. AB-Art
ISBN: 80-88763-82-7 fűzött: 690 Ft

T

Tallósi Béla: Kakaserdőn kukoréka. Gyermekversek. AB-Art
ISBN: 80-88763-88-6 kötött: 800 Ft

Társadalmi átalakulás és ifjúság. A szabadság mint esély?. Belvedere Meridionale [Szerk.], (Ifjúsági korszakváltás)
ISBN: 963-03-9598-3 fűzött: 1400 Ft

Terra-X. Az ismeretlen Föld. M.

Kvkklub
ISBN: 963-547-030-4 kötött: 2650 Ft

Tolkien, John Ronald Reuel: A Gyűrűk ura 1. A Gyűrű szövetsége. Európa,
ISBN: 963-07-6769-4 kötött: 3600 Ft (1-3)

Tolkien, John Ronald Reuel: A Gyűrűk ura 2. A két torony. Európa
ISBN: 963-07-6770-8 kötött: 3600 Ft (1-3)

Tolkien, John Ronald Reuel: A Gyűrűk ura 3. A király visszatér. Európa
ISBN: 963-07-6771-6 kötött: 3600 Ft (1-3.)

Tóthné Pánya Marianna: Tente, baba, tente. Népi gyermekmondókák és dalok. Tóth
ISBN: 963-9161-60-8 kötött: 1050 Ft

Toussaint, Jean-Philippe: A televízió. Jelenkor (Kis Európa sorozat)
ISBN: 963-676-229-5 fűzött: 1200 Ft

Twenty-one scientists on the twenty-first century. Interviews. Tertia
ISBN: 963-85866-8-0 fűzött: 1500 Ft

U

Új szabálysértési jogszabályok, magyarázatokkal. (2. köt.) HVG

Orac
ISBN: 963-9203-34-3 fűzött: 3696 Ft

V

Várady Eszter: A sátán nevében. Anno
ISBN: 963-9199-52-4 fűzött: 625 Ft

Varga Csaba: Film és story board. Budapest, Minores Alapítvány, (Árnyékvilág 1.)
ISBN: 963-03-5199-4 fűzött: 2500 Ft

Venice. Venise. Venedig. Velence. M. 1:6 000. Cartographia
ISBN: 963-352-727-9 CM 784 Ft

Veresegyházi Béla: Magyar csatahelyek kisenciklopédiája. Anno
ISBN: 963-375-031-8 fűzött: 450 Ft

W

Warburton, Nigel: Bevezetés a filozófiába. 3. bőv. kiad. Kossuth
ISBN: 963-09-4151-1 kötött: 1600 Ft

White, Ellen Gould: Jézus élete. 5. kiad. Advent
ISBN: 963-9122-34-3 kötött: 2490 Ft

White, Ellen Gould: Krisztus példázatai. 4. kiad. Advent,
ISBN: 963-9122-19-X kötött: 1990 Ft

Z

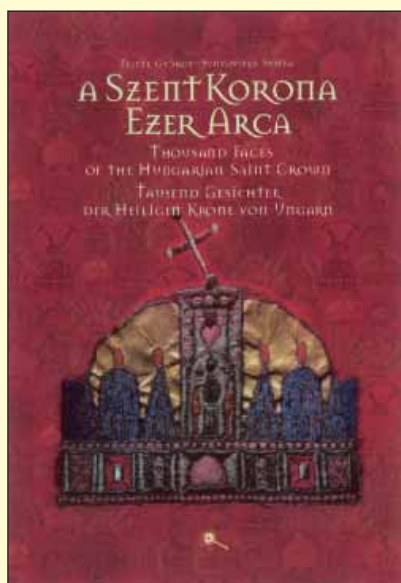
Zeidenitz, Stefan – Barkow, Ben: Miért nem bírjuk a németeket? Pannonica, (Kis nemzet-határozó)
ISBN: 963-9252-06-9 kötött: 990 Ft

Az összeállítás a Könyvtárellátó Közhazsnú Társaság információs rendszere alapján készült. A felsorolt könyveket a Könyvtárellátó már felajánlotta megvásárlásra a könyvtáraknak, ill. megrendelhetők a társaság home lapján (www.kello.hu).

A Kairosz Kiadó ajánlata

Fekete György –
Sunyovszky Sylvia

A Szent Korona ezer arca

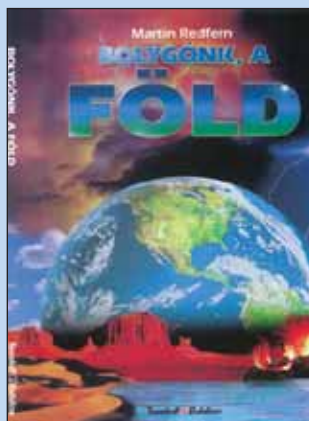

A/4,
250 oldal,
1000 színes képpel,
kötve, enveloppallal
6800 Ft

A Dávid Katalin akadémikus művészettörténész bevezetőjével megjelenő kötet az egyházi és világi koronaábrázolások terjedelmes gyűjteményének legjellemzőbb, legérdekesebb darabjait ábrázolja 1000 színes képen. A válogatás többek között a következő területeken fellelhető koronaábrázolásokat közli: festmények, szobrok, érmék, emlékművek, mozaikok, üvegablakok, fegyverek, népművészeti alkotások, reklámok és a hétköznapiok sokféle más tárgya, műve, eszköze.

A könyv megvásárolható minden nagyobb könyvesboltban,
és megrendelhető a kiadótól
1134 Budapest, Apály utca 2/B. Telefon/fax: 359-9825

A Tessloff és Babilon Kiadó újdonságai

BOLYGÓNK, A FÖLD

Kiadónk kézikönyve nagyszerű útmutató csodálatos világunk felfedezéséhez. Visszavezet az időben, egészen bolygónk keletkezéséig. Fantasztikus utazást tehetünk a Föld belsejébe, és megtudhatjuk, milyen félelmetes természeti erők rombolják, építik a felszínét mind a mai napig. Több mint 180 színes fénykép, gazdag háttéranyag, látványos számítógépes illusztrációk teszik élvezetessé barangolásunkat titokzatos bolygónk belsejében.
Fogy. ár: 2890 Ft

Újdonságunk a MI MICSODA sorozat 57. kötete.

Hogyan született és hogyan születik az autó? Hogyan működik a motor? Mit jelent a Forma-1? Milyen lesz a holnap autója? Ezekre és még sok izgalmas kérdésre ad választ a fiatalok számára készült kötet.
Fogy. ár: 1650 Ft

A könyvek megrendelhetők a Tessloff és Babilon Kiadó
címén: 1075 Budapest, Károlyi krt. 3/a.
Telefon: 322-3871

A Kairosz Kiadó ajánlata

Erasmus, Rotterdami

Krisztus fegyverzetében

155x215 mm, 200 oldal, keménytáblás, enveloppallal, ára 2000 Ft

A Kairosz Kiadó most Erasmus legkedveltebb, legtöbb nyelvre lefordított, teológiai ihlettségű „zsebkönyvét”, az Enchiridion militis Christiani-t jelenteti meg és ajánlja a magyar olvasóknak.

A könyv 1504-től – első kiadásától – bejárta egész Európát, mert új hangvételével, a „devotio moderna” lelki mozgalomnak egyik legszebb példánya, amely elsősorban nem papok, hanem világi hívek számára íródott. A Bibliotheca Belgica adatai szerint, már a 16. században 133 kiadást ért meg, és még Erasmus életében nyolc nyelvre lefordították.

Takács Gyula

Az Újszövetség irodalma II.

Levelek-Jelenések könyve

B/5, 272 oldal, fűzve 1980 Ft

A szerző Újszövetséghez írt bevezetőjének második kötetét adjuk közre. Ez az igényesen, nagy műgonddal és tudományos felkészültséggel megírt könyv segítségére lehet azoknak, akik mélyebben szeretnék megérteni a Bibliát.

Több katolikus egyetemen tankönyvként előírt anyag.

Thibon, Gustave

Jakob lajtorjáján

Fr/5, 250 oldal, kartonált kb. 1600 Ft

A szerző – Magyarországon nem ismert – a jelentős francia katolikus gondolkodók egyike.

Kedvelt kifejezési formája az aforizma, egyik ilyen kötetét fordítottuk le magyar nyelvre. Maga mondja könyvéről, úgy beszél ezekben az aforizmákban, mint aki tanúságot tesz, nem elvont spekulációk eredményeit közli, hanem belső élményeit. S nem valamilyen embereszményt tart szem előtt, hanem a mai problémákkal küzdő, mai nyugtalanságok közepette útját kereső embert.

Fiatal magyarság

Szerkesztette: Barlay Ö. Szabolcs

B/5, 184 oldal, fűzve, 1500 Ft

A cserkész mozgalom időtálló értékeit mutatja be a kötet. Sik Sándor 1930-ban írt „A Cserkészlet” című máig érvényes mondandójú írását teljes terjedelmében közli.

Gyurkovics Tibor

A rendszerváltás balladája

Fr/5, 110 oldal + 16 rajz, 980 Ft

A szerző sajátos humorával megírt poéma a rendszerváltásról, annak szükségszerű felemás voltáról. Formai bravúr, hogy a 99 versszak egyetlen mondat, érzékeltetve, hogy szinte egyszerre szakadt ki a fájdalom és a remény a szerzőből.

Tamási Áron

Magyari rózsafa

A/5, 194 oldal, kötve, 1800 Ft

Tamásinak ez a regénye 1945 óta nem jelent meg.

„A regény az erdélyi magyarság felszabadulásának, az idegen, elnyomó uralom alól történő megszabadulásának némileg parabolisztikus kifejezése, a kegyetlenkedő, basáskodó, idegen előljárók fortélyos ötletekkel, baditervekkel és akciókkal való megleckéztetése, a győzelmeskedő szabadságharc egyéni, lelki és érzelmi szférákban megjelenített formája, vidám, lelkesült és forró hangulatok kavargásában” (Bertha Zoltán)

Filoramo

A gnoszticizmus története

Fr/5, 296 oldal, kartonált, 1800 Ft

A korai kereszténység idején keletkezett eretnecség változott formában állandóan jelen van, ma nyugaton újra divatos.

A neves olasz író, a közönség számára közérthetően ismerteteti az irányzatot.

Lovas István

Második jobbegyenes

A/5, 270 oldal, kartonált, 1500 Ft

Aki olvasta az első, nagyszerű kötetet – annak a folytatás sem fog csalódot okozni.

Megjelenik március végén.

Bayer Zsolt

Falig érő liberalizmus

A/5, 223 oldal, kartonált, 1600 Ft

A kötetben összegyűjtött írások azt bizonyítják, hogy lehet ötvözni a kemény publicisztikát és a lírai hangulatú visszaemlékezéseket.

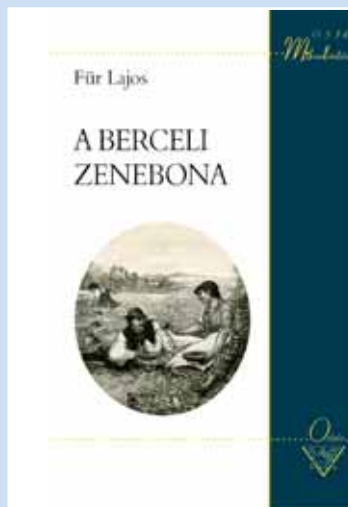
A szerző számtalan esetben azzal ad más megvilágítást írásainak, hogy az aktuális problémák tágabb összefüggéseit is feltárja.

UTÁNNYOMÁSBAN JELENIK MEG

Hóman Bálint: Szent István, kötve 2200 Ft
Gracián: Az életbölcesség kézikönyve, kötve 990 Ft
Allport: A személyiség alakulása, kötve 2600 Ft

A könyvek megvásárolhatók minden nagyobb könyvesboltban és megrendelhetők a kiadótól: 1134 Budapest, Apály u. 2/B. Telefon/fax: 359-9825

Horváth Tibor – Papp István: **Könyvtárosok kézikönyve I. k.** bemutatása és a sorozat többi kötetének ismertetése
Időpont: 2000. április 21. péntek 15.30–16.30, Helyszín: Kongresszusi Központ Liszt III. terem

Az újonnan induló **Osiris Zsebkönyvtár** sorozatot bemutatja a sorozat szerkesztője Pléh Csaba és Gyurgyák János

Időpont: 2000. április 22. szombat 10.30–11.30
Helyszín: Kongresszusi Központ Bizet terem

A Zsebkönyvtár áprilisban megjelenő kötetei:

- A félenkség 1500 Ft
- Autizmus 1500 Ft
- A társalgás cselei 1500 Ft
- Rendszerváltók és bűnbakok 1500 Ft

Könyvbemutató, melynek keretében bemutatásra kerül Kosáry Domokos: **Bevezetés Magyarország történetének forrásaiba és irodalmába**, Fűr Lajos: **A bercei zenebona, 1784**, Romsics Ignác: **A XX. sz.-i magyar történelem dokumentumokban I–II. c.** könyvek, valamint a **Millenniumi Magyar Történelem** sorozat megjelent kötetei.

A könyveket ismerteti Kosáry Domokos, Fűr Lajos, Romsics Ignác és Gyurgyák János.

A szerzők a program előtt az Osiris Kiadó standjánál (A 12) dedikálják műveiket.

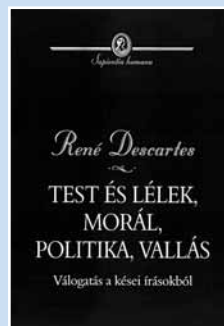
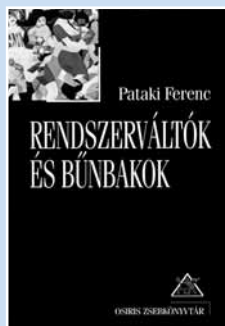
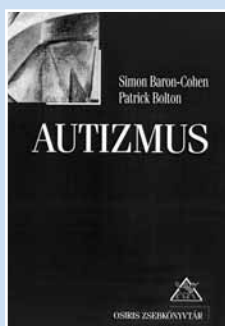
A program időpontja: 2000. április 22. szombat 16.30–18.00
Helyszín: Kongresszusi Központ Lehár terem

Békés Pál dedikálja könyveit az Osiris Kiadó standjánál (A 12) április 21-én pénteken 14.00-tól és április 22-én szombaton 13.30-tól.
A szerzőnek az Osiris Kiadónál megjelent kötetei: **Bélyeggyűjtemény**, **A kéthalkeszes varázsló**.
A Könyvfesztiválon 10% engedménnyel árúsítjuk könyveinket!
Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

ÁPRILISI ÚJDONSÁGAINK:

Szabó Lőrinc összes versei I–II. 5500 Ft
Képes Krónika 1780 Ft
Küküllei János: Krónika Lajos királyról 1680 Ft
Teleki Pál: Válogatott politikai írások 1980 Ft
Eckhart Ferenc: Magyar alkotmány- és jogtörténet 2280 Ft
Foucault, M.: A szavak és a dolgok 1800 Ft
Kiss György: Munkajog 3180 Ft
Sekuler-Blake: Észlelés 3200 Ft
Morel: Szociológiaelmélet 2200 Ft

Rad: Az Ószövetség teológiája I.k. 2480 Ft
Fűr Lajos: A bercei zenebona, 1784 1680 Ft
Kosáry Domokos: Bevezetés Magyarország történetének forrásaiba és irodalmába I.k. 2480 Ft
Romsics Ignác: A XX. sz.-i magyar történelem dokumentumokban I–II. 5200 Ft
Kozma-Tomasz: Bevezetés a szociálpedagógiába 2680 Ft
Nietzsche: Így szólott Zarathustra 2800 Ft
Eőszé László: Örökségünk Kodály 1280 Ft

A kötetek megvásárolhatók az Osiris Könyvesháznál (1053 Bp., Veres Pálné u. 4-6. Tel.: 318-2516, 266-4999) és megrendelhetők az Osiris Kiadóban (1053 Bp., Egyetem tér 5. Tel.: 266-6560/108 m) valamint a Budapesti Könyvfesztiválon az Osiris Kiadó standjánál (A 12).